

Liceul Tehnologic Nicolae Bălcescu - Flămânzi

în parteneriat cu :

Casa Corpului Didactic Botoșani

Asociația Cultural-Sportivă,, Trei Generații,,

Primăria Orașului Flămânzi

Biblioteca Orașului Flămânzi

EXCELENȚA SA, LECTURA

SIMPOZION INTERJUDEȚEAN

EDIȚIA a V-a

MAI 2017

NUMARUL 5 - partea a II-a
IUNIE 2017

ISSN 2285-7435 , ISSN-L 2285 -7435

Exceleența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Coordonatori revista:

Bibliotecar - documentarist prof. Grosu Viorica

Profesor limba română Feher Augustina Felicia

Inspector - prof. Manolache Ciprian

Tehnoredactori :

Grosu Viorica

Stefănuță Mihaela

Botez Lucian, Chelaru Mihai

ExceleŃța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

MOTIVAREA PROIECTULUI

Provocarea acestui demers didactic a apărut din „nevoia” noastră în calitate de cadre didactice de a nu ne da bătuti în fața viziunii aproape fataliste a inapetenței pentru lectură a tinerilor: credem sincer, că e o falsă concurență între carte, pe de o parte și calculator și internet , pe de altă parte. Credința noastră sinceră este că lectura poate cuceri foarte mult teren, dacă profesorul găsește strategia adecvată și puntea de comunicare cu elevul.

Cunoașterea conceptelor operaționale nu este suficientă pentru o bună aprofundare a fenomenului literar.

Fără a minimaliza și, chiar, fără a exclude dintre sursele de lectură calculatorul, ne-am propus o mai bună apropiere a elevului de carte, creând o atmosferă de competiție, dar fără „trauma” produsă de notare.

Scopul nostru este acela de a-l transforma pe elev într-un adevărat consumator de lectură, conștient de valoarea și importanța cărții în desăvârșirea personalității lui, de rolul pe care-l ocupă carte în relaționarea cu lumea din jur, cu restul universului.

COORDONATORI PROIECT :

Prof. Fegher Augustina

Documentarist-prof. Grosu Viorica

Prof. Manolache Ciprian

ECHIPA DE PROIECT:

Prof. Ștefănuță Mihaela

Înv. Cuibar Liliana

Ed. Matrescu Niculina

Notă: Autorii lucrărilor individuale răspund în totalitate de conținutul, corectitudinea și autenticitatea materialelor.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Lucrări simpozion

EFICIENȚA METODELOR DIDACTICE IN CONTEXTUL ACTUAL

PROF. STĂNCIULESCU FLORENTINA CRISTINA
COLEGIUL TEHNIC HENRI COANDĂ, TG JIU

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei.

Metodele de predare-asimilare pot fi clasificate în:

1. tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;
2. moderne: algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare (jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Văzute în ansamblul lor, aceste clasificări denotă o unitate evidentă, ele ajutând oamenii școlii să-și ordoneze ideile, vocabularul și activitatea didactică în funcție de reperele menționate, înseși judecățile de valoare alcătuirii se pe baza acestor concepte. Dar o cunoaștere concretă și aprofundată a naturii, locului, rolului, statutului fiecăreia dintre metode se poate realiza doar din prezentarea analitică a fiecăreia, cu toate implicațiile pe care le presupune în diversele situații de aplicare efectivă.¹

Considerăm că fiecare metodă didactică poate poseda, la un moment dat, note și trăsături care o vor face să se integreze, succesiv, în clasele de metode mai sus invocate. *Taxonomiile avansate sunt construcții teoretice orientative, care ne ajută să identificăm tendința generală a metodologiei de a se baza pe caracteristici aflate la poli opuși în vederea realizării unei etichetări și a unei circumscriseri teoretice, atunci când se cere o astfel de explicitare, sau pentru alegerea și selectarea practică a unor metode de învățământ, în circumstanțe pragmatice variate.*² Metodele nu apar în stare pură, ci sub forma unor variante și aspecte diferite. Ele nu se manifestă izolat, ci apar și se concretizează în variante metodologice compozite, prin difuziunea permanentă a unor trăsături și prin articularea a două sau mai multe metode. Există însă o serie de metode primare, de „ideal-tipuri” metodologice din care derivă combinații inedite pe care este bine să le trecem în revistă. Vom evoca în paragraful următor aceste variante ideale, precum și o serie de combinații metodologice mai des întâlnite. Analiză comparativă:

Metode tradiționale	Metode moderne
1. centrate pe predare, pe transmiterea de cunoștințe;	1. axate pe învățare, pe explorare, cercetare, acțiune;
2. dominant verbaliste;	2. activ-participative;
3. induc pasivism;	3. încurajează gândirea și creativitatea elevilor;
4. solicită reproducerea informațiilor;	4. promovează cooperarea;
5. caracter aplicativ redus;	5. relații de conducere democratice.
6. promovează competiția;	
7. conducere rigidă a instruirii.	

Am putea spune că lecția este o unitate de acțiune didactică ce tinde în mod deliberat către un anumit scop, în condiții bine determinate, cu ajutorul unor mijloace adecvate pentru a ajunge de la condițiile existente la condițiile corespunzătoare scopului urmărit.³

Credem că elevul poate să fie un partener, pentru profesorul de limba română, în cadrul orelor de curs, în actul predării. Se poate constitui, așadar, un dialog real, extrem de util, a cărui consecință va fi creșterea stimei de sine a celui ce primește informația, care se descoperă pe sine în actul învățării, punându-și în valoare abilitățile și calitățile. Totodată, implicarea reală a elevului în actul predării îl valorizează și îl motivează, determinând performanța și succesul acestuia, ceea ce va conferi cadrului didactic satisfacții profesionale, poate singurele de interes major în meseria pe care și-a ales-o. Pentru a fi eficientă, învățarea solicită rezolvarea de situații problematice, realizarea de proiecte într-o atmosferă de respect și cooperare.

¹ C. Cuco?, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare ?i grade didactice*, Ediția a III-a, Ed. Polirom București, 2009, p. 347

² C. Cuco?, *Pedagogie*, Editura Polirom, București, 2006, p. 291

³ I. Cerghit, *Perfecționarea lecției în ?coala modernă*, Editura didactică ?i pedagogică, București, 1983, p. 13

Propunem, în continuare, o analiză comparativă a principalelor caracteristici urmărite prin metode tradiționale ?i moderne:

Metodele tradiționale au următoarele caracteristici:	Metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:
--	---

Valoarea și eficiența unei metode sunt condiționate de calitatea, adecvarea și congruența procedeelor care o compun. Uneori, mutațiile intervenite pot fi atât de mari, încât, la limită, metoda poate deveni ea însăși un procedeu, în contextul altei metode, după cum un procedeu își poate aroga, la un moment dat, demnitatea de metodă. Considerăm că metodele moderne de învățare-predare, utilizate cu discernământ și doar în măsura în care nu sunt neglijate metodele tradiționale, îmbunătățesc comunicarea dintre elevi și pe cea dintre elevi și profesori, creează atitudini pozitive, la nivelul colectivului clasei implicate în activitate.

În plus, prin intermediul acestor experiențe educaționale, elevii se pregătesc pentru viață, pentru activitatea lor din viitor, învățând lucruri utile despre munca în echipă, despre responsabilitate, dăruire, seriozitate, contribuție la efortul comun. Elevii constată că limba și literatura română înseamnă mai mult decât un obiect de învățământ și că modalitățile de predare a literaturii le oferă șansa de a se descoperi pe ei înșiși, de a-i descoperi pe cei de lângă ei, de a privi cu atenție în jur și a observa ceea ce îi înconjoară

BIBLIOGRAFIE:

Ioan Nicola, *Tratat de psihologie școlară*, Ed. Aramis, București, 2001
Ghid de evaluare – Limba și literatura română, Ed. Aramis, București, 2001
Mihaela Secrieru, *Didactica limbii române*, Iași, 2003
Elisabeta Voiculescu, *Factorii subiectivi ai evaluării școlare, cunoaștere și control*, Ed. Aramis, București, 2001
Ioan Jinga, Elena Istrate, *Manual de pedagogie*, Ed. A. B. București, 2001
C. Cuco?, *Pedagogie*, Editura Polirom, București, 2006

Exelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Lectura - mod de cunoaștere și relaxare

**Profesor Irina-Nicoleta Beres
Școala Gimnazială Ploscuțeni, județul Vrancea**

Cartea este un obiect cultural pentru că este elementul esențial al studiului și al educației, în ea fiind cuprinse toate tainele naturii, impresiile și sentimentele omenirii, de-a lungul întregii sale evoluții .

Lectura ne aduce beneficii în măsura în care ne atrage, ne interesează, ne oferă plăcere, dar este și o formă de cunoaștere a vieții. Citind trăim emoții puternice, întâlnim personaje model, descoperim o nouă viziune asupra societății și evadăm din activitatea cotidiană în lumea imaginației.

Adolescentul, ca oricare cititor își dorește să găsească în carte situații noi de viață, personaje cât mai reale pentru a se pregăti pentru ce-i oferă viața sau să evadeze din realitatea înconjurătoare.

Lumea din jurul nostru e sursa scrierilor...De aceea, orice persoană poate deveni la un moment dat personajul unui scriitor. Fiecare om se distinge printr - o notă personală, prin acel ceva care-l poate să devină model al inspirației...Întâlnești copii care ies din tiparele educației... și devin Ionel sau Goe, care distrează și contrariază...Vezi un cerșetor, mâna întinsă care-ți zice povestea sa ... devine personajul care stârnește compasiunea cititorilor. Lumea imaginației și lumea reală se intersectează în percepțiile noastre.

Cu toții, părinți, bunici sau profesori, ne-am pus , măcar o dată în viață, întrebarea cum îi convingem pe copii, pe nepoți sau pe elevii noștri să citească? Sunt ferm convinsă că fiecare dintre noi a ajuns și la un răspuns în acest sens. Eu cred că adultul de peste ani va citi cu drag orice carte bună care-i cade în mână numai dacă în copilărie a citit cărți potrivite pentru vârsta lui. Pentru a descoperi frumusețea unei cărți ar trebui ca cineva să ne îndrume către ea. Rolul acesta îl au părinții, bunicii și profesorii, cu condiția ca aceștia să fie conectați la nou. Ca să-i facem pe copii să citească mai mult, trebuie să le oferim cartea pe care ei o așteaptă, o carte potrivită pentru ei. Trebuie să le dăm o carte interesantă, o carte ce răspunde curiozității lor.

Când e cel mai potrivit moment pentru lectură? Negreșit că vacanțele, dar mă îndoiesc că o carte bună nu provoacă curiozitate și-n timpul anului școlar. O carte bine aleasă este un prieten bun la mare, la munte, în călătorie sau acasă în orele de relaxare. Aceasta nu obosește, nu plictisește, nici nu impune anumite condiții pentru a fi citită.

Consider că este necesar să citim deoarece lectura este singurul mod prin care ne însușim o limbă mai bogată, cu exprimare mai aleasă, mai clară, mai precisă, cu posibilități mai multe de a concretiza într-o formă cât mai expresivă gândurile, ideile, sentimentele.

Literatura joacă un rol deosebit în procesul educării elevilor în spiritul binelui, adevărului și dreptății, în formarea unor atitudini pozitive cum sunt:cinstea, curajul,spiritul de sacrificiu, demnitatea.

Din cărțile citite elevii trebuie să învețe că important este să fie mai buni, să nu dea niciodată înapoi, să învețe din greșeli, să viseze și să spere, dar și mai important este să devină oameni.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Furtuna

Mare Cecilia-Gabriela
Clasa a VI-a
Școala Gimnazială Ploscuțeni
Prof. Bereș Irina- Nicoleta

Mi-a fost dat să trăiesc o experiență ca în filme. Nu voi uita niciodată duminica aceea superbă de vară când gașca noastră a descins într-o poieniță răcoroasă din pădurea aflată la câțiva kilometri de sat.

Mersesem pe jos și eram epuizați din cauza caniculei. De aproape o lună, aerul era nemișcat și nu căzuse strop de ploaie. Seceta amenința serios recolta bieților agricultori.

Veselie, volei, umbra pădurii, totul era perfect. După prânz, o întunecime neobișnuită s-a așternut peste poiană. Un vânt neobișnuit de puternic a început să bată din senin, amenințând să culce la pământ fagii din preajmă. Tunete și fulgere incredibile îți strecurau în suflet frica. Nori întunecați și denși s-au îngrămădit deodată pe cer. Ploaia a început să cadă, la început cu stropi rari și grei, al căror zgomot părea desprins dintr-un film. Apoi a început să plouă torențial, cu bulbuci. Priveam spectacolul acela înfricoșător de sub acoperișul unui adăpost construit din bârne și destinat, probabil, turiștilor surprinși de furtună.

Într-adevăr, asistam cu stupoare la o furtună incredibil de puternică, dezlănțuită din senin.

PLOAIA

Cheșcheș Iulia
Clasa a VIII-a B

În orașul în care plouă de trei ori pe săptămână, în orașul în care norii nu se deschid la culoare niciodată, în orașul în care oamenii leagă prietenii pe viață, se afla o fetiță care măsura cadența picăturilor de ploaie.

„Pic-poc!”, spuse aceasta tristă. Fața îi era ștersă, palidă. Ochii săi albaștri admirau ștersul bulevard, plin de oameni care se țin de mână. Aceasta le admira hainele, paltoanele, pantalonii, încălțăminte de piele. Până și fericirea trecătorilor o făcea să se simtă parcă mai caldă, nu atât de singură în orașul gol. De sub umbrelele colorate aceasta se uită la cer. Nu i se mai pare că plouă cu stropi delicați de apă, acum cioburile ascuțite ce cad din cer îi zgârie fața și picioarele dezgolite. Și, totuși mai este loc de speranță. Privirile bătrânilor ce se plimbă braț la braț asemenea unor jucării stricate, dar parcă au un farmec aparte, se îndreaptă asupra ei, fixând-o. Aceștia se apropie încet, parcă temători. Fața bătrânei este angelică, pletele albe ieșindu-i de sub boneta scămoșată. Ochii săi calzi, verzui parcă îi zâmbeau fetei care nu avea nimic de oferit, decât acvarele și pensule. Pe pânza de lângă ea era un singur desen, acompaniat de câteva cuvinte, șterse de ploaia rece: fața unui copil, care privea pe geam, visând la un nou tablou pe care avea să îl picteze, cuvintele fiind: „*Acvarele se scurg pe pământ asemenea picăturilor de ploaie obosite*”. Bătrâna se uită la ea, cumpără două pensule și pleacă, cu lacrimi în ochi. Ar vrea să o ajute pe fată, dar îi este imposibil.

O nouă zi, o nouă aventură. Ploaia se mai domoli, iar oamenii au ieșit să admire roua dimineții. Inima fetei creștea, o dată cu fiecare om care trecea pe lângă ea. O umbră neagră traversa bulevardul, apropiindu-se încet, încet. Părea că ploaia nu îl atinge, părea că e din altă lume. „*Esti un înger căzut*”, îi spuse el fetei. Fața îi era inexpressivă, semănând izbitor de mult cu un înger. Acesta o luă în brațe și plecă, lăsând în urmă pensulele și acvarele, pe asfalt. Fata vedea, acum, că atenția celor din jur este îndreptată asupra ei, într-un mod în care nu mai fusese privită de mult timp.

Într-un final, călătoria se sfârși, ploaia rece a dimineții oprindu-se. Aerul devenise din ce în ce mai închis, fiind chiar un miros familiar. Ușa scartâi puternic. Mirosul de uleiuri îi invada nările. În mijlocul camerei se afla un moșneag cu privirea blândă și hainele pătate de urmele subțiri de tuș de pe pânza pe care o picta. Pe aceasta era ilustrată imaginea unui copil, care își observa reflecția într-o baltă. Deodată, umbra neagră plecă, iar bătranelul dispăru într-un nor de fum...era o jucărie a imaginației.

Primăvara

Cozma Emma - Monica
Clasa a VI-a
Școala Gimnazială Ploscuțeni
Prof. Bereș Irina- Nicoleta

Primăvara a venit,
Soarele a răsărit,
Iarba toată a-nverzit,
Floricele au înflorit.

Soare magic sclipitor,
Fără ploaie, fără nor.
Pomii ninși, glasuri măiestre,
Cârduri negre de cocori
Ploi călduțe și ușoare
Soare vesel. iubitor.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

METODE INTERACTIVE DE STIMULARE A LECTURII

Petre Oana Andreea

Școala Gimnazială nr. 81, București

„Cea mai cu folos zăbavă e cititul cărților.”

MIRON COSTIN

Astăzi, cartea pare a fi amenințată de calculator, televizor sau de alte invenții tehnologice. Însă, cu toate acestea frumusețea ei sporește. La prima privire, ea pare un simplu obiect pentru ca apoi să se deschidă, întocmai ca o fortăreață, oferindu-se cititorului. Acesta îi pătrunde tainele intrând într-o altă lume și anume lumea cărților, unde o carte te trimite la altă carte, și ele toate formează baza trunică a culturii noastre. Cartea se situează printre cele mai remarcabile creații ale omului, iar trezirea interesului și gustului pentru lectură depinde în mare măsură de puterea magicianului de la catedră. Din partea dascălului este nevoie de răbdare, perseverență, voință și, bineînțeles, de propriul exemplu. Pentru îndrumarea cât mai eficientă a lecturii, dascălul trebuie să fie înarmat cu o profundă documentare pedagogică, cu o bogată cultură generală la care trebuie adăugate cunoașterea cât mai bună a elevilor, a preferințelor acestora care diferă în funcție de vârstă, temperament, mediu social.

Ca profesor și modelator de caractere susțin ideea că, pentru fiecare educator, sădirea respectului și a dragostei pentru cuvântul tipărit constituie garanția faptului că munca sa va da roadele așteptate. Dezvoltarea personalității copilului și evoluția ulterioară a lui este puternic influențată de interesul pentru cunoaștere. Un atu pentru profesor îl constituie faptul că una dintre particularitățile elevilor mai mici este dragostea lor pentru povești, pentru personajele fantastice din basme, în special pentru cele pozitive cu care ar vrea să se identifice. Vin din clasele primare cu un bagaj de lecturi, situație de care trebuie profitat, pentru a continua dezvoltarea interesului față de acest tip de activitate, mai ales că acum pot să-și autosatisfacă setea de lectură. Spre regretul nostru, motivația actuala a copiilor, este mai mult extrinsecă decât intrinsecă. Sunt rari copiii care renunță la jocuri pe calculator sau alte activități cu prietenii, în favoarea lecturii, pentru plăcerea de a mai citi o carte.

Trebuie precizat că lectura are valențe multiple și contribuie atât la formarea caracterului, a conduitei, la dezvoltarea imaginației, a vocabularului activ, la succesul elevului iubitor de carte, precum și la adaptarea mai rapidă, mai ușoară în situații noi, cum ar fi adaptarea copiilor la activitatea școlară. Astfel, scopul lecturii este acela de a forma progresiv un copil și adolescent cu o cultură comunicativă și literară de bază, apt să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, trăiri afective, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și societate. Întrucât *lectura este un eveniment al cunoașterii*, studiul cărților de către elevi impune organizarea, îndrumarea și supravegherea de către profesori, întocmirea listelor bibliografice, controlul cititului, al lecturii, folosirea acesteia etc. Mulți profesori, însă, se confruntă cu o realitate care adeseori îi descumpănește: elevii lor nu citesc, nu valorizează lectura, într-un cuvânt, nu se simt motivați pentru acest efort intelectual. Elevii care nu citesc sunt prinși într-un cerc vicios: citesc cu greutate, nu le place să citească, nu citesc mult, nu înțeleg ceea ce citesc.

Printre multe atribute ale lecturii, poate cel mai important este și cel de a fi creativă. Adevărata lectură este întotdeauna creativă. Prin lectură fiecare elev poate să-și educe creativitatea, factorii ei.

Pentru a forma elevilor noștri deprinderi de citire a cât mai multor lecturi, pentru a îndrăgi această activitate, în sensul de a deveni o activitate plăcută, dorită și a nu o privi ca pe o corvoadă, ca pe o obligație fără sens, e nevoie să oferim motivații diverse: participarea la anumite concursuri, evidențierea în fața clasei, publicarea creațiilor lor în revista școlii sau într-o mică antologie, așa cum s-a întâmplat anul acesta cu elevii unei clase pe care o coordonez – de exemplu: *Salata de povești*.

Astfel, într-o societate în care elevii noștri citesc din ce în ce mai puțin, mai mult ca niciodată, este nevoie de cultivarea interesului acestora pentru lectură. În încercarea de a șterge praful de pe cărțile elevilor noștri, menționăm câteva activități care ar putea avea efect în acest sens:

- alegerea unui opțional de lectură care o înlocuiește pe mijloc pentru a aprinde și a păstra viața lecturii (dramatizări, concursuri, șezători literare, discuții despre personaje ce pot oferi modele de viață, lecturi în aer liber, realizarea în caiete speciale a unor albume cu date biografice și principalele opere ale scriitorilor cunoscuți). În acest sens, la clasa a VI-a am desfășurat cursul opțional *Personajul literar. Valori și atitudini*, o inițiativă pe care am abordat-o și care s-a dovedit a fi un stimulent important pentru tinerii cititori. Gândit ca o activitate transdisciplinară, interactivă ce dezvoltă gustul pentru lectură, opționalul a avut și are în vedere atât largirea

orizonturilor literare, prin familiarizarea elevilor cu literatura actuală, cu stilul unor scriitori contemporani, ieșind astfel din parametri rigizi ai canonizării, dar și cu ceea ce înseamnă *creative writing*. Deoarece constatăm că elevii citesc tot mai puțin, formarea gustului pentru lectură, a deprinderii de a lucra cu cartea ca instrument de informare și documentare, descoperirea aptitudinilor de creație ale elevilor și de exprimare liberă, precum și cultivarea acestora sunt atribute esențiale ce sunt valorificate în acest curs opțional. Prin intermediul acestui opțional elevii cunosc importanța acestor abilități și le vor dezvolta prin intermediul unei lecturi de identificare și prin realizarea unei legături constante între ficțiune și realitate. Textele suport puse la dispoziție sunt deosebit de variate, astfel încât elevii să aibă o gamă diversificată de exemple cu care să relateze. Lectura elevilor, încercările de creație și de exprimare liberă modifică atitudinea față de studiu, largesc posibilitățile de înțelegere, nu numai ale textelor literare, cât și ale lumii înconjurătoare. Prin intermediul acestui opțional elevii au șansa să participe efectiv la o *creative writing*, încercând totodată să desfășurăm activități transdisciplinare. Ce înseamnă *creative writing*? Reprezintă o modalitate de a ieși din sfera teoretizată a literaturii, intrând în laboratorul de creație, învățând cum să scrii tu însuși și cum ce înseamnă să fii un scriitor. Prin această activitate elevii se pot apropia mai mult de literatură, intrând în culisele actului creativ. Ei nu numai că vor înțelege mai bine literatura, punându-se în pielea scriitorilor îndrăgiți, dar își vor dezvolta creativitatea și vocabularul, exersând actul scrierii. Lectura elevilor, încercările de creație și de exprimare liberă modifică atitudinea față de studiu, largesc posibilitățile de înțelegere, nu numai ale textelor literare, cât și ale lumii înconjurătoare.

- metoda predicțiilor este una dintre metodele care stărnește cel mai mult interesul elevilor pentru lectură. Deși e nevoie de mai mult timp pentru parcurgerea unei opere literare, folosind această metodă implicăm activ elevii în studierea operei respective, le dezvoltăm imaginația creatoare, gândirea logică și le motivăm curiozitatea, interesul pentru continuarea lecturii. Se aplică totuși, pentru că fiecare dorește să afle dacă varianta sa coincide cu cea a autorului. Utilizând metoda predicțiilor, vom constata că nu va fi nevoie de a doua sau a treia lectură a textului pentru putea reproduce de către copii, pentru că la fiecare fragment, verificându-și predicțiile, ei nu fac altceva decât să aprofundeze conținutul aceluia fragment. Metoda predicțiilor presupune pregătirea din timp a textului, împărțirea lui pe fragmente și eventual alegerea unor cuvinte cheie pentru text. La început se prezintă elevilor titlul operei literare sau cele 3-5 cuvinte cheie pe baza cărora le cerem să-și imagineze propria poveste și să ne-o spună. Apoi, scriem pe tablă și elevii scriu în caiete un tabel cu două coloane:

CE CRED CĂ S-A ÎNTÂMPLAT?	CE S-A ÎNTÂMPLAT DE FAPT?
Înainte de a citi sau povestii fiecare fragment se vor nota în tabel predicțiile făcute de copii, iar după citirea fragmentului, vom verifica dacă se confirmă predicțiile lor. În acest mod atenția lor va fi foarte mare. De asemenea, putem cere copiilor să-și argumenteze predicțiile.	
Pentru a stărni interesul față de lectură al elevilor și dorința de a citi mai mult, uneori le povestesc începutul unor texte, pe care apoi le termină singuri de citit.	
Astfel, fiecare cadru didactic, dacă este preocupat cu adevărat de cultivarea interesului, a gustului pentru lectură a elevilor săi, va găsi metode atractive și potrivite pentru acestia - indiferent de disciplina predată -, determinându-i să găsească în cărți prieteni adevărați care să le umple sufletele și viețile cu scilpuri de lumină și înțelepciune. Paul Cornea spunea în lucrarea sa <i>Introducere în teoria lecturii</i> : „Cred, vreau să cred că vom continua să citim chiar dacă nu vor mai fi cărți. O vom face, la nevoie, pe ecrane portabile sau fixe, de buzunar ori de mari dimensiuni, dar vom continua să-o facem câtă vreme vom persevera să gândim și să producem bunuri simbolice.”	

Bibliografie:

1. Călin, Iuliana, (2013), *Modalități de stimulare a lecturii*, Editura SITECH, Craiova;

2. Ionescu M., Radu I., (2001), *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj - Napoca;

3. Partenie, A., (2007), *Modalități de stimulare a lecturii la elevi*, Editura EXCELSIOR ART, Timișoara;

4. www.didactic.ro

5. www.scoalaparinților.ro

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

INVITAȚIE LA LECTURĂ

Profesor învățământ primar Rotaru Iuliana
Școala Gimnazială nr. 12 „B. P. Hasdeu” Constanța

Motto:

„Să nu lăsăm cuvintele nici să doarmă, nici să amorțească, nici să zacă, nici să moară. Ele sunt comoara noastră de mare preț.” (Tudor Arghezi)

A fi copil înseamnă a fi neștiutor, neputincios și în consecință a recepta, a fi educat. A fi dascăl înseamnă a ști, a putea, a transmite, a educa. Un dascăl bun trebuie să cunoască bine fiecare elev, să-l folosească potrivit capacităților sale, dirijându-i activitatea în cooperare cu ceilalți elevi. Pentru a îndeplini cu succes munca, învățătorul trebuie să realizeze o cât mai bună cunoaștere a fiecărui elev în parte și a clasei în ansamblu, să cunoască bine părinții și familia fiecărui elev și să organizeze activități educative extrașcolare comune.

Nevoia de ritm, melodie, zgomot, neîntreruptă ambianță sonoră, tinde să reducă lectura la un minim impus de obligațiile școlare. A căuta o soluție în acest sens nu înseamnă a milita pentru cultura scrisă în defavoarea celei audiovizuale, ci a privi lucrurile din perspectiva complementarității lor, mizând pe caracterul prioritar formativ al celei dintâi și cel prioritar informativ și comunicativ al celeilalte.

Trebuie să pornim de la ideea că elevul are nevoie de un ghid bun, care să îl ajute să pășească în lumea mirifică a cărților. El nu știe ce ascunde biblioteca în spațiul ei magic și auster, nu bănuiește ce se află dincolo de un titlu, nu are idee că firele lecturii îl conduc în zone astfel inaccesibile, spre surse fabuloase de idei și filoane de gândire. Însă, atâta vreme cât lectura este asumată ca gest impus, ea nu va avea succes. Elevul ar trebui să o înțeleagă ca necesitate și act de libertate a gândirii.

Cartea este o comoară fără preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Cartea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole al vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate. Cartea ne este un prieten credincios de nădejde.

Momentele de lectură pot fi organizate pe parcursul unei perioade mai scurte, pentru a evita plictiseala. Scopul este de a arăta elevilor plăcerea lecturii, iar apoi s-o utilizeze ori de câte ori e posibil.

Sfaturi utile pentru atragerea școlarilor în orele de lectură:

Povestiți conținutul textului;

Citiți cartea în întregime;

Organizați jocuri de rol, dramatizând un moment al povestirii;

Citiți și alte povestiri din aceeași carte;

Căutați explicarea cuvintelor necunoscute în dicționar;

Caracterizați personajele;

Selectați expresii frumoase, folosiți-le în compunerile voastre;

Organizați un concurs de identificare a replicilor (cărui personaj aparțin și în ce împrejurări au fost rostite);

Organizați un concurs *Recunoaște basmul, personajul, autorul*;

Imaginați-vă o întâlnire cu personajul povestirii, după douăzeci de ani;

Organizați un proces prin care să judecați faptele eroilor povestirii;

Realizați o călătorie imaginară pe urmele personajelor întâmplării;

Spuneți cum v-ați purtat dacă ați fi fost în locul unui personaj;

Explicați titlul lucrării;

Găsiți și alte titluri potrivite;

Organizați un concurs literar despre o carte citită: *Cine a citit cu mai multă atenție cartea?*;

Căutați asemănări și deosebiri între personajele lecturii, dar și cu alte opere studiate;

Citiți pe roluri un fragment;

Desenați un personaj, o scenă din lectură;

Creați întâmplări care pot avea ca învățătură un proverb dat;

Grupați proverbele selectate pe teme;

Creați singuri ghicitori.

Cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. Ea îți oferă posibilitatea să te oprești mai multă vreme asupra unui pasaj, să te întorci la altul pe lângă care ai trecut în grabă, dar la care simți nevoia să revii, să meditezi îndelung în timpul lecturii și după ce ai terminat-o să reiei cartea oricând dorești. O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele lor tehnice.

Bibliografie:

Metodica predării limbii române în clasele primare, Ed. Aramis, București, 2000;

Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar, Ed. Corint, București, 2005

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Draga noastră primăvară

ENESCU MARIA NERISSA
Clasa a IV-a C
Școala Gimnazială Nr. 12
B. P. HASDEU
Constanța
Îndrumător:
prof. înv. primar
ROTARU IULIANA

Primăvara a venit,
Rândunica a sosit,
Mugurii au înflorit,
Pomii goi au înverzit.

Ies copiii să se joace
Și s-adune floricele:
Toporași și viorele
Și să zburde cât le place.

Soare cald de primăvară
Bun venit la noi în țară!
Cu putere strălucește
Și natura-nsufletește.

Primăvara ne zâmbește
Și pe noi ne-nveselește.
Cerul este azuriu
Mielușii sunt zglobii.

Draga noastră primăvară,
Tu miresme ne-aduci iară,
Și la năl să mai vii
Cu parfum și bucurii!

Ce se-ntâmplă?

BOGDAN EDEN MATEI
Clasa a IV-a C
Școala Gimnazială Nr. 12
B. P. HASDEU
Constanța
Îndrumător: prof. înv. primar
ROTARU IULIANA

Într-o zi un fluturaș,
Cam bleguț, dar drăgălaș,
S-a trezit de dimineață,
S-a spălat pe ochi, pe față,
Și-a ieșit pâș-pâș afară:
„- Ia să văd, e primăvară?”
Zboară-ncoace, zboară-ncolo.
„- Ce se-ntâmplă pe acolo? ”
„- Cum, nu știi, tu frățioare,
C-a sosit la noi în țară
Primăvara cea vestită,
Mult iubită și dorită? ”,
I-a răspuns o floare mică,
Frumușică și pitică.

Cartea

Ilie Rareș, Clasa Pregătitoare
Școala Gimnazială Nr. 7 Buzău
Profesor coordonator?
Capmare Alice Mihaela

Cărticică mică,
Cum de ești așa voinică?
Îmi arăți o lume-ntreagă
Și reală și imaginară.
Cifre, litere, desene,
Simboluri și mărgelă,
Elevii tăi să le dezlege
Și comoara să păstreze.
Cărticică, mică, mică
Ești atata de voinică!

Modestie

Mîjină Marinela
Clasa a V-a
Școala Gimnazială Hinova
Prof. coord. Brăgău Alina

Viața urcă și coboară
Precum apa în natură,
Când e multă, te omoară,
Este bună... doar o gură.
Ca și copacul pădurii,
Din viață intrăm în moarte,
Respectăm legea naturii
Fără care nu se poate.
În natură, ziua toată
Am plecat și noi de-ndată
La cules de floricele
Să ne bucurăm de ele.
Natura ne dăruiește
O magnifică poveste.
Dacă o s-o cercetăm,
Prin magie demonstrăm
Că-ntr-un spațiu-atât de mic
E o mare-mpărăție,
Dar nu observăm nimic.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

ÎMBOGĂȚIREA STRATEGIILOR DE LECTURĂ

Cristea Florentina-Maria, Școala Gimnazială Vădastra

„Că nu iaste alta mai frumoasă și mai de folos în viața omului decât cetitul cărților“, spunea marele cronicar român Miron Costin într-o caracterizare metaforică a lecturii în viața omului.

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenesti, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar noi le putem învia dezvăluind o lume nebănuită. O carte o citești când vrei, cum vrei și de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea este atât de înțelegătoare, încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. Cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele tehnice.

Prin toate compartimentele ei, lectura își aduce contribuția la dezvoltarea gândirii și la modelarea sentimentelor, asigurând școlarului suportul evoluției intelectuale, precum și posibilitatea integrării în viața socială.

Lectura este un proces complex care începe în clasa I cu formarea deprinderii de a citi corect, conștient, cursiv și expresiv, continuând apoi cu deprinderea de interpretare a textului citit. Pentru îmbunătățirea competențelor de lectură, învățătorul nu trebuie să angajeze elevii în învățarea mecanică, pasivă, ci va conștientiza actul citirii, a cărui tehnică o va consolida și stabiliza în scopul dobândirii unor instrumente de lucru cu cartea, prin suscitarea, încurajarea și dezvoltarea dorinței de lectură, recurgerea la texte literare accesibile vârstei și ritmului de achiziție al fiecărui copil. Deși nu pot fi date rețete, scheme, șabloane, având în vedere specificul disciplinei, ca formă de cunoaștere prin mijlocirea imaginii artistice, nu trebuie ignorate cerințele psiho-pedagogice care determină eficiența în dirijarea procesului de însușire a tehnicii lecturii. Trebuie avute în vedere următoarele **cerințe psiho-pedagogice**: asigurarea unei permanente interferențe între toate componentele studiului limbii române la clasele I-IV; corelarea conținuturilor cu obiectivele psihopedagogice și cu cele specifice; selectarea și dezvoltarea volumului de informații; definirea clară a obiectivelor generale și operaționale; utilizarea celor mai potrivite metode și procedee în realizarea obiectivelor propuse; concordanța deplină dintre obiective, conținuturi, strategii didactice și posibilitățile de învățare proprii elevilor de această vârstă.

În îmbunătățirea competențelor de lectură în ciclul primar, **ca proces lingvistic**, învățătorul trebuie să fie preocupat ca elevii:

- să se servească eficient de limbă, ca mijloc de comunicare și de gândire;
- să știe să comunice oral, prin scris, prin cuvinte și imagini;
- să înțeleagă limba vorbită în sensul de a descifra simbolurile verbale, de a reacționa corect față de acestea;
- să reproducă semnele vocale cu intenția de a le comunica, limbajul presupunând recunoaștere, înțelegere și transmitere;
- să înțeleagă limba prin recunoașterea semnelor grafice (scriere), succesiunea operațiilor fiind dată de ordinea: cuvânt pronunțat (cunoscut), simbolul grafic al cuvântului – percepția simbolului, pronunția înțelegerii lui;
- să întrebuințeze simbolurile grafice pentru a comunica normal cu ceilalți ceea ce presupune formarea deprinderilor și abilităților ortografice, gramaticale, de punctuație și exprimare, devenind prin aceasta exactă, corectă, fluentă și literară în raport cu gândirea și intenționalitatea ei (citirea mentală).

În orele de limba română și a celor de lectură, la clasele primare se va urmări :

- exersarea actului citirii: se va insista pe fluența, ritmul citirii și intonația adecvată;
- antrenarea elevilor din primele clase ale ciclului primar la lecturarea textelor literare de scurtă întindere sau citirea selectivă a unor fragmente semnificative, pentru ca aceștia să nu mai dețină în exclusivitate rolul de ascultători pasivi ai textelor citite, povestite de învățător sau reproduse pe o bandă magnetică;
- exersarea citirii cu voce tare, în ritm lent sau mediu impus de specificul învățării care în faza inițială oferă posibilități de depistare și ameliorare a greșelilor;
- asocierea conținutului de caracterul conștient al celor citite, lăsând autonomie elevilor pentru lectura în gând;
- dirijarea și controlul lecturii în permanență, atât de către învățător cât și de părinți;
- evaluarea periodică asupra vitezei cititului, urmărindu-se evoluția formării deprinderilor de citire rapidă și corectă;
- asimilarea activă și conștientă a celor comunicate în scris (sau oral) care să permită efectuarea unei lecturi funcționale;
- stimularea stăruinței, perseverenței copiilor de a parcurge un text pentru a căuta răspunsuri la întrebări sau pentru a desprinde idei esențiale.

Dacă orele de citire au o tehnică deja stabilită de desfășurare, a cărei respectare este indispensabilă eficienței lor, în ora de lectură, învățătorul are o mai mare libertate în alegerea conținuturilor și mai ales a strategiilor adoptate. În aceste ore, accentul este pus pe trezirea interesului pentru lectură. Stimularea interesului pentru lectură începe încă din clasa I, contribuind nemijlocit la însușirea și exersarea unei citiri corecte și expresive.

La clasa a II-a, la ora de lectură, sub îndrumarea învățătorului, elevii pot fi deprinși să se orienteze în structura unei cărți (titlu, autor, capitol), ceea ce îi va ajuta mult la efectuarea notațiilor scrise în legătură cu cărțile citite în clasele următoare, să citească unele fragmente selectate și să răspundă la întrebările învățătorului.

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

În clasa a III-a, ei trebuie să se obișnuiască să noteze în caiete titlul cărților citite, numele autorului și ce le-a plăcut mai mult. Aceștia trebuie deprinși să cunoască structura revistelor, să știe să redea conținutul unui articol citit.

În clasa a IV-a, trebuie deprinși să exprime pe scurt conținutul textelor citite și să-și exprime atitudinea față de eroi și evenimentele descrise în ele, de asemenea trebuie îndrumați să generalizeze conținutul mai multor texte care au aceeași temă. Evaluarea competențelor de lectură și a atitudinilor față de lectură trebuie:

să vizeze obiectivele programei;

să fie realizată prin probe care să acopere atât abilitățile de exprimare orală, cât și pe cele de exprimare scrisă în receptarea textelor prin metode diverse;

să vizeze, în primul rând, latura calitativă a procesului de lectură (competențele și atitudinile elevului);

să vizeze progresul fiecărui elev în raport cu un moment anterior.

Lectura are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit, să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor. Lectura contribuie într-o măsură însemnată la îmbogățirea cunoștințelor, la formarea unui vocabular activ, bogat și nuanțat, la dezvoltarea gustului estetic. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează asupra dezvoltării ulterioare a personalității.

Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa singur cunoștințele, de a le lărgi, de a le adânci. Ca să-și îndeplinească rolul său formativ, lectura cere muncă organizată de îndrumare, control și evaluare. Folosind caracterul divers al lecturii, învățătorul trebuie să dezvolte gusturile și înclinațiile, să direcționeze pe elevi asupra operelor cu importanță deosebită și să coreleze lectura cu celelalte obiecte de învățământ și cu evenimentele curente.

Variatatea de texte literare reprezintă un suport material ce poate asigura dezvoltarea vocabularului și a limbajului literar, a creativității, precum și dezvoltarea capacității intelectuale, imaginative și motivaționale. Lecturile literare, prin accesibilitatea lor, îi apropie de realitate, le oferă o diversitate de informații și experiențe umane, modele morale, emoții și sentimente.

Prin lectură elevul este condus să-și formeze capacitatea de a surprinde, de a descoperi conținuturi și forme ale realității, exprimate într-o multitudine de modalități de expresie, de a le asocia unele cu altele, ceea ce le permite să își extindă astfel aria cunoașterii. Lecturile contribuie la formarea și modelarea caracterelor, la stimularea dorinței de cunoaștere, a aspirației spre a fi mai buni, mai îndrăzneți.

Bibliografie:

1. Șincan, E., Alexandru, Gh., - Lecturi literare pentru ciclul primar - Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi, Ed. „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1993
2. Cornea, Paul: Introducere în teoria lecturii, Ed. Minerva, București, 1988
3. Șerdean, Ioan - Metodica predării limbii române la clasele I-IV, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1988
4. Stancu, Adriana – Aspecte metodice ale predării literaturii în ciclul primar, Ed. Sfântul Ierarh Nicolae, 2010
5. Interferențe didactice - Periodic pentru inițiativă și dezvoltare profesională în educație, anul IV, Nr. 1/2007 și anul V. Nr. 3/2008, Ed. Corgal Press, Bacău

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Magia primăverii

Dragostin Ionuț, Clasa a V -a, Școala Gimnazială nr. 3 Baia, Jud. Suceava, Coord. prof. dr. Pintilie Ana-Maria

Este o zi minunată de primăvară. Razele soarelui luminează fețele și sufletele oamenilor. Pe cerul curat și luminos se văd mii de păsărele care s-au întors din țările calde.

Oamenii se îndrăgostesc de razele calde ale soarelui.

Pe câmpii și dealuri se observă plăpânzii ghiociei, care ascultă cu uimire freacăturii naturii. Împrejur sunt mii de flori multicolore.

Ramurile copacilor sau îmbrăcat în straie de sărbătoare. Plutește în aer miros de pământ umed.

De asemenea, animalele și plantele se trezesc la viață după somnul adânc pe care l-au avut iarna care a trecut. Fluturașii, plantele și copacii înfloriți sunt atât de minunați încât nu îți poți imagina ceva mai frumos.

Anotimpul primăvară este cel mai frumos anotimp. Frumusețea sa uimește pe toată lumea. Apusul soarelui este atât de minunat încât nu te mai sature să-l privești. Culoarea soarelui seara este roșiatică, făcându-te să te simți pe tărâmul unde totul e posibil.

Copiii se bucură nespuse de venirea primăverii. Toți prichindeii aleargă bucuroși prin grădina verde și culeg mănunchiuri de flori pentru a le dăruia mamelor.

„Primăvara e doar ceea ce simțim, adică când văzduhul colorat în nuanțele sufletului. Luminând, înflorind în interiorul nostru pentru a corecta amintirile ce renasc. Primăvara e timpul tuturor, pentru că fiecare clipă e un nou început.” Nicolae Cornescian

Sosește primăvara!

Soarele cald mângâie natura cu razele sale luminoase. Stratul de zăpadă a dispărut. Ici-colo apar petice de pământ umed. Mici firișoare de verdeață scot capul la lumină și se îmbată cu razele blânde ale soarelui de martie. Din iarba de un verde-crud pe alocuri câte un ghiocel face ochii mari. S-a trezit din lunga hibernare și se uită la cerul senin. Privește în jur buimăcit de somn și își desface clopoțelul gingaș și alb. Tulpinița verde îi tremură ușor în adierea vântului, dar se bucură de fiecare gură de aer proaspăt pe care o respiră.

Ghiocelul privește în ochi soarele strălucitor, iar acesta îi răspunde cu sclipiri sidefii. Bucuros că prietenul său soarele este afectuos, ghiocelul își strigă frații. Ca la un semn grădina se umple de ghiociei mici abia înfloriți. Aceștia cresc văzând cu ochii, călcând în picioare și ultimele pete de zăpadă. Brusc, grădina devine veselă și zâmbește la vederea mulțimii de ghiociei. Aceștia se prind într-un dans de lumină și culoare și cântă în cor, plini de viață, bucuroși că a venit primăvara.

Natura e așa veselă, a dezbrăcat haina albă a iernii și a îmbrăcat una cu totul nouă, împodobită cu flori de mărgăritar și cu fluturași care împrăștiă gingășia și puritatea lor... oamenilor.

Aioanei Viviana, Clasa a V-a
Coord. prof. dr. Pintilie Ana-Maria
Școala Gimnazială nr. 3 Baia, Suceava

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

CARTEA-O COMOARĂ NEPREȚUITĂ

**MOISE LORENA AMALIA
COLEGIUL NAȚIONAL "MIRCEA ELIADE" REȘIȚA
ÎNDRUMĂTOR PROF. BAICU IADRANCA-IONELA**

Cartea este o comoară fără de preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții că le poată folosi în voie. În concepția lui G.F. Morozov, "cartea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfringerile și biruințele sale toate. Iubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult. Cartea ne este prieten credincios, de nădejde".

Iată cât de plastic și convingător a menționat G. F. Morozov în lucrarea sa „Cărți prietene”, arătând importanța cărții pentru cititor. Dar nu a încheiat gândirea sa despre carte aici. Comentând mai departe despre importanța personajelor dintr-o carte, a spus că „în compania lor nu i se urăște niciodată. Personajele, zicea el mai departe, sunt gata să-mi răspundă la orice întrebare. Unii îmi povestesc despre lucruri de demult, alții îmi dezvăluie tainele naturii, mă învață cum să trăiesc, alții, cum să mor... Acești prieteni sunt cărțile mele”.

Dar pentru a încerca a „defini” actul intelectual de care ne ocupăm, cuvintele marelui nostru cronicar Miron Costin ni se par cele mai izbutite din punct de vedere metaforic: „...că nu iaste alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decît cetitul cărților”. La urma urmelor, nicio definiție propriu-zisă nu poate fi atât de exactă și cuprinzătoare încât să înglobeze în granițele ei această complexă misiune de fiecare zi: cartea și lectura ei.

În cartea sa „Povestiri despre cărți” Smirnov-Sokolski nu numai că preamărește cartea, dar face un poem de slavă cărții, afirmând că acest obiect fie el cât de mic este cel mai minunat din lume. Cartea merită să devină nu numai „cartea de căpătâi a specialistului, a bibliografului”, ci mult mai mult. Cartea să ne fie tovarășă nelipsită în serile petrecute în familie. Lectura ei e nespuse de folositoare tineretului căruia îi aparține întotdeauna viitorul.

Noi trebuie să avem dragoste pentru carte, pentru că ea răsplătește generos dragostea ce i-o purtăm. Ea te instruiește chiar și fără să i-o ceri și, poate, când nici n-o dorești. Căci mare e puterea cărții! Această putere crește și mai mult dacă deschizi inima în fața cărților, dacă le întrebi cum trebuie să trăiești, care este rostul vieții, cum să fii cetățean destoinic al patriei tale, demn de poporul tău. De altfel, în carte cauți răspuns la problemele ce-ți stau în față. Spre deosebire de celelalte surse de informație intelectuală ca radioul, televiziunea, cinematograful, internetul, avem un mare avantaj față de aceasta pentru că tăcerea adâncă a cărții spune mult și complet. Un singur dezavantaj îl are cartea: că nu vorbește, decât atunci când o întrebi; nu este bineînțeles o slăbiciune, ci un specific al acestor prieteni discreți.

Cartea reprezintă mai întâi cel mai complet depozit al inteligenței omeniești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nevăzută.

Nu ignorăm radioul, televizorul sau internetul, dar spre deosebire de aceste surse informaționale și de culturalizare, trebuie să spunem că nimic nu poate înlocui cartea. Instruirea și cultura nu se fac numai prin presă, prin radio și cinematograf sau internet, prin televiziune sau pe cale orală.

În afara cărții nu poate fi concepută azi o cultură sistematică a individului și implicit a societății. O carte o citești când vrei, cum vrei și de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea este atât de înțeleghătoare încât atunci când n-ai înțeles-o, nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă. Cartea nu te face să roșești de propria-ți ignoranță.

„De peste patru secole și jumătate cartea este o componentă majoră a culturii noastre naționale. Ea e martora zbuciumatei noastre istorii, dovada luptei pentru libertate socială și independență națională, tezaur de cunoștințe și frumuseți spirituale, stindard al emancipării și luminării cugetului, mesager al culturii altor popoare, instrument de răspândire în mase a progresului și civilizației”. Fiecare literat, gânditor al vremurilor trecute și de azi, definește și arată cu multă prisosință influența pe care o exercită asupra educării omului, cartea. „Frumoasă și de folos zăbavă” la Miron Costin, „Urmă sacră în care zace gata să învie sufletul poporului” la Mihail Sadoveanu, ajunge și în basmul cult să se afle în zestrea lui: „Făt-Frumos, cel cu cartea în mână născut”; la Alexandru Vlahuță devine o chemare dramatică, un fel S.O.S. al sufletului, un „pamflet” la Caragiale, iar în rândurile poporului, care îi înțelege necesitatea practică, socială, devine lapidară axioma: „ai carte, ai parte”. Cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. De aceea trebuie să vorbim de funcția cărții ca mijloc de educare a omului.

Există numeroase funcții pe care cartea le îndeplinește, între acestea cea mai înaltă menire a cărții e cea instructiv-educativă. Întregul proces de învățământ, de la cel preșcolar, la cel post-universitar se bazează pe cartea-manual. Transmiterea sistematică și cât mai completă a cunoștințelor dobândite de omenire de-a lungul timpului prin stăruitoare eforturi nu se poate face decât prin intermediul școlii, al cărților școlare. Dar nu numai manualul are o funcție instructivă. Drumul învățării și citirii unei cărți n-are sfârșit; toate cărțile bune pot să ne învețe câte ceva pe planul științei, tehnicii, artelor, moralei, comportamentului etc. Cine consideră că după ce a încheiat procesul de învățământ în școală și a obținut o diplomă, a încheiat totodată și contactul cu cartea, acela a renunțat la ambiția progresului. Efortul și dorința spre lectură continuă, sistematică, vizând o perspectivă, reprezintă condiția oricărui succes personal.

Cartea îți oferă posibilitatea să te oprești mai multă vreme asupra unui pasaj, să te întorci la altul pe lângă care ai trecut în grabă, dar la care simți nevoia să revii, să meditezi îndelung în timpul lecturii și după ce ai terminat-o, să reiei cartea oricând dorești.

Piesa de teatru, filmul, emisiunea radiofonică sau internetul ne impune un anumit ritm de urmărire și înțelegere, ne împiedică să insistăm mai mult asupra unor momente care ne-au interesat sau care ne-au plăcut mai mult, iar reluarea operei în întregime este, de multe ori în afara posibilităților noastre.

Astăzi, filmele, diapozitivele, emisiunile de radio și televiziune, programele educaționale pe internet sunt folosite cu succes în școli ca mijloace moderne de învățământ. Dar trebuie de reținut faptul că ele completează, lămuresc instructiv cunoștințele predate la curs și nu pot înlocui definitiv manualul — cartea ca obiect de studiu și lectură. Manualul sprijină direct pe elev și student în fixarea cunoștințelor expuse la lecții.

O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele lor tehnice. Alegerea cărților potrivite este numai primul pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

NATURA - FOTOGRAFIA PERSONALITĂȚII NOASTRE

LĂZĂRESCU ARMINA

**COLEGIUL NAȚIONAL "MIRCEA ELIADE" REȘIȚA
ÎNDRUMĂTOR PROF. BAICU IADRANCA-IONELA**

Trăim într-o lume în care fiecare dorim o viață și un viitor cât mai liniștit, în care totul să se realizeze doar cu puterea minții, a inteligenței, dar agitat în același timp, cu multe mașini, zgomot, roboți care să realizeze cât mai mult din nevoile noastre, orașe luxoase pline de malluri și companii care de care cu mai multe oferte. În afară de aceasta, poate mai sunt și câțiva oameni care mai doresc unele weekend-uri liniștite într-un mediu natural, într-un loc neatins așa mult de cotidian, cu multe izvoare, verdeață, plin de lumină și liniște. Despre aceste locuri vreau să vorbesc, acum, când este vremea campingurilor și a ieșirilor la verde.

Când ne gândim la mers la munte sau la mare vedem de fapt o imagine iluzorică, o fotografie perfectă cu un spațiu pe care mintea noastră îl dorește, multicolor. Dacă vrem să căutăm informații despre locul unde vrem să mergem, o să descoperim aproape o descriere a Raiului. Totul este ademenitor, mai ales dacă privim și imaginile postate tocmai pentru a ne convinge că, de fapt, acest mirific este realitatea.

Trebuie însă conștientizat faptul că fotografia, fie ea și o fotografie a minții, alcatuită din cuvintele frumoase pe care le auzim despre un anumit lucru, sau loc are doar un raport taxonomic cu realitatea, obiectivul ei fiind în mare parte seducția. Într-adevăr, frumusețile mediului natural și peisajele amețitoare abundă, însă poate oare fotografia să capteze cu adevărat experiențele noastre și întreaga realitate? Și mai mult, cu ce ar putea dăuna fotografia, ce anume ar putea fi nociv în a fotografia mediul înconjurător?

Este cunoscut faptul că fotografia și distanțele ne anesteziază sensibilitatea față de conflicte și războaie, memoria-imaginii fiind cea care dispare cel mai repede din mintea noastră. Oare nu cumva fotografia ne desensibilizează și în raport cu emoția percepției nemediate a frumuseții lumii? Oare nu ne face ea să reacționăm mai puțin la fenomenele la care asistăm? Această percepere a lumii în doar două dimensiuni, ne face oare să vedem o lume mult mai pasabilă, iar pe noi, oamenii, niște ființe mai nepăsătoare la distrugerea ei?

Aceste speculații și gânduri trebuie luate în considerare. De exemplu, dacă aș bate într-o zi la dumneavoastră la ușă și aș avea în mână o fotografie cu o priveliște superbă, puțin trucată poate, făcută de un mare fotograf, și una, aleasă dintre multele fotografii puse la capitolul "Poluare", sunt convinsă că cea mai ? emoționantă? ar fi cea idealizată deoarece, ca și poezia, aceste fotografii ne fac martori de epifanie, ne sensibilizează și ne face să fim curioși, să-i descoperim tainele și să dorim să trăim acel moment al priveliștii superbe, pe când cealaltă ar rămâne în mintea noastră doar o imagine de la capitolul "Poluare", neinteresantă.

Astfel, trebuie să reținem ca imaginile-fotografii pe care le întâlnim peste tot sunt doar un mijlocitor în întâlnirea noastră cu vizualitatea, cu vizibilul, ea având doar rolul de a ne proiecta într-o anumită lume, de a ne face trecerea de la 2D, la 3D și, mai mult, la realitate, pe care de multe ori o modifică aproape integral. Salvarea minții noastre astfel vine numai în nivelul fiecăruia de sensibilitate de a rămâne sau a nu rămâne numai cu acea imagine, a trăi mediul înconjurător, a trăi fotografia și a fi capabil în a lua decizii care să apropie acea realitate de imaginea pe care noi ne-o facem când pornim spre un anumit loc, în a armoniza sensibilitatea noastră cu realitatea spațiului în care trăim, chiar doar și pentru câteva zile, sau ore.

Exelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

STRATEGII PENTRU EDUCAREA GUSTULUI PENTRU LECTURĂ

PROF. BAICU IADRANCA-IONELA

COLEGIUL NAȚIONAL „MIRCEA ELIADE” REȘIȚA, CARAȘ-SEVERIN

Lectura reprezintă o metodă de învățământ în care predomină acțiunea de comunicare scrisă, care propune elevului o cale de (auto)instruire eficientă (auto)perfectibilă prin dobândirea unor tehnici intelectuale specifice. Astfel de tehnici asigură valorificarea deplină a procedurii "muncii cu cartea", respectiv a "muncii cu manualul" sau cu alte materiale de acest gen, destinate special învățării.

Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas, și tot atât de important, este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se eoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Familia reprezintă, deci, primul mediu de viață social și cultural al copilului și, prin valorile pe care aceasta le transmite, pune bazele dezvoltării sale intelectuale, morale și estetice.

Dezvoltarea gustului pentru lectură sau, altfel spus, de trezirea și educarea interesului, se realizează, prin acționarea asupra raportului dintre obiect și necesitate, astfel încât obiectul – în cazul nostru cartea – să răspundă unei necesități intelectuale și afective a copilului. Această acționare nu impune existența unui anumit nivel de instruire din partea părinților, dar solicită tuturor conștiința clară asupra importanței lecturii în dezvoltarea deplină a copilului și preocuparea de a-i trezi interesul pentru această activitate.

Că este așa, este suficient să ne gândim la modelul Smarandei Creangă, mama marelui nostru scriitor care, în inegalabilele sale "Amintiri din copilărie" notează: „Și când învățam eu la școală, mama învăța cu mine acasă și citea acum la ceaslov, la psaltire și Alexandria mai bine decât mine și se bucura grozav când vedea că mă trag la carte.”

La vârsta preșcolară, lecturile mamei sau ale tatălui, în anumite momente ale zilei, îndeosebi înainte de culcare, constituie cea mai bună modalitate de a stabili primele contacte cu lumea cărților. Poveștile, povestirile din lumea pasărilor sau animalelor sau cele având ca eroi copii de vârstă apropiată, cu care deseori copilul se poate identifica, este genul de literatură menită să încante copilăria.

Odată cu învățarea scris-cititului, cartea devine un bun accesibil copilului. Efortului stimulat pentru lectură pe care-l cultivă părinții i se adaugă efortul sistematic al școlii. Din acest moment, lectura devine calea directă și sigură pentru însușirea formelor și nuanțelor gândirii ca și pentru exprimarea cu claritate și precizie a ideilor proprii. La vârsta primei școlarități, părintele va urmări lecturile recomandate de învățător. Lectura făcută de părinte, discutarea cărților citite, dotarea bibliotecii personale, constituie câțiva pași ai unei campanii pedagogice a familiei pentru a cultiva în copil gustul pentru lectură.

În ciclurile primar și gimnazial, dar mai ales în anii de liceu, elevii dobândesc cunoștințe care pun bazele culturii către care aspiră un număr însemnat de tineri. Cultura generală nu se asigură prin simpla memorare a conținutului manualelor școlare, nici prin răsfoirea fugară a ziarelor, și, cu atât mai mult, prin lecturi reconfortante.

Lectura operelor literare, ca mijloc de instrucție și educație, are o importanță deosebită în pregătirea tinerilor la intrarea în viață, în alegerea profesiei și a modelului de urmat. Adrian Marino stabilește următoarele modalități de lectură: lectura-informație, lectura-distrație, lectura-refugiu (formă de evaziune), lectura-plăcere, lectura-cultură, lectura-existență. Lor li se pot adăuga, cu eventuale suprapuneri, lectura de întreținere, de îmbunătățire a profesiei, lectura ca recreere, divertisment, cale spre cunoașterea culturală sau științifică, lectura-curiozitate etc. Ca alte forme se pot aminti, de asemenea, lectura-drog și lectura-tranchilizant, privite ca valori terapeutice. Întrucât lectura este „un eveniment al cunoașterii”, studiul cărților de către elevi impune organizarea, îndrumarea și supravegherea de către profesori, întocmirea listelor bibliografice, controlul cititului, al lecturii, folosirea acesteia etc. Mulți profesori, însă, se confruntă cu o realitate care adeseori îi descumpănește: elevii lor nu citesc, nu valorizează lectura, într-un cuvânt nu se simt motivați pentru acest efort intelectual. Elevii care nu citesc, sunt prinți într-un cerc vicios: citesc cu greutate, nu le place să citească, nu citesc mult, nu înțeleg ceea ce citesc.

Pentru a transforma elevii în cititori mai buni, este nevoie de o viziune integratoare, de o regie, de „o punere în scenă”, regizorul așteptat fiind profesorul. Un prim pas al acestei puneri în scenă este clarificarea ținutelor lecturii în școală, a competențelor și atitudinilor pe care profesorul își propune, conform programei, să le formeze prin studiul literaturii. Scopul studiului literaturii în școală este formarea unor abilități (competențe) pentru diverse tipuri de lectură: lectura de informare, lectura de plăcere, lectura instituționalizată. Școala are menirea de a forma un lector

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

competent, dar și un cititor care să-și formeze gustul propriu pentru lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții. Faptul că programele actuale sunt puse sub semnul comunicării, are drept consecință conceperea lecturii atât ca act de cunoaștere, cât și ca act de comunicare (textul devine astfel dinamic, fiind un dialog al receptorului cu textul, participare activă la procesul de reconstruire a sensurilor).

Pe de altă parte, activitățile de producere a mesajelor orale și scrise pe marginea textelor discutate în clasă au o pondere importantă în cadrul orelor de literatură, pentru că ele demonstrează nivelul abilităților de înțelegere, analiză și interpretare ale fiecărui elev. Rolul educatorului este de a urmări nu numai „cât”, ci și „ce” și „cum” citesc elevii săi. Nu numărul mare de cărți citite contează, ci valoarea artistică și educativă a acestora.

Un obiectiv important pentru fiecare clasă, dar mai ales pentru profesorul de limba și literatura română, este trezirea interesului elevilor pentru lectură. Odată format, gustul pentru lectură se poate transforma într-o adevărată pasiune, care se poate resimți toată viața. Îndrumarea lecturii elevilor este o acțiune dificilă și de durată. Misiunea de a se ocupa de lecturile școlarilor o au toate cadrele didactice: învățătorii, profesorii diriginți, profesorii de toate specialitățile. Alături de ei, bibliotecarul poate organiza acțiuni pentru promovarea cărții și stimularea interesului pentru lectură. Eficacitatea îndrumării lecturii depinde nu numai de o temeinică documentare pedagogică și o bogată cultură generală, ci și de cunoașterea preferințelor elevilor, care variază în funcție de vârstă, temperament, mediu social și de ambianța colectivului școlar. Însă, cel care poate influența în mod pozitiv alegerea elevilor este profesorul de limba și literatura română. Acesta poate, la începutul fiecărui an școlar, să verifice și să discute lecturile particulare din vacanța de vară, să recomande o bibliografie obligatorie și una facultativă, iar la sfârșitul fiecărui semestru, să rezerve măcar o oră controlului lecturii suplimentare a elevilor. Este bine ca aceste lecturi să fie consemnate într-un caiet special al elevului, jurnalul de lectură. Profesorului îi revine și misiunea de a-l învăța pe elev „cum se citește” o carte. Am auzit destule voci care pledează pentru lectura rapidă, „cu ochiul”, parcurgând textul prin citire verticală sau oblică. Sunt de părere că o astfel de lectură nu contribuie cu nimic la cultura generală a elevilor.

Misiunea școlii de a-i stimula pe elevi să citească este cu atât mai grea, cu cât în unele familii nu există modele. Dacă un copil a văzut că părinții, frații mai mari, rudele, nu citesc, el de ce să citească? Dacă acasă la el nu există nicio carte, el de ce să cumpere cărți? Un deziderat al școlii este biblioteca personală a elevului, care ar fi ideal să se constituie chiar din clasele primare și să difere de cea a părinților. Intervenția învățătorului în clasele ciclului primar este absolut necesară în vederea formării gustului pentru lectură. Și chiar atunci când părinții sunt săraci, când n-au citit niciodată o carte de la un capăt la celălalt, dacă există un minim de interes pentru formarea copiilor se pot obține rezultate multumitoare. Și ce poate fi mai multumitor pentru un dascăl, decât atunci când vede în elevii săi adepți ai cititului, consumatori pasionați de lectură, care pot să înțeleagă ceea ce citesc, să deosebească ceea ce e bun, util și educativ de ceea ce e rău și dăunător, să-și formuleze clar o opinie despre cartea citită. Lectura dezvoltă vocabularul elevilor, apelează la imaginația copiilor, mobilizează procesele intelectuale și duce la creșterea capacității de participare emoțională la propria acțiune de creație. Lectura duce la dezvoltarea proceselor intelectuale superioare celor de tip reproductiv, în mod deosebit a proceselor memorial-logice, a imaginației și a gândirii creatoare. Motivarea elevilor pentru lectură depinde, în primul rând, de efortul pe care îl face fiecare profesor în parte, clarificându-și el însuși anumite aspecte privind punerea în scenă a lecturii în școală.

Paul Cornea spunea în lucrarea sa „Introducere în teoria lecturii” „... că nici computerul, nici televizorul nu vor duce la dispariția cărții, că lectura va continua să joace un rol cardinal în viața oamenilor, că accelerarea progresului tehnic va fi mereu însoțită de remedierea compensatoare a unui spațiu liber pentru închipuire, visare și căutare de sens... Cred, vreau să cred că vom continua să citim chiar dacă nu vor mai fi cărți. O vom face, la nevoie, pe ecrane portabile sau fixe, de buzunar ori de mari dimensiuni, dar vom continua s-o facem câtă vreme vom persevera să gândim și să producem bunuri simbolice.”

Bibliografie:

1. Cornea, Paul, „Introducere în teoria lecturii”, Ed. Minerva, București, 1988
2. Goia, Vistian, „Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu”, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000
3. Cerghit, Ioan, „Metode de învățământ”, EDP, București, 2005

Exelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Alegerea strategiilor potrivite pentru ore de lectură plăcute

Profesor învățământ primar Capmare Alice Mihaela

Școala Gimnazială Nr. 7 Buzău

"Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume, când ei vor fi mari, nu va mai exista și nimic nu ne va permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci, să-i învățăm să se adapteze."

Maria Montessori

Odată cu învățarea scris-cititului, cartea devine un bun accesibil copilului. Efortului stimulat pentru lectură pe care-l cultivă părinții i se adaugă efortul sistematic al școlii, din acest moment, lectură devine calea directă și sigură pentru însușirea formelor și nuanțelor gândirii că și pentru exprimarea cu claritate și precizie a ideilor proprii. La vârstă primei școlarități, părintele va urmări lecturile recomandate de învățător. Lectură făcută de părinte, discutarea cărților citite, dotarea bibliotecii personale constituie câțiva pași ai unei campanii pedagogice a familiei pentru a cultivă în copil gustul pentru lectură.

În ciclurile primar și gimnazial, dar mai ales în anii de liceu, elevii dobândesc cunoștințe care pun bazele culturii către care aspiră un număr însemnat de tineri. Cultură generală nu se asigură prin simplă memorare a conținutului manualelor școlare, nici prin răsfoirea fugară a ziarelor, și cu atât mai mult, prin lecturi reconfortante.

Importanța limbii române trebuie privită cu seriozitate și responsabilitate deoarece limba română este principalul mijloc de comunicare, limba oficială a țării în care trăim, care se studiază fără întrerupere, încă de la grădiniță până la sfârșitul liceului. Însușirea limbii române începe de la vârstele cele mai mici, în familie, însă temelia întregii munci de învățare se pune în învățământul primar, în ciclul achizițiilor fundamentale. Cititul și scrisul deschid școlarului mic noi posibilități de cunoaștere a realității, noi forme ale comunicării între oameni.

Procesul de asimilare a cititului și a scrisului are un caracter complex. Eficienta acestuia necesită asigurarea unui bun început. Învățătorul are sarcina de a-i cultiva elevului capacitatea de muncă independentă, de a-i face pe acesta să participe activ și conștient la activitatea de învățare a cititului și a scrisului.

În cadrul orelor de limba și literatura română, se pot folosi o multitudine de metode care să stârnească interesul copiilor. Printre acestea se pot utiliza și metode ale gândirii critice. A gândi critic înseamnă a fi curios, a adresa întrebări, a căuta răspunsuri, a te implica în activitatea solicitată, a analiza logic, a căuta argumente pro și contra. Încă din ciclul primar, elevii trebuie formați să gândească, nu doar să asimileze mecanic cunoștințele. Trebuie eliminată monotonia din sistemul de învățământ tradițional, prin care elevul stă în bancă și doar notează informațiile în vederea asimilării ulterioare a acestora. Metodele activ - participative, moderne constituie un proces activ, de lungă durată și complex, care îl face pe elev să treacă cunoștințele prin filtrul gândirii proprii pentru a dobândi o cunoaștere autentică. Dintre aceste metode amintim: ciorchinele, jurnalul dublu, cadranele, știu - vreau să știu - am învățat, brainstorming-ul, lectura în perechi, turul galeriei, explozia stelară, etc.

Elevii citesc cu plăcere orice text dacă li se orientează atenția, curiozitatea și interesul față de acesta. De cele mai multe ori, aceste metode îi solicită pe elevi să formuleze întrebări referitoare la text, întrebări care să-i pună în dificultate pe colegii lor în căutarea răspunsurilor. Nici unii, nici ceilalți nu ar reuși să facă acest lucru, dacă nu ar citi textul cu atenție. Uneori, metodele îi antrenează în citirea pe roluri, prin dramatizări, prin organizarea și distribuirea rolurilor în echipă, precum și prin folosirea unui vocabular propriu în replicile lor. Dezbaterile unor probleme care îi interesează, folosind argumente "pro" și "contra", îi ajută să decidă dacă acceptă sau nu valorile și ipotezele din text.

Cadranele – este o metodă ce presupune extragerea esențialului dintr-un text analizat, de rezumare și sintetizare a unui conținut informațional solicitând implicarea elevilor în înțelegerea acestuia.

Îmbinarea cititului cu scrisul, comunicarea cu desenul în gândirea critică, fac din activitate un joc în care elevilor le place să se implice. Este o metodă ce poate fi folosită în etapele lecției, dar poate fi și o excelentă metodă de evaluare a cunoștințelor însușite de elevi. Elevii pot lucra individual, dar și pe grupe, fiecare elev completând un cadran, sarcinile fiind distribuite între ei, nu de către profesor.

Folosirea metodei cadranele poate avea doar efecte pozitive: stimulează atenția și gândirea, conduce spre esențializare, sintetizare, le formează gustul estetic, elevii fiind preocupați nu numai de ceea ce scriu, ci și de felul în care scriu și scoate în evidență modul propriu de înțelegere.

Elevii devin treptat conștienți de puterea lor de utilizare a celor învățate și încep să-și organizeze singuri datele, își formulează cerințe, își stabilesc obiective devenind mai independenți în învățare.

Ciorchinele – este o metodă ce favorizează apariția conexiunilor dintre idei, crearea unei structuri grafice, a unor clasificări și corelări de cunoștințe, utilizând informații dintr-o sursă analizată. Este o metodă grafică antrenantă ce poate fi utilizată pentru reținerea informației dintr-un text, dar și pentru observarea și comentarea unei imagini sau film. Se poate folosi în activitățile de învățare, de fixare a cunoștințelor și la evaluarea sumativă a uneia sau a mai multor unități de învățare. Într-un cerc, în mijlocul unei foi/planșe/tablă se scrie un cuvânt, o sintagmă care să reprezinte subiectul. Pe măsură ce vin ideile, se formează „ramuri” care se trec în cercuri mai mici pe lateral, legate de subiectul principal prin linii. Aceste „subiecte-ramură” pot avea, la rândul, „subiecte-mlădițe”. Un subiect poate avea numeroase ramuri, iar o ramură numeroase mlădițe.

De cele mai multe ori metoda nu se utilizează pe grupe, ci este implicată întreaga clasă, fiind realizată o activitate frontală. Rezultatele pozitive se pot obține prin utilizarea acestei metode dacă activitatea se încheie când s-au

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

epuizat toate ideile, în limita de timp anunțată. De asemenea, este necesară o reorganizare a ciorchinului, utilizându-se conceptele, ideile fezabile, elevii notându-și în caiete forma finală a acestuia.

Produsele finale pot rămâne afișate în clasă, iar cele individuale se vor păstra în Portofoliul elevului. „Ciorchinele” se poate utiliza cu succes la toate clasele, gradul de complexitate al acestuia se organizează în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor.

Explozia stelară - este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri. Principalele obiective urmărite prin utilizarea acestei metode este formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme.

Descrierea metodei – copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. Pe cinci steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar cinci copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei cinci își alege trei-patru colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor.

La expirarea timpului (semnal sonor dat de învățătoare), copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

Un cadru didactic care folosește metode activ-participative este un sfătuitor – își ajută elevii în rezolvarea problemelor, îi motivează și își prezintă propriul punct de vedere, un animator – inițiază metode și le explică elevilor, pregătește materialele didactice și prezintă scopurile învățării și un participant la învățare – nu are impresia că este perfect și învață toată viața.

Profesorul este cel care creează mediul educațional favorabil, stimulativ și interesant pentru învățare în clasă, iar elevul este cel care aduce ceva din viața lui, din afara școlii, din ciclul preșcolar sau experiența lui de viață. Implicarea activă și interactivă a elevilor cu întregul lor potențial intelectual, fizic, afectiv-motivațional și volițional, cu creativitatea și productivitatea lor, reprezintă premisa unei instruirii eficiente, interactive, care își propune ca rezultat, elaborarea de noi structuri cognitive-intelectuale, acționale, afective, motivaționale și voliționale operaționale.

Bibliografie:

Molan, Vasile (2010), *Didactica disciplinei „Limba și literatura română” în învățământul primar*, București, Editura Miniped.

Cerghit, Ioan (2006), *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom.

Pintilie, M. (2002), *Metode moderne de învățare-evaluare*, Cluj-Napoca.

Bru, Marc (2007), *Metodele în pedagogie*, București.

Exceleența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Cartea...o călătorie minunată

Eleva: Vasiloiu Bianca

Clasa a VII-a A

Profesor coordonator: Iorga Adelaida

Liceul Teoretic „Radu Vlădescu”

Oraș Pătârlagele, Jud. Buzău

Călătorie... un drum pe care ni-l alegem singuri, un drum care începe cu foșnetul frunzelor și din care nu mai putem să ne abatem. O călătorie în lumea poveștilor nu ar putea reprezenta nici măcar o clipă o propunere capabilă să ne intrige până nu începem să ne derulăm viața, să ne răscolim amintirile, și să ne căutam vechile șoaapte care ne-au înconjurat multă vreme.

Cum ar fi să ne deschidem porțile?... Să ne povestim nouă înșine propriile visuri, propriile povești pe care ni le vom scrie și să ne croim propriul sens, propriul acord de chitară care răsună peste întuneric și nostalgie. Acum propunere mea sună ca o absurditate...dar peste mulți ani va fi adânc îngropată în nisipul fierbinte al timpului, alături de golurile neastupate din viața noastră, iar apoi va fi doar un vechi antrenament pe care încercăm să-l reluăm, dar prea târziu pentru a mai schimba ceva...

Încă din copilărie suntem îndemnați să alergăm prin visele altora...prin cărți... să ne construim un univers în care ruinele care vor lua naștere să fie mângiate de culoare, de lumina și de sunetul flautului care se pierde prin propria zare...

Câți dintre noi nu s-au pierdut prin paginile marelui scriitor Andersen? Câți nu au visat alături de Aurora la castelul din zare și câți nu au zâmbit spre cer după o călătorie cu Peter Pan și prietenii lui? Câți dintre noi nu mai visează sau mai luptă alături de prințesa Diana pentru propriul vis, neținând cont de spusele altora sau amintirea eșecului care parcă ne urmărește?...

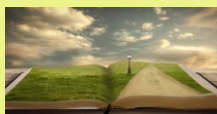
Lumea poveștilor... cel mai important lucru, cea mai importantă ușa deschisă de persoanele dragi din viața noastră... ușa care rămâne deschisă pe vecie și al cărei scârțâit ne dă fiori pe șira spinării .

Cartea... povestea... reprezintă cel mai sincer acord de vioară, cea mai intensă trăire sau acea hartă strecurată dincolo de timp și distanță, menită să ne ghideze prin cenușa care ni se așterne pe pleoape. Noi începem cu natura, cu trecutul, cu cerul, cu primul om care a luminat propria beznă, cu o lacrimă urmată de un zâmbet, de o viață, același om care te-a sfătuit prin propria cerneală, să fugi prin ploaie, să fii propriul miracol și să luminezi deasupra vieții tale.

O poveste te ia de mână... te învață să suferi.... să îți pictezi viitorul pe cer... să iubești... să împarți... și să ai curaj să te arunci în lacul de la marginea visurilor...

Oricare dintre noi a avut o carte cum ar fi, „Jocurile foamei”care l-a lăsat cu cea mai corectă impresie despre viață, care i-a dat curaj să sară peste obstacole, care l-a făcut să se gândească cu drag la ziua de mâine și care a scos din praf vechile visuri.

Călătorie în lumea poveștilor...călătorie prin sensurile vieții... prin timp... ajungând să fim martori al propriului început... al călătoriei în care încălecăm .

Drumul pe care îl avem în față...e un drum în care nu trebuie să ne urmăm decât propria voce, să ne cucerim propriul munte din zarea îndepărtată și să nu uităm poveștile... călătoriile prin emoții... care să ne îndrume spre culmile vieții.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Oaza deșertului

Eleva: Angelescu Maria

Clasa : a VIII-a B

Liceul Teoretic „Radu Vlădescu”

Pătârlagele, jud. Buzău

Prof. Iorga Adelaida

De mic copil, m-a atras lumea misterioasă a cărților. Mă fascinau la început prin ilustrațiile lor de colorat, iar apoi am început să deslușesc literă cu literă, filă cu filă, misterul neînțeles de unii și totodată mirajul oferit de aceea lume minunată, nevăzută a cărților.

Reîncepând să citesc în timpul liber, am intrat în tărâmul necunoscut al binelui și al răului, al prinților și al prințeselor, al dragonilor, al vrăjitorilor, trăind aproape fiecare moment cu multă curiozitate împreună cu personajele, descoperindu-mă pe mine însumi formându-mi și o personalitate unică.

De fiecare dată, când citesc în colțul meu de rai, când mă aflu în bibliotecă, în locul meu liniștit, tăcut, lângă prietenele mele, cărțile, mă relaxez, uitând pe moment problemele vieții, învățând totodată din greșelile personajelor, îmbogățindu-mi vocabularul cu expresii frumoase, dar... întotdeauna mi-a rămas trairea...care nu mă va părăsi niciodată...

Cărțile, tezaurul cel mai de preț al oamenilor, pentru unii binecuvântare, pentru alții.. blestem.. este cheia de intrare într-un labirint fermecat plin de surprize, unele plăcute și altele mai puțin plăcute. Cu cât ești aproape de carte, uneori privindu-o, alteori răsfoindu-o, îți dai seama că în fața ta se află un întreg univers, parcă invitându-te să îl explorezi. Se formează o relație de bun-augur între cititor și carte, bazată pe dragoste, respect, acel sentiment de curiozitate și suspans...

Cititul cărților este de fapt o frumoasă călătorie într-o lume necunoscută, plină de mistere având drept ghid cartea în sine, prin subiectele pe care le tratează, personajele prezente și faptele petrecute de acestea. Starea de beatitudine în care se poate afla un om este prezența lui într-o sală de lectură, a unei biblioteci fiind comandamentul suprem al cărților. Acolo... cărțile ca niște arme bine lustruite, așezate fiecare la locul lor în rastel, așteaptă soldații, adică pe noi, cititorii, să le luăm pe câmpul de luptă pentru a fi citite, înțelese, plecând fiecare dintre noi cu un gând bun, cu o învățătură nouă, cu bucuria sufletească, de a avea un nou prieten.

Mergând prin vârtoarea lumii acesteia, la un moment dat, unii dintre noi, trecem printr-un deșert predominant de vântul aspru și uscat și de secetă...După ce o învingem pe fata Morgana, în fața noastră se ivește o adevărată oază, plină cu verdeță, apă cristalină și rece - oaza deșertului... este oaza vieții... renașterea omului... este cartea, apa vie a fiecărui cititor...setea de cunoaștere ce numai cartea o poate stinge.

Așadar, timpul petrecut în compania cărților este un timp prezent și continuu, punând baza viitorului, filă cu filă...

Viitorul se va naște prin jertfa cărții și a cititorului laolaltă, producându-se simbioza dintre om și faptă, finalizându-se printr-o lucrare desăvârșită, necesară omului erudit, învățat, din puterea nemărginită a cărții.

Cartea, infinitul umanității, a fost și este o enigmă a timpului ce a demonstrat că tot ceea ce este scris va rămâne, fiind în rivalitate cu vorba care zboară „Verba volant, scripta manent”.

De aici marii învățați ai omenirii au susținut din răspunderi valoarea nemărginită a cărții în general. Trebuie să amintesc aici celebra bibliotecă din Alexandria Egiptului, care într-adevăr a fost o oază a deșertului antic.

Momentele sublime petrecute într-o bibliotecă fac ca timpul și spațiul să rămână pe loc, născându-se acea șlefuire de caracter, o împreunare a virtuților.

De ce iubim cărțile? Pentru că și ele ne iubesc pe noi! Ne caută! Ne strigă! Sunt prezente peste tot! La noi este cheia pentru a le deschide, pentru a le citi și înțelege, ducând mai departe din generație în generație mesajul lor sacru.

De aceea, oriunde ești, indiferent locul și spațiul, să nu uitam niciodată, că te afli acolo și datorita cărților citite, răsfoite sau învățăturilor însușite din cuprinsul lor .

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

IUBIRE DE NATURĂ

GUDANĂ ALEXANDRU

Școala Gimnazială nr.5 Elena Doamna
Prof. îndrumător: Filimon Irina Elena

Un bob de soare pe pleoape,

O doină despicată mărunț

Explică încet povestirea dorului crunt!

Prin aer și în gând, iubirea-i în toate.

Ea e pată de culoare

Scrijelită în a poemului lumină,

Este gheața ce suflete arse alină

Și cuvânt scaldat în cerneala nopții pe răcoare!

O, dragoste! Stol de fiori

Ești rămașiță de soapte

Și dor de stele și de cântec!

Văpaie neatinsă pe valuri de mare

Cu tine este noaptea dulce tare!

Dar cu valuri de sentiment dulce amărui.

Zumzăie liniștea în codru,

Iar tu nu mai vii cu mine

În suflet sunt vestigii și ruine

Dar este secretul nostru.

Adevărul încrustează forme în pietre,

Hai cu mine, să trăim din flori

Iar dulcea-ți răsuflare să-mi dea fiori.

Între noi, apusul stă de veghe!

Se stinge speranța cu tine departe

Și frunzele codrului miros a despărțire

Până și pământul arde de iubire.

Pâlpâie lumina la care priveam

S-a stins și văpaia cu care te simțeam

Încă un dor mai urmează, pe aripi sincere!

PRIMĂVARA A VENIT!

Burcă Paula Cristina,

Școala Gimnazială Buhoci,

Com Buhoci, Jud. Bacău,

clasa a –VI-a

Iarba este verde

Afară este cald

Soarele strălucește

Și vântul bate slab

Noi astfel știm cu siguranță

Că primăvara a sosit.

Codrul tot a înflorit

Și mulți oaspeți a primit

Fluturi și ciocănituri

Pupeze și ciocârlii

Toți se bucură împreună

De belșugul oferit.

Peste tot e zarvă mare

Și nimeni stare nu are

Fiindcă codrul întreg

E în sărbătoare.

Primăvară minunată

Noi toți îți mulțumim

Că ai venit încă o dată.

PRIMĂVARA

Antuca Anamaria,

Școala Gimnazială Buhoci,

Com Buhoci,

Jud. Bacău,

clasa a –VI-a

Vremea s-a încălzit

Cerul este de un albastru desăvârșit

Ghiociei au răsărit

Livezile au înflorit

Și păsările călătoare au revenit

Oamenii de pretutindeni spun negreșit

Primăvară minunată, bine ai venit!

Descoperire...

Dăcilă Mihaela

Clasa a V-a

Școala Gimnazială
Hinova

Prof. coordonator
Brăgău Alina

Oare ce-i?

Hmmm, mi se pare

Că-i o carte,

Nu prea mare;

M-am uitat

În față,

În spate,

Am mirosit-o,

Am pipăit-o,

Dar nimic...

Apoi am deschis-o:

Tărâmurii minunate,

Flori încântătoare,

Nori pufoși,

Personaje noi

Mi s-au arătat,

Iar la final am aflat

Ceva foarte important!

Ce este imaginația

Și cum se formează

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

CARTE PLINĂ DE DOR

AVĂDANEI RICCARDO CONSTANTIN

Școala Gimnazială nr.5 *Elena Doamna*

Prof. îndrumător: Filimon Irina Elena

Este primăvară. Plouă cu margarete peste paginile mele și mă așteaptă izvorul cu foșnet tăcut.

În catedrala baladelor mele se aprind felinarele și se trezește poemul de sub robia tăcerii. Curg șiroaie de lacrimi în biblioteca gândului și, în zarea albastră, spre mare sau dincolo de ea, se înecă cuvintele la venirea mea.

La un colț de noapte, cu ochii limpezi și luminați se oprește gândul sub cer, iar lângă izvor se coboară stol ... de stele să-mi însenineze cartea scrisă cu dor. Carte, parfum de cireș! Lângă catedrale de zâmbet ninge cu praf de stele, iar la un miez de noapte se așază literele ... cu picături de mir, dar unde-mi sunt poemele? Unde ești, tu? ... cu coaja amăruie pe foile mele! Dincolo de poemul meu, e aer uscat și apăsător.

Se cristalizează visele în pragul nopții haine și se apropie viscolul tăcerii... Vino să trezești zarea din somnul etern și să o colorezi cu poezii dulci învelite în dor.

Trezește-te! A venit vremea să mă ascuți! De ce plâng de dorul ei? De ce o aștept să-mi sculpteze desene târzii pe inimă?

Zâmbește zarea și renaște crângul. Valurile mării îmi stârnesc lacrimi fierbinți ce curg dincolo de umeri și totul e amar. Încă o aștept, pe ea, muza zilelor mele! Cea care îmi cristalizează visele și îmi face de strajă la poarta gândului.

Mă întristez înainte de vreme, dar într-un ceas îi aud colinda. Parcă zbor cu aripi de sticlă spre un vis absurd. Îmi sosește vremea. Ochii mă cheamă, dincolo de ape și ... vin la tine!

De ce te păzesc mereu înainte de culcare? Doar stelele îmi știu cântecele și doar marea îmi poartă visele până la capătul lumii. După ce pleci ninge noaptea cu fulgi de iertare, dar eu știu ce lași în urma ta. Dorul de tine, mă face să mă trec asemenea unui trandafir bătut de bruma nemiloasă.

Am rămas singur, pe-un colț de nisip. Ce să fac în absența ta? Îmi cos ochii cu fire de iarbă să nu văd lumea de dincolo de tine. O să vină timpul, o să sune ceasul gândului și o să mă chemi la tine, apus! Iar acolo, pe valurile dulci de mare, vor scânteia culori neclare, vom face poemul să învie! Dar dacă mă pierzi, să mă cauți acolo, în biblioteca noastră, pe pagini de carte.

Sună clopotele. Auzi? Este despărțirea noastră. Când va plânge poemul cu lacrimi de margarete îmi vor ieși muguri pe suflet.

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Dezvoltarea competențelor de lectură la elevii cu CES.

Aplicații pentru orele de limba franceză

**Profesor Lăzărică Daniel, Școala Gimnazială Buhoci,
com. Buhoci, județul Bacău**

Educația incluzivă este o mișcare mondială bazată pe drepturile umane de bază. Conform principiilor drepturilor omului, fiecare copil, indiferent de apartenența sa sau de nivelul de dezvoltare a capacităților sale, are dreptul la o educație de bună calitate, care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităților sale cognitive și de integrare socială. Printre avantajele școlii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt tratați ca parte integrantă a societății, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât și colegii lor își dezvoltă abilitățile comunicative, devin mai creativi și acceptă diversitatea. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învățare, de care beneficiază toți elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii și dezvoltarea prietenilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învățare, datorită schimbului de informații permanent.

„Școala pentru toți” reprezintă dezideratul maximei flexibilități și toleranțe în ceea ce privește diferențele fizice, socio-culturale, lingvistice și psihologice existente între copii, scopul fiind acela de a le oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate. Ideea care animă acest proiect este aceea ca finalitatea fundamentală a sistemului national de învățământ constă în a forma cetățeni care sunt membri aceleiași matrice sociale și care împărtășesc valori comune. Prin urmare, școala reprezintă numai un segment al sistemului social, iar schimbările din cadrul ei nu pot avea succes în absența unor schimbări concertate la nivelul celorlalte segmente.

Colaborarea școală familie este o cheie a succesului în educație, iar cooperarea dintre elevi, solidaritatea și ajutorul reciproc sunt noțiuni care stau la baza educației în general și a educației speciale, în mod particular. Conceptul „educație pentru toți” conduce la eliminarea discriminărilor, inegalităților și manipulărilor de care face dovadă societatea contemporană. Este un apel la solidaritate și mai ales la unirea și concentrarea forțelor pentru a obține rezultate palpabile, concrete în ceea ce privește o școală a viitorului în care să nu mai existe diferențieri sau discriminări. Școala incluzivă se referă în primul rând la incluziunea/integrarea copiilor cu deficiențe fizice sau psihice, copii cu cerințe educaționale speciale (CES) folosind un termen din literatura de specialitate. Acest proces de integrare este reversibil, referindu-se atât la acceptarea copiilor cu CES în școlile de masă, cât și la stoparea excluderii acestora din școlile de masă. Prin cadrul acestei forme de educație se promovează sprijinul copiilor indiferent de capacitățile și competențele de adaptare și deci de integrare într-un cadru instituționalizat. Integrarea școlară este în primul rând un drept, deoarece aceasta se bazează pe dreptul fiecărui individ de a-și dezvolta personalitatea, de a-și exersa capacitățile personale și calitatea de cetățean

Dezvoltarea competențelor de lectură la nivelul tuturor elevilor este în actualitate o finalitate esențială care trebuie realizată în cadrul activităților instructiv-educative specifice fiecărei discipline dar mai ales în cadrul orelor de limbă străină. Susținuți și stimulați permanent de cadrul didactic, elevii ajung apoi să-și performeze aceste deprinderi, să le transforme în competențe. Mai dificil de realizat în cazul elevilor cu CES, această dezvoltare a competențelor de lectură, trebuie să beneficieze, mai mult ca oricând de un support motivațional adecvat, pe care orice cadru didactic, îl poate crea utilizând metode interactive de învățare. Dezvoltarea competențelor de lectură valorificând potențialul maxim de care elevii cu CES dispun, se conturează cu atât mai mult ca un obiectiv stringent al educației acestora, obiectiv realizabil într-o mare măsură prin utilizarea unei metodologii didactice corespunzătoare. Metodologia didactică este acea componentă a procesului de învățământ care reflectă în cea mai evidentă manieră creativitatea cadrului didactic, ea fiind deopotrivă și elementul la nivelul căruia se poate vorbi de inovație.

Utilizând metode « active », « interactive » sau « proactive » fundamentate pe teoriile constructiviste și cognitive ale actului învățării, acesta devine o experiență activă, subiectivă și complexă ce subordonează strategii specifice care-i conferă eficiență și feed-back, elevul având posibilitatea de a-și perfecționa strategiile utilizate, de a și le monitoriza constant, de a învăța « să învețe », atât cât îi permite zestrea genetică. Pentru elevii cu CES, aceste metode sunt cu atât mai eficiente

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

deoarece dispun de un suport psihopedagogic ce face apel la structura lor motivațională și afectivă, toate având ca element central dezvoltare competențelor de lectură.

Căutând să dezvoltăm competențele de lectură, la nivelul elevilor cu CES, din clasele a V-a și a-VI-a am valorificat proiectul ca metodă didactică, în contextul unor activități în care elevii trebuiau să prezinte cartea preferată. Cu titlul *Mes meilleurs souvenirs de l'école jusqu'à ce moment (Cele mai bune amintiri ale mele din școală până în acest moment)* elevii claselor a-V-a și a-VI-a au avut la dispoziție 3 săptămâni pentru a împrumuta de la biblioteca școlii manualele pe care le-au studiat în clasele I-VI, să își aleagă un text preferat, să îl citească în fața clasei și să spună în câteva cuvinte de ce l-a ales și să argumenteze alegerea făcută. De asemenea elevii trebuie să realizeze un desen prin intermediul căruia să își exprime sentimentele transmise de text. Stimulați de spiritul competitiv, elevii cu CES și-au prezentat și ei textele preferate. Toți elevii au avut de completat jurnalul metacognitiv pentru a îmbunătății competențele lor de comunicare și înțelegere a unui text scris într-o limbă străină. Implicându-se în activitate, elevii cu CES, la fel ca ceilalți au fost determinați să citească și să recitească ceea ce au scris ei, să își prezinte pe scurt ideile, argumentele și desenul. Ca element distinctiv, s-a constatat faptul că în completarea jurnalelor metacognitive, spre deosebire de colegii lor care au scris foarte multe lucruri la rubrica "Ce am învățat?", elevii cu CES au acordat cea mai mare atenție rubricii "Cum m-am simțit?".

Pentru a dezvolta noi competențe la elevi în ceea ce privește limbile străine, trebuie aplicate metode și strategii moderne care să respecte particularitățile fiecărui elev. Pentru aceasta trebuie să credem că fiecare copil în parte poate învăța și reuși, că diversitatea ne este utilă tuturor și că elevii expuși diferitelor riscuri le pot depăși printr-o atenție și implicare din parte cadrelor didactice și a comunității, în general.

Condiția biologică nu este o sentință definitivă iar mediul social este o șansă. Pornind de aici, trebuie să înțelegem faptul că trăim într-o lume a diversității umane, că școala nu se poate eschiva de la rolul de promotor al progresului uman și că doar ea poate facilita schimbarea, întrevăzută ca posibilă, a mentalității și atitudinii față de cerințele educative ale tuturor copiilor.

Școala va reuși să răspundă cerințelor speciale de educație ale copiilor aflați în dificultate și nevoilor de educație ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne și cu sprijinul tuturor.

Toți elevii noștri vor deveni cetățeni într-o lume aflată în permanentă schimbare și este datoria noastră ca și cadre didactice să îi ajutăm pe fiecare să își atingă potențialul

Bibliografie

Cerghit, I., *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iași, 2001

Dumitru, I., *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara, 2001.

Gherghuț, A., (2006), „*Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale*”, Editura Polirom, Iași

Gherghuț, A., (2001), „*Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată*”, Editura Polirom, Iași

D O R D E P Ă D U R E

Rahman Aminur
Școala Gimnazială Constantin Brâncuși
București

Am adunat cu mâna – mi :
Castane maronii,
O lea pestriță
Un ghiocel gingaș
Si –o fructă de măceș.

Am adunat cu sufletul:
Un ciripit de mierlă ,
Un tril de pițigoi ,
O șoaptă a pădurii
Si -o strofă pentru voi!

Și mâna – mi s- a deschis,
Și sufletu- mi a plans-
De dorul tău, pădurea mea!

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Pe aripile lecturii

Clucencu Cristiana

Clasa aX-a

Colegiul Tehnic "Lațcu-Vodă", Siret

Prof.coordonator: Munteanu Anamaria

În ciuda faptului că sunt o cinefilă din naștere, mereu am îmbrățișat partea scrisă a poveștii. Cartea reprezintă un refugiu, o mână de foi scrisă atât cu mintea cât și cu sufletul. Din perspectiva autorului, totul devine subiectiv, el împărtășindu-și ideile și trăirile cotidiene cu un public larg, alert. De aceea, ca lector, respect fiecare muncă depusă în această lume alb-negru, dar ca om, am preferințe și păreri personale.

Îmi place să citesc ceva intens, cu răsturnări de situație și personaje care mă surprind la fiecare rând citit. Merg pe același principiu ca și la filme, când citesc o carte, vreau ca povestea să mă facă să râd și să plâng, să mă forțeze într-un mod simplist să văd lumea altfel. De aceea, lectura, fără dar și poate, trebuie să ajungă prima oară în creier, să fie analizată și să lase ceva în urmă, ca după, drumul său spre inimă să fie cu totul și cu totul special. Astfel, trecând prin cele două filtre ale ființei umane, să devină mai palpitantă, chiar personală.

Fiecare gen, de la thriller până la dramă, poate avea un scop, o morală. Când citesc beletristică, mă aștept să fiu transpusă în ceva diferit universului pe care îl știu, să descopăr astfel alte locașuri și mistere pe care scriitorii în cauză le-au văzut și simțit psihic. Însă dacă aleg să iau în brațe o scriere științifică, efortul depus este uriaș, lectura devenind o modalitate de a înțelege mai bine ce mă înconjoară, de a găsi un răspuns la întrebările care m-au frământat încă din copilărie când simpla întrebare « De ce ? », repetată la nesfârșit, rămânea, în cele din urmă, fără răspuns.

Cred în urmele pe care trebuie să le lase o carte în viața omului călător, dar mai cred că poveștile pot fi spuse în nenumărate feluri. De aceea sunt genul de om care iubește romanele grafice și benzile desenate. Nu doar pentru imaginația și iubirea ilustratorilor depuse în desene, dar și pentru firul narativ pe care îl creează. Mă voi bucura întotdeauna de aceste tipuri de scriere, deoarece reușesc să mă aducă mai aproape de ce văd personajele, de cum decurge acțiunea în sine și bineînțeles pentru majoritatea eroilor expuși.

În concluzie, lectura este un drum pentru oricare dintre noi, ea putând fi plină de tristețe sau de fericire, supereroi sau câțiva ticăloși simpatici, dar indiferent de modul în care este scrisă, ea are scopul de a ajunge la om, în întregime, de a-l completa : fie îmbogățindu-i vocabularul, fie dezvoltându-i imaginația, creativitatea, fie aducându-i informații prețioase despre o anumită cultură și civilizație.

Lectura ne îmbogățește din toate punctele de vedere !

Lectura-piatră de temelie

Hrenciuc Daniela

Clasa a X-a

Colegiul Tehnic "Lațcu-Vodă", Siret

Prof. coordonator: Munteanu Anamaria

Lectura este un obicei pe care ni-l formăm în fiecare zi parcurgând chiar și câteva pagini. Ea joacă un rol foarte important în viața oamenilor.

Mai întâi de toate, lectura are un rol important în dezvoltarea afectivă și cognitivă a ființei umane. Aceasta ne permite să ne dezvoltăm vocabularul, mintea, ne facilitează evoluția. Lectura este importantă pentru a ne putea integra în societate, este baza a ceea ce suntem astăzi, este trecutul. În paginile anumitor cărți găsim trecutul nostru, învățăm să prețuim persoanele care au contribuit la bunăstarea noastră de astăzi. Uneori accesul la carte este destul de dificil din cauza situației financiare, dar, din fericire, s-au găsit soluții care să vină în ajutorul celor care își doresc să citească : mini-biblioteci amenajate în aer liber, cafenele care pun la dispoziție cărți de citit sau chiar mijloace de transport în care găsim tot felul de cărți.

Astăzi lupta se poartă între răsfățarea cărții și lectura on-line. Aparent cea de-a doua variantă îi tentează pe tinerii obișnuiți cu gadget-urile din ce în ce mai performante. Mediul virtual, spre deosebire de bibliotecă, oferă o paletă largă de posibilități de lectură la un clic distanță. În plus, oricine își poate crea o bibliotecă personală variată, deoarece noile dispozitive sunt prevăzute cu o memorie de stocare uriașă, ceea ce permite o economie substanțială a bugetului, dar și a spațiului propriei locuințe.

Dacă ne gândim la cărțile audio, acestea ne ajută din punct de vedere medical: ochii noștri nu vor mai avea de suferit ca în cazul celorlate tipuri de citit. Apoi, dacă ne gândim și la poziția noastră din timpul cititului la sala de lectură de exemplu : coloana noastră va avea de suferit dacă vom petrece ore întregi citind în poziția șezut, în timp ce lectura virtuală sau auditivă se poate face și stând în pat, confortabil.

Lectura este protejată de câteva organizații din toată lumea care luptă pentru protejarea mesajului dat de cărți. Aceste organizații se ocupă de afișe publicitare menite să stârnească interesul publicului larg, de gravuri interesante, de desene sau chiar de ilustrații din diferite cărți care au rolul de a incita la lectură.

Aproape în fiecare școală există biblioteci care an de an sunt îmbogățite cu noi apariții. Se înființează cluburi de lectură pentru a stimula interesul elevilor pentru a citi cărți, pentru a lega noi prietenii, bazate pe pasiuni comune. Lectura îndepărtează de oameni viciile, răutatea, invidia, tot ce este rău în lume.

Dacă toți ar fi conștienți de rolul pe care îl joacă lectura în viața unei persoane, sunt sigură că nu ar mai exista niciun om care să spună că nu a citit nicio carte în viața sa. Lectura este piatra de temelie a formării personalității umane, este cea care ne ajută să ne dezvoltăm și să evoluăm.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Îmbogățirea strategiilor de lectură

Profesor: Munteanu Anamaria
Colegiul Tehnic "Lațcu-Vodă",
Siret, Suceava

Pentru fiecare profesor găsirea unei soluții pentru ca elevii săi să citească mai mult este o adevărată provocare. În ultimii ani am asistat cu toții la declinul lecturii în favoarea activităților pe Internet: fie pe rețelele de socializare, fie pe diferite jocuri care le ocupă cea mai mare parte a timpului.

Totuși mai există, chiar și în zilele noastre, elevi cărora le place cititul, participă la concursuri școlare care au ca temă lectura și se înscriu în cluburile de lectură: în limba română, franceză sau engleză.

Studiul literaturii în școală formează competențe/abilități de lectură (lectură din plăcere, lectură pentru informare sau lectură suplimentară « obligatorie »), punându-se accent, mai ales, pe ultimul tip. Rolul școlii este însă cel de a-l forma pe elev ca lector competent, ca un cititor care să aibă gustul propriu pentru lectură, astfel încât să devină un cititor activ permanent, capabil să aleagă din multitudinea de cărți scrise de-a lungul timpului pe cele care-l dezvoltă din punct de vedere cultural-estetic și care să-i dezvolte personalitatea în mod armonios.

În zilele noastre se urmărește "construirea unei personalități autonome, capabile de gândire critică și creativă" (M. Pavelescu, p.26) prin echilibrarea elementelor care compun personalitatea elevului. Conținuturile programei ar trebui să aibă ca obiective: comunicarea culturală, spirituală, interumană etc., valorificarea tuturor tipurilor de limbaj (colocvial, poetic, familial, științific, administrativ), a experiențelor culturale provenite din mediile sociolingvistice ale beneficiarului de educație: comunitatea, mediul rural/urban, amorf/cultivat, național/mixt, monocultural/policultural, familial, școlar, cultural-artistic.¹ Într-o mare măsură toate aceste conținuturi se răgăsesc în programa școlară, deoarece se ține cont de interesele elevilor, de adecvarea conținuturilor la structurile cognitive și de comunicare ale educabililor, de asigurarea coerenței cu conținuturile educației lingvistice. Textele literare alese trebuie "să satisfacă... criteriul estetic, să includă diferite genuri și specii literare, opere din creația populară și cultă, aparținând literaturii naționale și universale, cărora timpul le-a dat girul valorii" (M. Pavelescu, p.27)

Lectura joacă un rol primordial în formarea caracterului și personalității unui om. Întrebarea ar fi: care sunt strategiile de lectură pe care un profesor ar trebui să le folosească pentru ca elevii să citească?

Mai întâi, profesorul trebuie să-i demonstreze elevului, prin diferite strategii de lectură, că cititul joacă un rol important în dezvoltarea sa ca viitor adult. Se folosesc diferite metode și procedee de instruire, tradiționale și interactive: expunerea, controversa academică, discuția Panel, procesul literar, reuniunea Phillips 6/6, brainstormingul, explozia stelară, jocul didactic, strategii didactice centrate pe elev (teoria inteligențelor multiple a lui H. Gardner).

Fiind un instrument al educației intelectuale, lectura îl ajută pe elev să studieze până în cele mai mici detalii, dacă dorește, o carte, fie pentru documentare, fie pentru propria plăcere, folosind metoda RICAR:

R- răsfoirea cărții pentru formarea unei idei generale;

I-formularea unor întrebări la care se așteaptă să afle răspunsul după citirea cărții;

C-citirea cărții;

A-amintirea punctelor principale;

R-recapitularea pentru a vedea cât de bine a depistat punctele principale.

În epoca modernă învățarea este centrată pe elev, de aceea orice lectură suplimentară este dată în funcție de cerințele elevilor. Dacă până mai ieri elevii citeau cu plăcere "Amintiri din copilărie", acum ei citesc „Harry Potter” sau „Pecetea morții”. Tehnica VAS (*văd, aud, simt*) implică trei

¹ Pavelescu, 2010, Marilena, *Metodica predării limbii și literaturii române*, București, Ed. Corint

acțiuni psihice de achiziționare a informației vizuale, auditive și cinetice/ tactile de către cititori. După lectura textului, elevii răspund la întrebările profesorului folosind enunțuri scurte care includ verbele "văd", "aud", "simt" cu privire la cartea citită. *Harta subiectivă a lecturii* constituie o tehnică de parcurgere secvențială a unui text liric, descriptiv sau narativ. După fiecare secvență a textului citit, elevii vor desena sau vor face comentarii referitoare la experiența de lectură (imagini/ cuvinte care i-au șocat, sentimente și gânduri trezite de lectură). La final, elevii reflectează asupra pașilor parcurși și evidențiază asemănările și deosebirile în lecturile lor sau pot da un alt final cărții citite.

O altă metodă folosită de către profesori este *Apresiasi*, în cadrul căreia se lucrează pe grupe/individual. Se pornește de la titlul textului sau chiar de la copertă și pe o foaie se scrie posibila intrigă a textului. Cei care s-au apropiat de tema cărții își vor argumenta alegerea. Profesorul va fi doar moderator. El va încuraja pluralitatea răspunsurilor, va crea o atmosferă propice discuției, va respecta autonomia și opiniile elevilor.

Sunt foarte multe strategii datorită cărora putem stârni interesul elevilor pentru lectură: *Lista de cărți, Prezentarea de cărți, proiecte educative ca Oferi cartea cu plăcere pentru zâmbete și mere, O carte pentru viitor, etc.*

Utilizarea metodelor și tehnicilor moderne îl dezvoltă pe elev din punct de vedere cognitiv, educativ și formativ- gândire, imaginație, competență de comunicare, etc.

BIBLIOGRAFIE:

Pavelescu, 2010, Marilena, *Metodica predării limbii și literaturii române*, București, Ed. Corint
CNRTL : www.cnrtl.fr

Exelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE LECTURĂ

Prof. Ștefania Mariana Dumitrașcu
Școala Gimnazială Mogoșani
Mogoșani, Dâmbovița

Departa de a fi un proces linear, lectura înseamnă căutare de informații în text în toate sensurile. Lectura lineară este înlocuită de lectura-înțelegere (comprehensiune) care conduce la perceperea globalității informațiilor dintr-un text. Pe de o parte, o pedagogie globală a lecturii permite cititorului să-și organizeze, să-și structureze și să reutilizeze barajul personal de cunoștințe, iar, pe de altă parte, profesorul îi poate călăuzi pe elevi spre descoperirea sensului cu ajutorul achizițiilor personale. O nouă pedagogie a lecturii presupune mai multe obiective didactice: Explorarea unui obiect scris (așezare în pagină, cuprins, index, capitole, copertă, titlu etc.); Căutarea de informații într-un text scris (consemnarea notițelor, completarea de fișe, ideile principale etc.);

Utilizarea informațiilor sau producerea orală ori scrisă, cu scopul de a comunica sub diverse forme;

Înțelegerea sensului prin anticipări succesive. După lectura fiecărei secvențe, levii emit ipoteze asupra posibilelor evoluții de sens. Schema care poate fi aplicată în clasă este următoarea:

- decuparea textului în secvențe de lungimi variabile, terminate, fiecare, cu un „suspans”;
- citirea primei secvențe, cu voce tare, de către profesor;
- formularea de ipoteze asupra posibilelor evoluții ale povestirii;
- lectura celei de a doua secvențe;
- validarea sau invalidarea, conform datelor oferite de text, a ipotezelor emise. Elevii trebuie să fie încurajați să nu aibă rezerve în emiterea de ipoteze, din teama de a comite erori. Soluțiile propuse pot fi acceptate sau nu, esențial este ca acestea să fie emise.

Înțelegerea structurii diferitelor tipuri de texte (nativ, descriptiv, argumentativ, dialogat) în varietatea realizării lor – nuvelă, roman, poezie, piesă de teatru etc.

Conștientizarea efectului intențiilor de lectură (textul este citit diferit în funcție de scopul urmărit de cititor: căutare de informații, identificare cu un personaj, descoperirea acțiunii, simpla lecturare, judecarea unei argumentații etc.

Lectura este, după cum considera Widdowson, procesul în care informația textuală se continuă cu cea pe care o aduce cititorul. Este vorba de un proces interpretativ care implică două elemente absolut necesare: cititorul și textul. Mai există un al treilea element, autorul, care este și el important și influent.

O singură activitate de lectură u poate viza în egală măsură cele șase obiective menționate anterior. Aceste obiective au legătură între ele, se completează unele pe celelalte, dar, în general, o activitate de lectură are un obiectiv dominant stabilit anterior de profesor, care, în demersul său pedagogic, trebuie să țină seama de mulți actori:

Diversitatea materialului citit. Textul selectate trebuie să fie cât mai variate: romane, nuvele, dar și poezie, teatru, articole de presă, discursuri, expuneri, literatură pentru copii și tineret (povești, povestiri), scrieri utilitare (anunțuri, publicitate, rețete de bucătărie, buletine meteo). În plus, elevul zilelor noastre trebuie să fie obișnuit să citească orice tip de suport, cărți, manuale, filme, telefon, tabletă, calculator etc. alternând formele de lectură, utilizând texte din domenii cât mai variate, se ajunge la formarea unui cititor polivalent, apt de a se informa în domeniile cele mai diversificate.

Legătura dintre lingvistică și iconică, realizată la nivelul paratextului: autorul, titlul, subtitlul, coperta, prezența sau absența cifrelor, paragrafe, dialoguri etc. Înainte de lectura propriu-zisă elevul va descoperi ansamblu textului, care formează o imagine, o imagine plină de sensuri.

Preferința pentru texte integrale ca suport pentru lectură. Fragmentele, extrasele, oricât de atrăgătoare ar fi, nu mai corespund datelor furnizate de lingvistica și gramatica de text. Necesitatea asocierii pedagogiei lecturii cu cea a pedagogiei scrierii, a înțelegerii cu producere de text a fost subliniată de majoritatea didacticienilor care s-au ocupat de formarea

competenței de lectură. În demersul pedagogic de abordare globală a textului scris, se pleacă de la ideea că în lectură cuvintele sunt percepute global în discurs și că procesul de înțelegere implică perceperea unor unități lingvistice mai largi: sensul unui text poate fi perceput prin organizarea sa lingvistică, iar cuvintele-cheie sunt tot atâtea repere pentru cititori, repere care apar din contextul lingvistic.

Se consideră că lectura care poate conduce la construirea sensului are trei etape:

Prelectura – observarea globală a textului, anticipare, descifrare exploratoare prin pregătirea pentru lectură (intrarea în text prin utilizarea cunoștințelor deja dobândite: răspunsul la o întrebare, proiectarea unui joc lexical, reacția la o imagine etc.)

Lectura - explorarea situației inițiale, în timpul căreia este determinat cadrul povestirii, pentru a permite formularea de ipoteze și pentru a crea cititorului dorința de a citi; descoperirea textului care se organizează în jurul unui decupaj de secvențe sau în jurul unei serii de cerințe vizând construirea sensului prin diverse repere: personaje, conversație, spațialitate etc. (înțelegerea aprofundată a textului)

Postlectura (discuții, comentarii pe baza informațiilor furnizate de text).

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

PLENITUDINEA VERII

Ion Mădălina

Școala Gimnazială Mogoșani

Clasa a VII-a

Profesor Ștefania Mariana Dumitrașcu

A venit victorioasă vara, bogată în verde și în miresme!

Dacă este adevărat ce se spune, că primăvara este copilăria naturii, atunci este sigur că iunie înseamnă intrarea ei în adolescență. Iarba, florile, pomii, ba chiar și soarele încep să crească mai repede, să se împlinească, să capete contur și intensitate, să tresară, pregătindu-se pentru împlinirile verii.

În calendarul popular românesc, luna iunie se numește cu mult mai frumos: cireșar, luna cireșelor coapte, a livezilor încărcate cu rodul lor purpuriu. De fapt, aceasta este chiar imaginea verii, în prima lună a ei: luminoasă, strălucitoare, cu natura ajunsă la apogeu. Luna pădurilor fremătând de putere, luna trandafirilor și a plantelor medicinale, luna grâului gata să dea în pârg, anotimpul primelor fructe, al animalelor și al pădurilor cu vizuinile și cuiburile pline de pui. Luna soarelui biruitor, cu puțin înainte de a trece prin solstițiul de vară, când ziua începe să scadă și noaptea să crească. Iunie este pentru natură o lună a abundenței: animalele mari și mici își cresc puii născuți în primăvară, păsările își hrănesc micuții golași ieșiți din ouă, iar gâzele bâzâie în toate părțile după florile care împeștră fânețele, pajiștile, poienile. E o adevărată bucurie să vezi pajiștile alpine cum se lasă cucerite, pe rând, de culorile florilor. Privind spre creste, albul zăpezilor se micșorează văzând cu ochii, cotropit din urmă de o forță discretă, dar de nestăpânit – verdele cu mii de culori al fânețelor în floare. În păduri, verdele crud se transformă de acum într-un verde sănătos, de vară, în ascunzișul și la umbra căruia își face apariția puiul viețuitoarelor pădurii

Iulie este mijlocul verii. Cuptor. Toiul ei. după solstițiul din preajma sărbătorii de Sânziene, când ziua a atins apogeul duratei și al luminii, natura a trecut de la vârsta adolescenței la vârsta maturității. Creșterea s-a oprit. Începe anotimpul marilor împliniri. Pădurile tinere s-au transformat în codrii semeți, florile gingașe au dat roade bogate și parfumate, grâul se pregătește să dea în copt. Sub umbrarul pădurii, puii de păsări și ai sălbăticiuni fac exerciții de independență, stârnind prin frunzișuri și prin tufe, o larmă de nedescris.

Priviți cerul. Ce vedeți pe el este un soare. Ceva rotund care strălucește și arde, încălzește, dă viață. Mândrul soare atinge, în drumul lui de pe cer, vârful munților, adâncul pădurilor, pășunile înflorite, oglinda apelor și întinderile nesfârșite de grâne de pe câmpii.

Seara de august, cu pâlpâiri de lumină și scâncete de greieri. Stau în grădina cu crăițe. Parfumul covorului de crăițe galbene-vișinii îmi dau o stare de somn. În nopțile senine de august, cerul este mai limpede și mai adânc ca în niciun alt anotimp, iar Calea Lactee, cu miliardele ei de stele, este mai strălucitoare ca niciodată. Și natura prețuiește clarul ceresc! Pădurile se reflectă în văzduhul argintiu ca în oglindă, apele se încarcă de diamante, iar multe insecte, în frunte cu roiurile de fluturi, își orientează zborul prin întuneric, ghidându-se după stele.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

PRIMĂVARA – VIAȚA NATURII

Iorgulescu Cristina

Școala Gimnazială Mogoșani

Clasa a VI-a

Profesor Ștefania Mariana Dumitrașcu

De cum apar primele zile cu soare, primii grauri, sturzi și stâncuțe umplu pădurile cu ciripitul lor cristalin. Cât de mult ne-a lipsit glasul lor! Natura întreagă vibrează de bucurie, mai ales că trilul lor vestește apariția primilor muguri pe ramurile copacilor.

Începând cu luna martie, primăvara își face apariția prin ieșirea la lumină. Pământul se dezgheață pentru a da naștere unei noi vieți. Zumzetul albinelor începe să se audă. Iarba țâșnește, pădurile înverzesc.

Pădurile sunt pline de ghiocei. Bravi ghiocei încăpățânați, ieșiți ca o armată firavă să înfrunte dinții ascuțiți ai înghețurilor încă domnitoare, brebenei delicați, rușinați parcă de îndrăzneală de a-și ridica obrazul în lumină, dezinvolve pădării, cu flori rupte din soare, muguri scâmoși de podbal, crescuți în nisipuri sătule de ape, bănuți albi și albaștri, ieșiți victorios la margine de luncă, coroane albe, regale, de leurdă usturoiată, ascunsă în umbra copacilor bătrâni, măcrișul-iepurelui, cu gust acru și răcoritor și cu flori alb-rozalii, unțșor aspru, verzui, frunzuțe zemoase de iarba vântului, violete distinse, muguri piperati de brad și alți răcoritori de fag, părăluțe vesele și nepăsătoare. Clopoțelii lor imaculați și ușor parfumați, pe care cea mai mică adiere de vânt îi face să tremure și să scoată un zvon subțirel, sunt primii mesageri ai primăverii mult așteptate. Natura are semnele ei. Chiar dacă iarna pare încă încremenită pe vecie în păduri, primăvara este aproape. Brândușa de primăvară își scoate capul spre lumina încă rece a anotimpului cu mult înainte de topirea zăpezilor. Legenda spune că floarea cu potir violet este alungată din pământ de o mamă vitregă și haină, dar unul Dumnezeu nu o lasă niciodată să moară, fiindcă nectarul din petalele ei reprezintă prima hrană de primăvară pentru albine.

Zgomotele pădurii au sonoritatea blândă a unor șoapte: trosnetul crengilor și foșnetul frunzișului, ciripitul păsărelelor și zumzetul găzelor...

Se întorc berzele și cocostârcii – marii vestitori ai primăverii, ai soarelui și ai căldurii, ai florilor și ai copacilor înverziți. Stoluri negre, înșirate în unghi ascuțit, străbat adâncimea luminoasă a văzduhului. Abia le vei, dar frumoasele păsări te înștiințează despre venirea lor, cu țipetele lor ascuțite: „Bun găsit, pregătiți-vă pentru muncile primăverii, timpul frumos a venit”.

De obicei, primăvara este asociată cu ghioceii, dar în pădure, prima plantă care zâmbește soarelui este alunul. Cu crengile lui mlădioase și mătșorii lui parfumați, el dă semnul redeșteptării. La cea mai slabă clătinare a rămurelelor sale, în jurul tufei se împrăștie un abur de praf auriu. Plouă cu polen. La rădăcina alunului, se ițește cea dintâi floricea de primăvară: ghiocelul. Semnul triumfal al învierii naturii a fost dat.

Aprilie deschide, cu adevărat, porțile primăverii! Ca la un semn, natura izbucnește, sparge pământul și cerul, în toată splendoarea ei! Bucuros de soare și flori de reîntoarcerea păsărilor la cuiburi și de ramurile înverzite ale pădurilor.

În luna mai, ziua este mult mai lungă ca noaptea, berzele s-au întors și grădinile sunt pline de flori. Luna mai este luna miresmelor. Seara, mai ales după ploaie, aroma teiului înflorit, amestecată cu mirosul de iasomie și cu unda grea de parfum a socului auriu, se răspândesc în efluvii, narcotizându-i pe fericiții muritori care trăiesc departe de aglomerările urbane. A înflorit socul.

Nu există om care să nu rămână uimit ascultând cântecul ciocârliei. Un glas venit de sus, din zarea îmbrumată a cerului. Direct din soare. Cauți cu ochii, dar nu vezi nimic, poate doar un punct cenușiu care când se apropie de pământ seamănă izbitor cu o vrabie. O vrabie cu coadă mai lungă și mai înălțuță în picioare, neastâmpărată și pusă mereu pe zbor. Mereu spre cer, mereu către soare. Legenda spune că ciocârlia a fost cândva o fată de împărat, care, îndrăgostită de zeul zilei, a apucat calea lungă care duce la el. Frântă de oboseală, când să-și vadă visul împlinit, iată că îi iese înainte chiar mama soarelui. Furioasă că o pământeană încearcă să-i fure odorul, a blestemat-o pe biata fată, preschimbând-o în pasăre. Așa se face că până în ziua de azi, cum se crapă de dimineață, ciocârlia bea o picătură de rouă ca să prindă puteri, apoi începe să zboare în cercuri spre cer, înfășurându-se către soare, pe firul glasului ei cristalin.

Luna mai, luna lui Florar, este pentru natură o adevărată descătușare de forță, de frumusețe, care nu se compară cu nici o altă perioadă din an. Bucuria se vede peste tot: în florile de salcâm prinse de ramuri ca niște lămpioane albe și aurii, în verdele ierbii, ajuns la apogeul intensității, în dansul fluturilor, în petalele trandafirilor sălbatici....

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

IARNA ÎN PĂDURE

Bălan Alexandra

Școala Gimnazială Ungureni-Dragomirești

Clasa a VII-a

Prof. Daniela Dumitrașcu

A venit iarna. Afară este din ce în ce mai frig. Soarele rotund și palid nu se zărește deloc azi, fiindcă cerul este acoperit cu nori plumburii. Atmosfera este încărcată și toți așteaptă cu nerăbdare să înceapă ninsoarea.

Nu a trecut prea mult timp, când, deodată, cerul a început să cearnă mii de fulgi din înălțimi. La început, ninge mai rar și cu fulgi mai mici, apoi din ce în ce veneau tot mai multe steluțe argintii. Dansul amețitor al steluțelor de nea te orbea, iar pe față simțai atingerea rece a iernii. Milioane de fluturi lucitori se adunau ca să gătească pământul.

E iarnă. Ninge cu fulgi de catifea din cerul înalt. În pădure, copacii parcă sunt împodobiți cu beteală argintie. Pe jos s-a așternut ca un covor neaue moale și strălucitoare. Pădurea pare un palat de cristal. Este atâta lumină și liniște! E ca în basme! Gheața lucește ca oglinda, iar brazii par niște uriași albi ce străjuiesc drumul.

Toate viețuitoarele păduri s-au pregătit pentru iarnă de mult. Totul e acoperit cu o mantie de argint. Animalele dorm legănate de crivățul care cântă prin crengi. Țurțuri lunguiți atârnă de ramurile copacilor. Pădurea a amuțit. E atâta liniște, încât poți auzi zborul fulgilor. Acum, ursul cel morocănos s-a ascuns cu nasul în frunze, în bârlogul ce-l va încălzi până la primăvară. Nici măcar toaca ciocănitorei nu-l trezește din somnul adânc. Vulpea cea șireată doarme și ea în vizuina ei, scoțând doar din când în când botul pe afară. Lupii și-au îmbrăcat haina de iarnă și pleacă după pradă la stânele de oi. Singurele semne de viață sunt urmele de animalele întipărite în stratul alb de omăt: pe lângă tufele de grozană a trecut în viteză un iepure, pe poteca largă au trecut răscolind zăpada-n copite niște cerbi. În ciuda tăcerii pogorâte ca un clopot asupra ei, pădurea forfotește iarna e viață. Dis de dimineață, primul care se întoarce acasă de la vânătoarea de noapte este vulpoiul cel roșcovan. Un pițigoi pitic vede vulpea și pleacă fuga să dea alarma în pădure. O veveriță portocalie se cațără fuga într-un copac. Pe un mesteacăn împodobit cu o horbotă albă de nea, s-a așezat un cocoș de munte. A ieșit să ciugulească niscaiva muguri, fiindcă noaptea se îngroapă cât mai adânc în nămeți. Brusc, dintr-un tufiș plin de țepi fășnește un iepure alb. Gonește prin pădure fără să privească îndărăt. Într-un pin, stă la pândă jderul cel sângeros. De undeva, de departe, se aud urlete înfricoșătoare de lupi. Sunt flămânzi și au ieșit la vânat. Noroc că prin preajmă nu se află vreo căprioară care să cadă în colții lor.

În pădure se lasă noaptea. Trunchiurile copacilor se îmbracă în promoroacă. Pe bolta cerului au răsărit stelele de cristal.

Plantele trăiesc și ele în liniște. Sub cojocul de omăt – ghiociei, toporașii, brândușele se pregătesc să iasă la lumină imediat ce se topește zăpada.

Îndată ce apare primul semn al primăverii, pădurea se trezește la o viață nouă. Acum însă doarme sub aripa ocrotitoare a iernii.

Ploaie peste suflet

de Tereza Morți

Primăvară- primele flori, primă ploaie caldă,

Care cade peste ale soarelui raze,

Pe care florile, pământul și sufletele le scaldă

Așa cum tu-mi scalzi sufletul în dulci fraze.

Eram acolo, sub cireșul chinezesc de martie

Când am simțit cum iubirea ta explodează,

Așa cum un mugure se ivește și vibrează

Din străfundurile frunzelor

Din sufletul tău răsăriră mii de colorate curcubeie;

Cuvintele ce mi le-ai spus în acea seară de martie

Au rămas întipărite-n ființa mea ca o-ndelungată epopee.

Aș vrea să scalde ploaia și sufletul meu

Că acolo încă e februarie.

Exelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

DEZVOLTAREA COMPETENȚEI DE LECTURĂ

Prof. Daniela Dumitrașcu
Școala Gimnazială Râncaciov
Dragomirești, Dâmbovița

Pentru fiecare cadru didactic este important ca elevii să vorbească și să scrie corect românește. Formarea competenței de lectură este unul dintre principalele obiective ale metodei comunicative și cognitive (noțională și funcțională) care pune în prim plan un program comunicativ și anume formarea capacității de comunicare. Între competența de lectură și celelalte competențe de comunicare (ascultat, vorbit, scris) există o legătură strânsă, o interdependență ce se manifestă la nivelul a trei elemente esențiale: acțiune, conținut, situație de comunicare autentică. Nole strategii privind formarea competenței de lectură pun în contact cititorul și textul, favorizează interacțiunea cititor-text. Lectura este concepută ca un act complex, un proces psiholingvistic care începe cu o reprezentare lingvistică de suprafață și se termină cu un sens construit de cititor: „A citi nu înseamnă a decoda semne sau unități grafice, ci a construi un sens plecând de la formularea de ipoteze de semnificație, constant redefinită pe parcursul actului lectoral și de la explorarea textului: accesul la sens se realizează prin tatonări, prin reamenajări succesive care autorizează ni anticipări mai precise înainte de construcția sa definitivă”. (Isabelle Gruca)

Lectura este eficientă în măsura în care cititorii reușesc să construiască un sens pe care îl pot asimila sau adapta și care păstrează un anumt nivel de afiliere la sensul pe care a vrut să-l dea autorul. Cu cât efortul investit pentru construirea unui sens este mai mic, cu atât procesul lectoral este mai eficient. Aprofundarea competențelor conceptuale anterioare facilitează îndeplinirea unei sarcini de lectură dată. Lectura este în același timp roces și produs. Proces, pentru că implică experiența de viață a unui individ și capacitățile sale intelectuale. Produs, pentru că prin construirea unui sens, cititorul reușește să colaboreze cu autorul, să participe la procesul de scriere.

Odată cu explozia mijloacelor audio-vizuale mulți autori considerau că se apropie sfârșitul „epocii Gutenberg”. Alvin Toffler explica fenomenul prin „impactul pe care explozia cunoștințelor îl are asupra acelu container clasic de cunoștințe care este cartea”. Sociologul american Marshall MacLuhan susținea ca mijloacele electronice de comunicare în masă vin să le completeze pe cele tipărite, permițându-ne să nu mai dispunem de un unic sistem de codificare. În cartea sa „Galaxia Gutenberg” el anunța, de fapt, nu sfârșitul epocii cărții, ci al autocrației acesteia, care durează de secole în domeniul intelectual și care va fi înlocuită de etapa colaborrii dintre multiplele mijloace de învățământ.

Cel mai temut adversar al cărții a devenit televiziunea la care are acces toată lumea și care poate fi folosită acum și de un copil de 2-3 ani prin apăsarea unui simplu buton. Există studii în care se arată ca mulți părinți folosesc televizorul ca o jucărie, un mijloc de a-l ține preocupat pe copil în timp ce ei desfășoară anumite activități casnice. Se formează astfel o dependență a copilului față de televizor.

Revenind la raportul dintre carte și televiziune, cartea care se află în postura unui instrument mai vechi, mai greu de accesat decât televizorul. Pentru a folosi cartea trebuie să știi să citești (excluzând cărțile de colorat), pe când televizorul poate fi folosit și dacă nu știi să citești. Copiii se uita la desenele animate care sunt traduse oral cele mai multe, sau la filme la care nu citesc, ci urmăresc doar imaginile.

Televiziunea oferă și avantajul de a oferi imagini extraordinare, de a reda imagini nu numai din prezent, ci și din trecut, de a reda imaini pe care copilul nu ar avea ocazia să le vadă în realitate niciodată. Cu toate acestea televiziunea nu poate înlocui cartea, ea are o serie de neajunsuri dinpunct de vedere didactic. Televiziunea informează unilateral pe elevi, impresiile pe care le mijlocește sunt efemere, succesiunea de imagini nu poate fi oprită și repetată după dorința copilului. Cartea rămâne legată de ideea duratei, a trăiniciei. Elevul poate apela la o carte ori de câte ori dorește să-și reamintească o idee, un pasaj, o frază, o expresie.

Când vorbim de dezvoltarea gutului pentru lectură, acesta nu se poate face stând în fața televizorului, ci în fața unei cărți. Problema care trebuie rezolvată este cum să-l determinăm pe elev să lase televizorul și să citească. Școala și familia sunt cei doi factori importanți care îl pot influența pe copil. Lectura, cititul cărții trebuie cultivat prin activități deosebit de sensibile, activități care să meargă la sufletul elevilor.

În școli se derulează proiectul *Îmi place să citesc*. Este un lucru salutar, dar considerăm că toate acțiunile din cadrul acestui proiect trebuie făcute cu tact, cu har, să nu fie o corvoadă, ceva în plus pentru elevi și pentru profesori. Învățătorul, profesorul și bibliotecarul trebuie să găsească tot ceea ce știu că ar interesa pe elevi, că va putea face din acea activitate un pas pe calea cititului de cărți.

În cadrul proiectului *Invitație la lectură* sunt implicați atât elevii, cât și părinții. Au fost organizate întâlniri tematice cu părinții, de exemplu: Ce citesc copiii? Când citesc copiii? Cum citeș copiii? Implementarea acestui proiect a fost un succes, deoarece a trezit interesul tuturor elevilor și implicit al părinților. După întâlnirea cu părinții, în care s-au purtat discuții libere despre ceea ce trebuie să citească elevii, cum și când, atât elevii, cât și părinții și-au luat rolul în serios, acest lucru datorându-se faptului că săptămânal a fost realizată o evaluare a sarcinilor date, ceea ce a ambiționat și a încurajat elevii.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

NATURA TOAMNA

Iordan Luca Giorgio

Clasa a VI-a

Școala Gimnazială Ungureni-Dragomirești

Prof. Daniela Dumitrașcu

„Văl de brumă argintie
Mi-a împodobit grădina...”

A fost semnul că toamna – cea de a treia fiică a bătrânul an, zâna cu rochie din frunze ruginii - și-a făcut simțită prezența și pe plaiurile carpatine, aducând cu ea bogăție și belșug.

Orice toamnă miroase puțin a iarnă, miroase a legume și a fructe care trebuie transformate în conserve, a cămări dereticate și zugrăvite, a locuințe scoase pentru ultima oară la aerisit.

Septembrie pare o lună veselă și ușoară, nici de vară și nici de toamnă, undeva la mijloc. Soarele este încă strălucitor și fierbinte, livezile pline de mere coapte, pădurile de afine și de mure, câmpiile de lanuri de floarea soarelui.

Cu toate acestea, zâmbetul lui septembrie nu trebuie crezut pe cuvânt de onoare. Dincolo de cortină, primele drame se consumă deja. Berzele și rândunele se pregătesc de plecare, pădurile se pregătesc de rugină, florile, de primele brume. Pe 8 septembrie, de Sfânta Marie Mică, se spune că vara s-a terminat. și pe urmă vine echinocțiul de toamnă și noaptea se pregătește să înghită ziua mai repede...

A intrat toamna și în livezi, scuturându-și rochia și îmbrăcând livada într-o haină firavă de frunze aurii. Cu ultimele puteri, soarele a mângâiat fructele, dându-le o strălucire aparte. Și toamna l-a ajutat strângând în pumn merele și înroșindu-le, pictând cu galben perele, înnegrind prunele.

Toamna a adus cu ea belșug și bucurie. Dealurile acoperite cu podgorii nu mai sunt verzi. Toamna le-a îmbrăcat în haină aurie, aurind frunzele viei întâi pe margini, apoi cu totul. Nicicând nu mai vedem asemenea nuanțe ale frunzelor, de la verdele profund al coniferelor, la galbenul intens al palnitinilor și al arțarilor sau la uimitorul purpuriu al iederii. Vântul a așezat printre rânduri covor moale de frunze. Acum ne încântă pe toți coloritul ciudat al podgoriei în haina ei nouă.

Încetul cu încetul pe haină apar niște contururi întâi nelămurite. Ce să fie oare? Sunt boabele strugurilor, care se rumenesc întorcându-și fețele către soare. Ziua, ciorchinii cu boabe mari par niște candelabra colorate, iar noaptea strălucesc ca niște felinare.

Octombrie, Brumărel, este luna primelor brume, când iarna își face valiza și o ia la drum. Ziua s-a micșorat, noaptea crește, diminețile s-au răcit și încep să miroasă a ger. Soarele și-a pierdut și el din putere și pare tot mai mult un decor. Noroc cu aurul și cu arama pădurilor, care vor începe să ardă, și noroc și cu albastrul regal al cerului de octombrie, noroc cu florile, cu exploziile de dalii și crizanteme, care alungă nălucile iernii ce se apropie.

Ultima lună a toamnei este posomorâtă și tristă ca un vers de Bacovia. O lună grea, mohorâtă, plină de cețuri și ploii... Vine vremea ploilor reci, a brumelor și a cerului plumburiu. Natura s-a stins, soarele se sleiește, ziua se desprinde cu greu de noapte. La marginea orașelor, pe ogoare, porumbul s-a strâns, cartofii au fost scoși din pământ, capul verzelor s-a rostogolit în grămezi. Prin livezi, pomii și-au ridicat și ei brațele prin pâcelele fumurii, predându-se iernii ce va veni. Doar câte un măr, lăsat dinadins pe o creangă, amintește stingher de vara care a trecut.

Încă de pe vremea boncănitului cerbilor, în pădurile de la munte cad primele brume, care anunță venirea frigului. Soarele are o strălucire unică, blândă, caldă deopotrivă.

Chiar și fără rime, natura este o poezie. Sună ca toaca pe înserat. E suficient să-i rostești numele de botez, să numești florile pe care le vezi pe cărare, hățșurile și buruienile și copacii și tufele și gazelele și păsările și... Fiecare nume cu care a fost botezată natura este un vers. În mugurește, înfloarește, rodește. Ritmuri și rime. Spectacol mare!

În trecerea ei prin succesiunea anotimpurilor, Natura are momentele sale de grație când comorile pe care ni le arată ne bucură și ne trezește sufletele. Iar unul dintre aceste momente este toamna!

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Scenariu didactic de evaluare a competenței de receptare a textului scris

Prof. Brăgău Alina – Școala Gimnazială Hinova

Receptarea textului scris este una din competențele pe care le vizează programa de limba și literatura română din gimnaziu. În cadrul unui program pe care l-am urmat, am experimentat o altă modalitate de evaluare a acestei competențe. M-am oprit asupra textului „D-I Goe...” la clasa a VI-a.

Domeniu	Context	Sarcină de îndeplinit	Activități de comunicare	Texte
Personal	Educația în familie Persoane: familie	Înțelegerea unui text scris Tipul exercițiului: adevărat-fals Tipul lecturii: atentă, înțele locală și globală	Vorbire: prelectură (discuții pe marginea textului, formularea de predicții), postlectură (dezbateri) Citire: parcurgerea textului și rezolvarea sarcinilor care verifică comprehensiunea locală și globală Scriere: elaborarea unui text pe tema: <i>Părinți-primul model al copilului.</i>	Text de lectură, tematica – timp liber Materiale – suport pentru planificarea activității individuale și de grup: machete.

Strategice		Criterii	
Strategice	Lectura: Predicții pe baza titlului Activarea cunoștințelor anterioare prin discuții pe baza imaginilor. Utilizarea organizatorului grafic. Găsirea unor argumente în text care justifică răspunsul. Scriere: Alcătuirea unui plan pentru text	IDENTIFICARE	Poate identifica informațiile prezentate explicit într-un text. Poate face trimiteri la text, poate indica paragraful care conține o anumită informație. Poate cita corect. Poate selecta dintr-un text adecvat ca dificultate detaliile sau argumentele care susțin o idee. Poate organiza / ordona informațiile, pornind de la câteva criterii de bază: cronologic, cauză-efect. Poate rezuma un text. Poate parafraza un enunț.
	Pragmatică	INTERPRETARE	Poate face comentarii personale pe marginea unui text, dar acestea vor fi mai puțin elaborate și, mai degrabă, evaluative, subiective („îmi place pentru că...”). Poate extrage ideea principală/mesajul textului. Poate face inferențe, deși nu foarte complexe, încă, privind întâmplări, informații sau personaje prezentate într-un text potrivit ca nivel de dificultate.
	Lingvistice	EVALUARE	Poate face observații legate de structura sau de organizarea unui text adecvat ca dificultate, pentru un număr limitat de tipuri de texte. Poate identifica modurile de expunere din textele studiate. Poate face comentarii pe marginea limbajului utilizat de autor. Poate extrage expresiile și cuvintele noi dintr-un text. Poate selecta sensul corect al unui cuvânt în context, în cazul cuvintelor polisemantice. Poate identifica scopul urmărit de autor (a convinge, a informa, a ironiza), în anumite tipuri de texte. Este capabil să identifice punctul de vedere al autorului, însă explicațiile aferente sunt limitate. Poate descrie succint efectul asupra cititorului, dar nu are capacitatea de a oferi prea multe detalii. Poate descoperi asemănări și diferențe între texte, oferind explicații, dar numai la nivel elementar, referindu-se mai mult la chestiuni concrete: personaje, timp, spațiu. Stabilește corelații între text și realitatea exterioară, mai ales în legătură cu experiența personală.

Concluzie:

Prin activitate individuală sau de grup, profesorul va reuși să evalueze competența de receptare a textului scris, pe care se pune accent în evaluările naționale atât la finalul clasei a VI-a, cât și la clasa a VIII-a. Punând elevii și în alte situații de învățare, vom reuși să le stărnim și apetitul pentru lectură din ce în ce mai scăzut.

Exceleanța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

ACVARIUL

Mustafa Nicu
Lic. Teh., „Emil Racoviță”
Rosiorii de Vede

Patru pești, cât o petală,
În acvariul mic înoată,
De cu zori, de cum se scoală
Și cât ține ziua toată.

Stau în rânduri ca soldații
Și când nu pot să încapă,
Saltă neastâmpărații,
De un degețel din apă.

Tata le-a făcut lumină,
Cu un bec cât o alună,
Ca să aibă peste noapte,
Cât de cât un pui de lună.

LINIȘTE...

Stăvaru Andrei
Lic. Teh., „Emil Racoviță”
Rosiorii de Vede

Adoarme vântul serii în grădină
Și florile adorm în patul lor,
Iar luna furișată dintr-un nor,
Își tremură lungi raze de lumină.

Și când e noaptea clară și curată
Și stele sunt numai atâtica,
Se plimbă prin dumbrava minunată
O adiere caldă, levănțica.

Să vină Iarna!

Stănescu Vergina, clasa a VIII-a
Liceul Tehnologic ”Dimitrie Leonida”,
Piatra-Neamț
Prof. îndrumător, Horhogeia Lucica

Să vină Iarna cu-alaiul ei de povești,
Ghirlande argintii din nou să privești!
Pe fruntea cerului cunună de gheață,
Pe pământul rece, plapumă de viață.

Și fulgii pufoși să acopere țara,
Căciulă groasă să capete marea,
Podoabe bogate să-mbrace copacii
Și munții, și dealurile, câmpiile, frații...

Copii cu fulare la gât să alerge
Pe derdeluș cu sănii viteze,
Să vină iar Iarna cu mantie argintie,
Natura întreagă albă să fie!

Bucurie de primăvară

Secară Alexandru, clasa a VIII-a
Liceul Tehnologic ”Dimitrie Leonida”,
Piatra-Neamț
Prof. îndrumător, Horhogeia Lucica

Cântecul de rândunele sună vesel în zăvoi,
Pomii, toți în floare albă, acum sunt iarăși vioi.
Vântu-adie, nu mai bate cu tărie ca altădată,
Nici nu tulbură furtuna unda apei, acum caldă.

Iarba crește crudă, verde, florile-și deschid bobocii
Și zâmbesc spre ceru-albastru și se pleacă-n fața vocii
Soarelui, care-și aruncă mai întâi firav, apoi mai tare
Razele-i de aur moale spre pământul în vibrație.

Salutare, primăvară! Gânduri bune te-nconjoară!
Ne-nclinăm cu bucurie înaintea ta, fecioară
A naturii-nmiresmate, a iubirii-ntruchipate.
Cu lumină și cu soare...Salutare, primăvară!

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

METODE MODERNE PENTRU STIMULAREA LECTURII

Prof. Hagiu Violeta Alina

Lic. Teh., „Emil Racoviță”

Rosiorii de Vede

Motto: „ Cartea este o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumusețe” (Arghezi)

Vorbele pline de înțelepciune ale marelui nostru poet – o sinteză a lumii fascinante a căreia sursă este pentru ce ar trebui să fie cartea în sufletele tuturor - ne amintesc cât de plăcut este să citim și să evadăm din tumultul activităților zilnice și să te refugiezi pentru un timp în lumea fără limite a imaginației.

Cartea și lectura trebuie să ocupe un loc deosebit în viața fiecărui elev, iar profesorului dăruindu-i îi revine datoria de a apropia sufletul inocent al elevului de paginile cărților. Dacă „omul este tot așa de folositoare sănătății noastre ca și exercițiile fizice”(Kant, sec. al XVIII-lea) lectura trebuie să găsim o cale pentru a ne antrena zilnic.

Citirea unei cărți reprezintă o dovadă de mare responsabilitate, deoarece lectura este primul pas în însușirea unei limbi mai bogate, a unei exprimări elevate, nuanțate și este un mijloc eficient de a organiza ideile, gândurile și trăirile. Din păcate, elevii generației actuale manifestă un interes mai mic față de lectură, cartea făcând parte din ce în ce mai puțin din viața omului modern. Lectura în ziua de azi față de lectură nu este un fenomen ivit pe neașteptate, fiind explicabilă prin coordonata tehnologică a societății. Astăzi, computerul și televizorul reușesc să ofere mult mai mult decât o fărâmițare a informației, realitatea virtuală cucerind și îndepărtând tot mai mult de filele cărților.

Pentru reducerea acestui fenomen, școala ca instituție- cheie joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărților și, implicit, de lectură. Cartea trebuie să devină partașă în viața copilului din cea mai fragedă vârstă. Ea îi ajută pe copii să parcurgă drumul cunoașterii de la concret la abstract, de la reprezentare și fantezie. Cu ajutorul cărții, copilul descoperă instrumente care îi pot servi ca mijloc de a descoperi realitatea inconjurătoare, ea însăși o lume.

Educatorii trebuie să le dezvolte elevilor „gustul pentru lectură”, o cerință didactică impune reocuparea permanentă a cadrelor didactice pentru realizarea contactului direct al copiilor cu operele literare. Problema îndrumării lecturii școlare este extrem de importantă, deoarece pentru a avea o lectură intelectuală, tânărul cititor trebuie orientat în mulțimea de opere literare care îi sunt oferite.

În final, aș putea spune că lectura trebuie să realizeze și ea un deziderat formulat de Montessori: „Să nu îi educăm pe copii pentru lumea de azi. . Această lume nu va mai exista când ei vor trăi și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să îi învățăm să se adapteze la orice schimbare (Montessori). O doză mare de perseverență și un ocean de dragoste vor putea modela copilul, deoarece prin dragoste, el este chemat să crească și să educe Omul, iar lectura este din tot ce reprezintă munca dascălului, vizibilă și capabilă să străbată berierele timpului

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

EDUCAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Prof. Popa Felicia-Anca
C.S.E.I. "Orizont" Oradea

Eveniment cultural – constituind altădată un privilegiu – lectura cărților devine în zilele noastre o activitate la îndemâna tuturor, și după cum cerintele societății o impun, ea trebuie să se constituie o activitate cotidiană fundamentală, deoarece contribuie la îmbogățirea vieții fiecăruia dintre noi. Dar, pentru că apropierea de carte să devină o deprindere zilnică și, mai mult, ca plăcerea de a citi să devină o necesitate dorită și trăită, ea trebuie cultivată înainte chiar de învățarea alfabetului, prin preocuparea permanentă a părinților de a-i obișnui cu frumusețea inegalabilă a lecturilor de basme și povestiri.

Familia reprezintă deci, primul mediu de viață, social și cultural, al copilului și, prin valorile pe care aceasta le transmite, pune bazele dezvoltării sale intelectuale, morale și estetice.

Dezvoltarea gustului pentru lectură sau, altfel spus, de trezirea și educarea interesului, se realizează, prin acționarea asupra raportului dintre obiect și necesitate, astfel încât obiectul – în cazul nostru cartea – să răspundă unei necesități intelectuale și afective a copilului. Această acționare nu impune existența unui anumit nivel de instruire din partea părinților, dar solicită tuturor conștiința clară asupra importanței lecturii în dezvoltarea deplină a copilului și preocuparea de a-i trezi interesul pentru această activitate.

Că este așa, este suficient să ne gândim la modelul Smarandei Creangă, mama marelui nostru scriitor care, în inegalabilele sale Amintiri din copilărie notează: „și când învățam eu la școală, mama învăța cu mine acasă și citea acum la ceaslov, la psaltire și Alexandria mai bine decât mine și se bucura grozav când vedea că mă trag la carte.” La vârsta preșcolară, lecturile mamei sau ale tatălui, în anumite momente ale zilei, îndeosebi înainte de culcare, constituie cea mai bună modalitate de a stabili primele contacte cu lumea cărților. Poveștile, povestirile din lumea păsărilor sau animalelor sau cele având ca eroi copii de vârstă apropiată, cu care deseori copilul se poate identifica, este genul de literatură menită să încante copilăria.

Odată cu învățarea scris-cititului, cartea devine un bun accesibil copilului. Efortului stimulat pentru lectură pe care-l cultivă părinții i se adaugă efortul sistematic al școlii, din acest moment, lectura devine calea directă și sigură pentru însușirea formelor și nuanțelor gândirii ca și pentru exprimarea cu claritate și precizie a ideilor proprii. La vârsta primei școlarități, părintele va urmări lecturile recomandate de învățător. Lectura făcută de părinte, discutarea cărților citite, dotarea bibliotecii personale constituie câțiva pași ai unei campanii pedagogice a familiei pentru a cultiva în copil gustul pentru lectură.

În ciclurile primar și gimnazial, dar mai ales în anii de liceu, elevii dobândesc cunoștințe care pun bazele culturii către care aspiră un număr însemnat de tineri. Cultura generală nu se asigură prin simpla memorare a conținutului manualelor școlare, nici prin răsfoirea fugară a ziarelor, și cu atât mai mult, prin lecturi reconfortante.

În mediul rural, majoritatea elevilor nu aspiră să devină oameni cuști, mulțumindu-se să termine învățământul obligatoriu. Mulți dintre ei vin la școală pentru ca familiile lor să beneficieze de râvnita alocăție pentru copii. În astfel de școli, acțiunea de stimulare, îndrumare și control a lecturii elevilor reprezintă pentru elevi o mare provocare. Rolul cel mai important în a-i determina pe elevi să citească îi revine profesorului de limba și literatura română. Această acțiune trebuie să înceapă cu elevii nu numai în refractări la lectură, ci și în asimilarea cunoștințelor generale.

O altă categorie de elevi de care școala trebuie să se ocupe cu prioritate o formează elevii care citesc prea mult și fără discernământ, neglijând pregătirea lecțiilor, frecventarea cursurilor. În condițiile actuale ale invaziei audiovizualului și internetului în viața noastră, acești elevi devin o raritate.

Cei mai mulți dintre elevi citesc puțină literatură și, de cele mai multe ori, nu literatură bună, ci cărți de duzină, cu coperte frumos colorate și cu titluri scrise cu litere aurii, nemaivorbind de conținutul, limbajul și erotismul excesiv prezent în pagini întregi.

Lectura operelor literare, ca mijloc de instrucție și educație, are o importanță deosebită în pregătirea tinerilor la intrarea în viață, în alegerea profesiei și a modelului de urmat.

Adrian Marino stabilește următoarele modalități de lectură: lectura-informație, lectura-distracție, lectura-refugiu (formă de evaziune), lectura-plăcere, lectura-culturală, lectura-existență.

Lor li se pot adăuga, ca eventuale suprapuneri, lectura de întreținere, de îmbunătățire a profesiei, lectura ca recreere, divertisment, cale spre cunoașterea culturală sau științifică, lectura-curiozitate etc. Ca alte forme se pot aminti, de asemenea, lectura-drog și lectura-tranchilizant, privite ca valori terapeutice... ..

Lectura duce la dezvoltarea proceselor intelectuale superioare celor de tip reproductiv, în mod deosebit a proceselor memorial-logice, a imaginației și a gândirii creatoare. Motivarea elevilor pentru lectură depinde, în primul rând, de efortul pe care îl face fiecare profesor în parte, clarificându-și el însuși anumite aspecte privind punerea în scenă a lecturii în școală.

Paul Cornea spunea în lucrarea sa "Introducere în teoria lecturii" „... că nici computerul, nici televizorul nu vor duce la dispariția cărții, că lectura va continua să joace un rol cardinal în viața oamenilor, că accelerarea progresului tehnic va fi mereu însoțită de remedierea compensatoare a unui spațiu liber pentru închipuire, visare și căutare de sens... Cred, vreau să cred că vom continua să citim chiar dacă nu vor mai fi cărți. O vom face, la nevoie, pe ecrane portabile sau fixe, de buzunar ori de mari dimensiuni, dar vom continua s-o facem câtă vreme vom persevera să gândim și să producem bunuri simbolice.”

Numai cel căruia i s-a insuflat în copilărie gustul pentru lumea minunată a cărții va căuta și își va găsi timp pentru această activitate de minte și suflet.

Bibliografie:

1. Cornea, Paul, Introducere în teoria lecturii, Editura Minerva, București, 1988

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Tipuri de lectură

Prof. Horhogeia Lucica

Liceul Tehnologic "Dimitrie Leonida" Piatra-Neamț

Lectura este un ansamblu de activități perceptive și cognitive care vizează identificarea și comprehensiunea mesajelor transmise criptic.

Lectura înseamnă dialog cu opera, văzută drept "veritabilă aventură spirituală, plină de riscuri și de experiențe inedite" (Adrian Marino), concretizată în forma unor "parcursuri personale vizând degajarea unor structuri și dezvăluirea progresivă a unui sens" (Jean-Pierre Richard).

Lectura și receptarea textului literar sunt două concepte teoretice cu o semnificație asemănătoare. Diferența dintre cele două concepte operaționale rezultă, însă, din caracterul diferențiat al finalității practice. Astfel, lectura se referă la achiziții cognitive de ordin primar, la descifrarea de ordin empiric a mesajului. Receptarea se referă, în schimb, la actul lecturii conștiente, specializate, în care aprofundarea sensului are un potențial formativ asupra personalității cititorului. Receptarea include observarea textului oral și a celui scris.

„În teoria receptării, un proces de cunoaștere este privit nu numai ca o preluare coezivă, conștientă și colectivă a informației, dar și ca o reacție la dezvoltarea social-intelectuală și literară? (Robert C. Holub, 1984)

În funcție de modalitatea de abordare a textului, luăm în discuție:

- Abordarea diacronică sau temporală. Se referă la receptarea critică a unui scriitor în timp, precum și la observarea modificării deprinderilor cititorilor în timp.

- Abordarea sincronică, simultană. Surprinde aspectele generale care nu se modifică în timp.

În ceea ce privește relația dintre cititor și text, Paul Cornea, indică în lucrarea Introducere în teoria lecturii, ipostazele lectorului:

- Lectorul alter-ego, ipostază a scriitorului care își evaluează obiectiv opera.

- Lectorul vizat (destinatarul)

- Lectorul prezumtiv, reprezentând cititorul ideal optim, al scrierii sale, cititorul model este un ansamblu de condiții de context stabilite în mod textual, care trebuie să fie satisfăcute pentru ca un text să fie actualizat în conținutul său potențial" (Umberto Eco- Lector în fabula)

- Lectorul înscris- reprezintă personajul din text, căruia i se atribuie rolul de cititor al operei.

- Lectorul real/ empiric, reprezentând cititorul real al textului, cel care este capabil să elaboreze mărturii ale lecturii- recenzii, studii, consemnări și să recreeze astfel, semnificația operei. Receptarea textului literar se dovedește un proces laborios la care concură factorii obiectivi și subiectivi. Dacă în primă instanță, vorbim de dificultatea inerentă fiecărui text literar, factorii subiectivi se referă la particularitățile de înțelegere, de temperament, de competențe și de cultură ale fiecărui cititor. Un text literar se diferențiază prin aspectul de noutate, prin încadrarea într-un orizont de așteptare, denumit de Hans Robert Jauss o distanță estetică și un indicator totodată, al valorii. Jauss (1982) procedează la analiza a trei categorii fundamentale care intră în procesul lecturii:

a) poiesis sau experiența estetică productivă;

b) aisthesis sau dependența receptării, a poiesis-ului, prin care se corelează prezentarea evenimentelor de relevarea prezentului;

c) catharsis sau experiența estetică comunicativă.

Statutul cititorului se definește în funcție de modalitatea de identificare estetică a acestuia și de asumarea distanțelor lecturii.

Criticul literar Tudor Vianu subliniază dihotomia inerentă actului lecturii, provenită din segregarea temperamentală a cititorilor: „Sunt indivizi pentru care opera de artă trăiește mai mult prin conținutul ei, alții, pentru care ea există mai degrabă prin organizarea ei formală. Unii care se abandonează sentimentelor lor și, în fine, alții care formulează judecăți cu privire la structura operei sau emit aprecieri în legătură cu valoarea ei. (Estetica, pag. 351)

Achizițiile cognitive precedente și familiarizarea cu literatura decid asupra manierei de interacțiune cu textul nou.

Gradul 0 al lecturii, primar, este sinonim cu receptarea sentimentală, emoțională. În acest caz, cititorii naivi își expun părerile despre scenariul evenimentelor, rezumă textul și ignoră viziunea despre viața a autorului și, de aici, valoarea intrinsecă a operei de artă. Lectorul naiv se exprimă în reacții senzoriale, de tipul îmi place/ nu-mi place/ e plictisitor/ interesant etc. Această etapă a lecturii coincide cu nivelul de pregătire al elevilor, care preferă să povestească trama narativă, eludând semnificațiile de fond.

Nivelul intelectual-apreciativ dă naștere la un prag superior, în care lectorul analizează sensurile operei, interpretează textul, subliniază trăsăturile personajelor.

Indiferent de formele ei, lectura "apare ca o aventură personală, în care cititorul ca individ, ca personalitate, își asumă singur toate responsabilitățile, se angajează în comunicare fără speranța (sau nevoia) unui sprijin din afară.. Ca dialog subtil și pasionat, lectura e o relație vie, un pariu existențial în care suntem obligați să ne implicăm cu propria conștiință; este o trăire dusă până la ultimele limite, fiind de fiecare dată un destin propriu, o conduită particulară, de care este singur răspunzător cititorul, ca individ. Lectura, convorbire cu opera, (...) este un dialog între două conștiințe. Una corespunde operei, văzută pe de-a-ntregul ca o ființă, lumea ce o înfățișează fiind launtru ei sufletească, o aproape de necrezut ivire materială, obiectuală a gândurilor, a spațiilor, a bucuriei și temerilor unui om. Cealaltă, a cititorului, conștiință presupusă de așteptarea operei și pregătită de a se deschide spre altul, de a se metamorfoza prin altul. Lectura, ca întâlnire a celor două conștiințe, e o sărbătoare în singurătate, o bucurie în izolare, o împlinire solitară asemenea unei întâlniri erotice. Cei doi, poemul și cititorul, se retrag în ei înșiși printr-o tăcută înțelegere, fiecare în virtutea propriului interes. "Dezvăluindu-i sensul, făcând să vorbească tăcerea ei enigmatică, cititorul participă la o experiență existențială inedită în care spiritul lui atinge o stare de revelație, o deschidere spre propria înțelegere și desăvârșire, o trăire privilegiată a conștiinței de sine ca autoconștiință umană. Toate imposibile, în afara întâlnirii cu opera." (Ion Vasile Șerban).

Bibliografie:

Parfene, Constantin- Literatura în școală, ed. Universității, Iași, 1997

Parfene, Constantin - Metodica studierii limbii și literaturii române, Iași 1999

Paul Cornea, Introducere în teoria lecturii, ed. Minerva, București, 1988

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Motto: „Valoarea unei cărți trebuie măsurată în funcție de ceea ce îți rămâne după lectura ei.”

James Bryce

PAȘI SPRE LECTURĂ

Prof. înv. primar Covor Daniela
Liceul Tehnologic nr. 1 – Fundulea

Cea mai „remarcabilă creație a omului”, spunea Clarence Day, este cartea. Ea continuă să dăinuie de-a lungul timpului, povestindu-ne despre oameni și fapte, despre națiuni și civilizații.

La Conferința Generală de la Paris din 1995, UNESCO a decis ca ziua de 22 aprilie să fie dedicată cărții. „Ziua Internațională a Cărții și a drepturilor de autor” - sublinia Irina Bokova, Director General UNESCO, în mesajul transmis pe 22 aprilie 2017- reprezintă o ocazie de a recunoaște puterea cărților, de a ne schimba și îmbunătăți viețile, dar și de a susține cărțile și pe cei care le realizează.”

De ce în fiecare an, doar pe 22 aprilie întreaga lume sărbătorește cititul - cărțile, autorii, ilustrațiile, editurile? Rolul cărților este esențial, special în viața fiecăruia, tocmai de aceea „Ziua cărții” trebuie sărbătorită în fiecare zi.

Lectura ocupă un rol important în dezvoltarea gândirii și a exprimării, determinând elevul să participe activ alături de personaje și de acțiunile acestora. Competențele de lectură și de reflecție asupra mesajelor se transmit direct către elev, valorile morale având o mare influență asupra dezvoltării personalității copilului, dezvoltând condiții favorabile formării unei imagini despre lume, înțelegerea diferitelor forme ale vieții, dezvoltându-se astfel autonomia elevului.

Prin intermediul literaturii, nivelul productiv al gândirii critice se activează în momentul în care elevul identifică în textele citite personaje-eroi. Dar aceste personaje rămân uneori ireale în fața eroilor întâmplărilor zilnice pe care elevii le văd, le aud, le trăiesc și care, de multe ori, le invadează întreaga ființă. Rămâne doar măiestria dascălului care face ca personajele să prindă viață și dincolo de paginile cărților.

Profesorul trebuie să gândească strategii, obiective, forme de organizare, metode de predare, care să conducă la realizarea finalităților propuse.

Imaginația este strâns legată de lectură, ea procesează informațiile primite și le transformă, îmbogățind viața interioară și exterioară. Elevii își transformă procedeele imaginative, concentrarea, stabilitatea, distributivitatea atenției. Prin practica lecturii – la nivel motivațional – crește satisfacția personală, se dezvoltă din punct de vedere social.

Este cunoscut faptul că unii elevi au înclinație către lectură, ei având predispoziție mai mare față de cunoaștere, în timp ce altora trebuie să cauți să le dezvolti anumite sensibilități pentru a le descoperi dorința de a citi. De aceea noi, dascălii, trebuie să căutăm în permanență metode care să-i atragă spre lectură.

„Poveștile - subliniază Mihaela Roco - se adresează ambelor laturi ale spiritului uman, rațiunea și sentimentele. De aceea, poveștile îi încântă pe elevi, îi ajută să recunoască prin acțiune și simțire. Poveștile dau răspunsuri la întrebările pe care ei și le pun.”

Elevul, chiar din clasa pregătitoare, începe descoperirea treptată a tainelor limbii române, dar și crearea, iar apoi dezvoltarea deprinderii cititului.

Un rol important în dezvoltarea interesului pentru lectură al elevilor îl are, în școala în care predau, proiectul **Pași spre lectură**. Scopul acestui proiect este formarea unei atitudini pozitive a elevilor față de carte, orientarea acestora spre lectură. Prin acțiunile pe care le derulăm în fiecare

Exceleența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

miercuri (*Dacă e miercuri sunt cărțile surpriză , Istoria cărții , Drumul cărții, Și eu pot fi poet! etc.*), încercăm să transformăm elevul din *ascultător de lectură în cititor de lectură* (Vasile Molan) și - de ce nu? - în scriitor de carte. Obiectivele acestui proiect, pe care îl derulăm an de an, urmăresc formarea unor criterii proprii, prin care elevul să aleagă singur ce și când să citească, informarea și documentarea în sala de lectură a bibliotecii, ca alternativă de petrecere a timpului liber

Prin creativitate și imaginație orice copil se va convinge singur că lectura este o adevărată călătorie într-o lume interesantă, plină de evenimente și peripeții.

Când Albert Einstein a fost întrebat cum am putea să ne facem copiii mai inteligenți. Răspunsul lui a fost simplu și înțelept. Dacă doriți copii inteligenți, citiți-le povești. Dacă vreți ca ei să fie mai inteligenți, citiți-le mai multe povești.

EPILOG: „*Stau doi șoareci la taifas*

În al nopții tainic ceas

- Ce-am avut de spus ți-am spus,

Cărțile îmi plac nespuse

Dar, cum nu știu alfabetul,

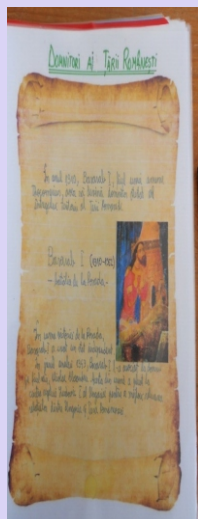
Eu le ronțai cu încetul.”

Bibliografie:

Parfene, C., *Compozițiile în școală*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1980;

Marșak, S., *Cartea cu multe culori*, Moscova, Editura Progress, 1982, București, Editura Ion Creangă, 1982.

Și au citit „Povestea a doi pui de tigru numiți Ninigra și Aligru” și au aflat „căci, iată, ca și pe plan uman, viața fiecărui tigrui un roman!”. Și toate acestea scrise, frumos, de Nina Cassian.

Chiar dacă este vorba despre o fișă de domnitor la istorie sau teme la științe, geografie, arte, elevii găsesc în sala de lectură a bibliotecii locul ideal pentru a se informa.

Copiii l-au descoperit, iubite cititor, pe marele tenor Apolodor. Și au aflat ?i despre „inspiratul său inventator: Gellu Naum – mare poet și mare visător.”

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Lectura și personajele preferate din cărțile copilăriei mele

Dragomir Marina-Mirabela

Clasa a VI-a

Profesor Coordonator: Stochița Elena

Școala Gimnazială Bîsca Rozilei

Lumea poveștilor, a amintirilor și a copilăriei nu poate fi descrisă decât de cele mai bune și frumoase personaje.

Acele persoane te fac să simți cu adevărat că poți avea un idol, un erou, o ființă de care poți spune „Când voi crește, voi fi ca el”. Lumea basmelor începe în pruncie, dar pe zi ce trece se pierde și rămâne acolo undeva în sufletul fiecăruia. Uneori am plâns alături de eroii mei favoriți, uneori am râs, iar alteori am vrut să lupt pentru a-i ajuta când îi vedeam slăbiți de putere. De la fiecare dintre ei am învățat câte ceva. *Alba-ca-Zăpada* m-a învățat să lupt indiferent de situație și că oriunde voi fi, niciodată nu voi rămâne singură. Speranță, durere și bucurie ... câteva dintre ingredientele unui basm de succes ce sigur va ajunge la inima multor persoane. Cu *Nică* am învățat cum e cu furtul de cireșe, iar *Cenușăreasa* mi-a aratat o lume de vis și am învățat de la ea că în inima oricărei fete există o prințesă din veacuri îndepărtate ce aștepta momentul oportun pentru a-și arăta adevărata valoare și potențialurile. *La Medeleni*, seria de romane surprinzătoare mi-au captivat inima, gândurile, persoana și sufletul. *Olguța* cu năzbătii în care mă regăseam uneori și *Monica* mereu cu vocea calmă, melancolică și îngândurată ce le vorbea frumos tuturor indiferent de cum o tratau, mi-au fermecat serile de iarnă la vatra cu jeric, de parcă erau cei mai buni tovarăși ai mei.

Trăiam întâmplările, sentimentele, vedeam dinaintea ochilor peisajele, personajele și puteam fi martor la cele întâmplare, dar uneori modificam povestea, astfel încât eu deveneam erou și salvam împărăția ... Bine, împărăția gândurilor mele. În realitate, oricât de mult aș vrea să semăn cu personajele în locul cărora mă puneam, tot nu pot. Toate lucrurile astea se întâmplau în interiorul copertilor ce ascundeau povești fascinante și rămneau acolo. În acel loc pe care îl puteam numi al meu, radeam cu *Frumoasa din Padurea Adormita*, stăteam la ceai cu cei șapte pitici ai *Albei-ca-Zăpada* și făceam glume cu *Bugs Bunny* și *Donald Duck*.

De curând am descoperit universul imaginar potrivit, cartea vieții mele. Mă face să plâng, uneori să râd, dar partea cea mai minunată și specială este că eu și fata din lumea de hârtie împărțim aceeași pasiune ... căii. *Ada* mi-a arătat că indiferent de situațiile în care te aduce viața, există mereu o cale de salvare. Pentru a face bine, nu trebuie decât voință. Cu toate că ea avea un picior olog, asta nu a împiedicat-o în a-și salva viața, dar și pe a fratelui său din ghearele mamei ce nu îi iubea. Se spune că fiecare om are o carte specială ce îi rămâne întipărită în minte până la momentul despărțirii de viață. Din fericire, această clipă minunată în care îmi găsesc cartea vieții și eroina nu m-a lasat să aștept prea mult și la cinci ani după ce am început să devorez cărțile, am fost răsplătită cu comoara *Războiul care mi-a salvat viața*.

Basmele se bazează pe imaginație, pe culoare, pe iubire, pe tristețe și multă străduință, dar binele triumfă, căci învinge mereu, iar răul este distrus și trimis înapoi în cușca sa întunecată.

Dar adevărata poveste rămâne în suflet pentru vecie, alături de călăuzitorii noștri prin minunatul tarâm al miracolelor...

Exceleența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

CERCUL DE LECTURĂ „Prietenii adevărați ai cărților”

Prof. Stochița Elena

Școala Gimnazială Lunca Priporului, structura Bîsca Rozilei

„Nimic nu poate face ceea ce face o carte. Te ridică din viața ta către o lume cu totul nouă, o nouă perspectivă. O carte este ca un vis pe care îl împrumuți de la un prieten.” (Dave Kellet)

ARGUMENT

În societatea actuală a-i determina pe elevi să citească reprezintă marea provocare a profesorilor de limba și literatura română. De aceea, profesorul are un rol important de a-i stimula pe copii să deschidă poarta către universurile fascinante ce se ascund între copertile cărților, de a găsi în permanență noi metode care să îi incite la lectură, astfel încât totul să pară destindere și relaxare. Absența unei lecturi susținute e evidentă în vocabularul lor sărac, în comportament, în gândire, în violența limbajului.

În acest sens a luat naștere *cercul de lectură și de scriere creativă* în care se stimulează interesul pentru cultură, pentru literatură, dar și creativitatea și imaginația elevilor. Scopul întâlnirilor clubului de lectură este de a familiariza elevii cu teme, motive, tehnici și strategii narative, viziuni originale din diverse opere, etc. Fiecare copil are disponibilitatea sufletească necesară apropierei de lectură, mai ales că au scipiri de moment care surprind prin complexitatea lor. Imaginația lor atât de bogată trebuie valorificată, iar copiii răspund chemării întotdeauna. Profesorul este cel care deschide ușa către lectură prin modul său de lucru: în loc de idei, rezumate, pot alcătui jurnale de lectură care să le permită evidențierea sinelui, fișele de lectură pot fi înlocuite de discuții nerestricționate, metodele de lucru vor fi cele activ-participative astfel încât toate activitățile desfășurate în cadrul cercului de lectură să vină în întâmpinarea orizontului lor de așteptare.

Coordonator: prof. Stochița Elena

Grup țintă: elevii clasei a V-a, membrii ai Clubului de lectură

Durata: octombrie 2016- iunie 2017

Scop: promovarea lecturii ca factor esențial în dezvoltarea armonioasă a personalității elevului.

Obiective:

- prezentarea vieții și a operei lui Ion Creangă;
- stimularea interesului pentru lectură și formarea la elevi a unei gândiri autonome, critice;
- evidențierea importanței lecturii în dezvoltarea abilităților de comunicare și formare a personalității;
- însușirea unor instrumente de analiză și valorizarea a operelor literare;
- încurajarea aptitudinilor de creație literară ale elevilor talentați.

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR

La prima întâlnire se discută despre modul de desfășurare a activităților. În primul rând, se vor citi opere scrise de Ion Creangă, apoi vom desena ilustrații pentru povestea preferată, vom face semne de carte, vom realiza afișe pentru promovarea cercului de lectură, vom juca piese de teatru după poveștile citite, vom viziona filme pe baza operelor scrise de Ion Creangă, vom stabili care sunt drepturile cititorului, vom avea un portofoliu în care vom pune diferite compuneri, vom participa la diferite concursuri *Cel mai bun afiș de promovare a lecturii, Recunoașteți povestea după citate, Recunoașteți personajul, Să iubim literatura, Lectură versus film, etc.*

Activitățile au o paletă mare de desfășurare, în care se pot utiliza materiale didactice diverse precum: copacul ideilor; poștașul de carton care deține în tolbă sfaturi, idei, titluri de texte literare, citate; mascota clasei; acvariul sentimentelor, cuibul berzelor sub care de află ouă din hârtie prin intermediul cărora elevii trebuie să descopere sarcinile zilei; porumbelul-mesager de al cărui gât sunt legate răvășele, etc. Cercurile de lectură înregistrează succes, când elevii au roluri bine stabilite: *cel care caută citate, cel care investighează, cel care urmărește personajele, cel care stabilește conexiuni, cel care pune întrebări, cel care caută cuvinte, coordonatorul, ilustratorul, etc.*

Se va realiza portofoliul cercului în care vor fi reunite fișe cu: harta personajelor, harta timpului și a spațiului, un ciorchine cu cuvinte cheie, un acrostih de prezentare a cărții, un blazon al unui personaj și o scrisoare către autor sau către personaj. Se va organiza un juriu, din care vor face parte elevii clasei a VIII-a, în scopul premierii celui mai bun portofoliu.

De asemenea, fiecare operă citită va fi explorată prin prisma metodelor interactive, capabile să orienteze atenția cititorilor către universul ficțional, al lumii existente pe hârtie. Fiecare activitate se va finaliza cu notarea impresiilor și se va întări ideea de prietenie, astfel încât fiecare membru îi va face o urare, un compliment, o încurajare colegului din dreapta sa. Organizarea unor activități sub alte forme decât lecția obișnuită oferă elevilor posibilități multiple de exprimare, mai ales în cadrul lecturii în grup în care profesorul și elevii își pun

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

întrebări, pornind de la cărțile citite. Pe de altă parte cercul de lectură este cadrul ce permite schimbul cărților citite prin împărtășirea impresiilor.

Rezultate obținute:

Realizarea unei prezentări power point despre viața și opera lui Ion Creangă

Lectura operelor: *Ivan Turbincă, Dănilă Prepeleac, Povestea porcului, Amintiri din Copilărie, Povestea lui Harap-Alb, etc;*

Scrisori adresate personajelor din lumea basmelor;

Crearea unor catrene cu tema fantezia basmului;

Pagini de jurnal;

Monolog;

Dialog în Cafeneaua Personajelor;

Rezumatul;

Activitatea *Dă la schimb o carte* realizată de membrii cercului pentru promovarea lecturii de orice fel;

Dramatizare *Dănilă Prepeleac, Ursul păcălit de vulpe, Prostia omenească*

Prezentare de carte;

Salată de povești;

Realizarea unor postere;

Promovarea unor piese de teatru prin afișe;

Șezătoarea literară;

Prezentarea unor impresii referitoare la activitățile cercului sub formă de poezie

Alte activități derulate în cadrul cercului de lectură;

Finalizarea proiectului cu acordarea de premii și diplome.

Pentru elevii ciclului gimnazial efectele lecturii textelor lui Ion Creangă încep să capete noi valențe, precum: dobândirea unor tehnici noi de învățare, deschiderea minții spre înțelegerea unității lumii în diversitatea ei, rezolvarea amiabilă a conflictelor, receptivitate la opiniile altora, etc. După fiecare activitate propusă la clasă, desfășurată în manieră activă și interactivă am remarcat o creștere treptată a motivației elevilor caracterizată prin potențial de muncă sporit și responsabilitate față de cerințele date.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Cartea, taina sufletului meu

*Gogea Iuliana- Roberta
Clasa a VII-a
Școala Gimnazială Bîsca Roșiei
Prof. coord. Stochița Elena*

Într-o răcoroasă zi de decembrie, stăteam bucurată privind fulgii ce zburau și pluteau în aer ca un roi de fluturi albi. Zăpada așternută cu grijă peste micul orașel semăna cu un ocean alb și cristalin. Mă entuziasma să privesc cum zăpada se așternea cu nemiluita și îmi aminteam cu precădere de iernile copilăriei când întreaga zi mă răsfațam în omătul sclipitor. Am zămbit amintindu-mi de ziua în care am citit pentru prima dată poezia „Iarna pe uliță” și priveam la copiii ce, „gură fac ca roata morii/ Și de-a valma se pornesc”, amintindu-mi de vremea în care

Vedeam cum „, totu-i alb, pe câmp, pe dealuri, împrejur, în depărtare! Șu cum „, ca fantasmă albe plopilor se pierd în zare.” Aceste versuri îmi aduc aminte de prima poezie memorată și recitată cu drag bunicilor.

Nu departe de centrul orașului ce zăcea sub neaua grea, când eram mai mică îmi imaginam că acolo este lupul, cunoscut din *Scufița Roșie* scrisă de Charles Perrault, dar acum știu că el se teme de oameni din minunata poezie a lui Baconski „, Zăpada sărută întinderile.”

Geamul este ușor înghețat ceea ce mă duce cu gândul la Crăiasa Zăpezii cu minunatele sale albinuțe. Am adorat această poveste în copilărie, povestitorul Andersen mereu reușea să mă intrige.

Privind mai atent, zăresc la o mică distanță decorul orașului. În acest an, oamenii au scos-o mai devreme pe Alba-ca-Zăpada. Când am citit povestea acesteia, m-a dus cu gândul la Olga, simpatica mea prietenă de la bunici, care avea părul roșu ca abanosul și buzele roșii ca trandafirii.

Întotdeauna lectura a avut un rol important în descoperirea mea ca persoană. Citind îmi îmbogățesc vocabularul, dar și memoria cu aventuri și suspans. Mereu m-am considerat o amatoare de lectură, deoarece cartea îmi este cel mai sincer prieten. Cum se spune: *Cărțile sunt prieteni reci, dar siguri*. Mi s-a cerut să scriu despre literatură, dar cum să scriu *Lectura de Crăciun*? E ata primăvară timpurie... și mă gândesc la faptul că respectabila autoare Otilia Cazimir mă înțelege perfect. Lectura mi-a fost alături toată copilăria „, Și calea gândurilor se-nchide/ Doar lacrimile văd și cer”, Elena Farago parcă mi-ar fi citit gândurile încețoșate. O floare rozalie de cireș s-a desfăcut din mugur într-o dimineață caldă a începutului de primăvară, asemenea m-am trezit și eu cu volumul I din *Sabia verii* în brațe. Se pare că din nou am adormit și am visat la iarnă, anotimpul meu preferat.

Gândul că natura a revenit la viață îmi înseninează chipul, codrul ce cu greu se trezește „din tânărcă precum ești, tot mereu întineresti”, așa cum spunea mândria patriei, Eminescu.

Și în încheierea gândurilor mele și a dimineții luminoase pot spune că alături de mantia din ghiocei și toporași, primăvara împarte din pocalul ei tinerețe, voioșie și culoare, la fel ca nesfârșita lectură a vieții.

Hotarul dintre lumi

De Bianca Sîrbu

E noiembrie. Paharul meu de vin roșu e așezat frumos pe masa rotundă acoperită de frunze, pe fundalul unei fețe de mese sângerii. Apusul de soare îmi captează privirea și mă introduce ușor în jocul razelor gălbui, creând iluzia unei explozii subite. Sorb din pahar și îmi îndrept ochii către pădurea în care mă pierd cu gândul de fiecare dată când încerc să adorm. Acel roșu intens îmi cuprinde corpul și îl aruncă în farmecul unei scipiri nemărginite, ce pare a trasa un drum angelic spre bolta Universului. Stelele dansau în jurul lui Dumnezeu iar cosmosul, prin grația sa, dădea naștere lacrimilor acelea cu care ne inundăm noi, oamenii, în vise. Nebuloasele râdeau și ele, chicoteau în preajma frumuseții Întregului, aducându-i Soarelui un strop de mânie din cauza neliniștii.

Zburam către neant, nu voiam să mă opresc, știam că plec pe un drum al infinitului din care era puțin probabil să mă întorc, însă am preferat oricând ascendența către absolut în detrimentul unor plăceri triviale. Deveneam una cu timpul etern, mă contopeam cu marile pasiuni universale în vederea sintetizării unei noi lumi, doream absolutul! Să fi fost nesăbuită, să fi fost nebună? Să fi avut oare cu adevărat un rol în definirea tutorelui interstelar? Mă îndoiam de toate acestea tocmai datorită incertitudinii lumii, căci dacă lumea noastră este împietrită de taine, atunci misterul din lumea cerească este de zece ori amplificat! Steaua polară își pierde umbra în zarea negrului ce părea a fi de abanos. Gândul meu zboară către alte tărâmuri, poate chiar către Marele Creator al acestei lumi incerte.

Emoțiile mele intrinseci au parcurs calea nemuririi și, în timp ce corpul meu se detașa treptat de suflet trecând în lumea de dincolo, ele au rămas, lăsând în spate un vâl marcat de necunoscut. Dar sentimentele mele, oh! Sentimentele mele se unduiesc pe culmile acestor corpuri cerești, dau mâna cu Adevărul, se împacă cu Încrederea, se contopesc cu Sinceritatea și cel mai important, combat Mânia și Minciuna. Aceste valori se regăsesc în geneza Universului, desemnând nucleul principal și baza acestei balanțe pe care mă sprijin alături de semenii mei. Și luna e nostalgică azi. Poftește la ultimele picături de vin de pe fundul paharului, trage cu ochiul prin geamul îngust, veghindu-mi somnul adânc. Mă poartă de pe culmile fericirii pe cele ale tragediei. Poate fi, oare, o nelegiuire în adevăratul sens al cuvântului? Sau mai degrabă e manifestarea firescului clandestin? Oh, destinul îmi creează incertitudini pe care nici Kierkegaard, nici Nietzsche, nici Thoreau n-au reușit să le găsească firul de căpătâi.

Iată că în această noapte de noiembrie, descrisă de o temporalitate infinită în aparență, am decis să mă las purtată de vânt. Să devin una și aceeași cu Universul, să mă împletesc cu ideile marcante ale trecutului și să încerc să creez, poate, o urmă de empatie în constrânsa și defuncta mea inimă.

Exceleța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Lectura în școală și în viață

Prof. Oana-Elena Lupu

Lectura este o activitate indispensabilă, atât în viața cotidiană, dar și în studiul celorlalte discipline. Există o interdependență între lectură-înțelegere-memorare-reproducere. Pentru a fi capabil să reproducă cele citite, elevul, indiferent de nivel, trebuie să citească manifestând interes și înțelegere.

Prezentul articol își propune redescoperirea locului lecturii în viața elevului și importanța pe care aceasta o are în viața de zi cu zi. În articol prezentăm preferințele de lectură ale elevilor în limba română, dar și în limba engleză, precum și o comparație între lecturarea electronică și lecturarea cărților.

Lectura presupune contactul cu o operă literară. Problema receptării este una deosebit de importantă în știința literaturii, fiind abordată încă de antici. Atestăm ideea că prin receptarea tragediei, comediei, trăim sentimentul de catharsis (purificare), iar prin Renaștere și Clasicismul francez remarcăm funcția hedonistă a artei. În opinia lui Paul Cornea, lectura și receptarea anticipă interpretarea care este o explicație post-factum a textului. Lectura înseamnă întâlnirea cu textul, adică cu un grup de semne organizate într-un anumit mod în scopul producerii unui sens. Or, sensul textului nu este niciodată finit, el se produce la fiecare întâlnire cu lectorul/receptorul și depinde de experiența și cultura individului. Ideea transpare și din afirmația lui Paul Cornea: „*Ea (lectura) se adaptează scopului urmărit (vreau să studiez, să mă amuz, să culeg informații, să-mi ațâț fantezia, să-mi intensific viața interioară, să-mi calmez aprehensiunile etc.), în egală măsură naturii textului (poezie, manual literar etc.), dar nu mai puțin circumstanțelor (bună sau rea dispoziție, stare de vigilență sau oboseală, ambianța zgomotoasă ori solitară etc.)*”.

Orice text literar este unul codificat și pentru ca lectorul să se poată apropia de nucleul obiectiv al operei, trebuie să utilizeze câteva coduri. Distingem, deci, cinci coduri necesare în decodificarea mesajului unui text literar: codul lingvistic, codul literar, codul genetic, codul perioadei sau sociocodul și codul ideologic al autorului. Pornind de la codurile generale indicate, lectorul contactează cu opera utilizând și un cod individual de interpretare. Or, fiecare lectură este unică și depinde de starea emotivă, dispoziția psihică, pregătirea estetică a individului în momentul lecturii. În contactul său cu textul literar, lectorul îndeplinește mai multe funcții: comprehensivă (de înțelegere), evaluativă (de apreciere afectivă sau axiologică), cooperativă (de conlucrare). Indiferent de intenție și statut, fiecare lector dispune, în momentul contactului cu opera literară, de câteva competențe literare care-l fac să reacționeze într-un anumit fel și care îi determină interpretările. Interesul pentru lector și pentru reacțiile lui în fața operei literare, remarcă Jonathan Culler, a determinat apariția unui curent special, preocupat de interpretarea reacțiilor cititorilor, așa-numitul reader response criticism, care consideră „*înțelesul unui text chiar experiența cititorului (o experiență care include ezitări, speculații și autocorecție)*”.

Opera literară este un obiect al experienței de lectură, dar nu se poate reduce la orice. Ea este o construcție obiectivă, autosuficientă care se revelează prin lectură. Întrebarea fundamentală este ce anume determină sensul operei? Un răspuns univoc și exhaustiv la această întrebare nu există. S-a afirmat, în literatura de specialitate, că sensul operei ar echivala cu textul, fie cu contextul, fie cu lectorul/cititorul, fie cu intenția auctorială. Fiecare variantă de răspuns suscită și generează numeroase argumente pro și contra, problema rămânând în permanență deschisă. Indubitabil, sensul operei nu este ceva simplu, ușor de determinat, este o noțiune inefabilă. Cel mai vehiculat și vechi argument este cel conform căruia textul ar echivala cu cel care l-a produs, adică cu autorul, ar fi o realizare a intenției sale auctoriale. Cine este autorul? Autorul este individul creator de literatură, este persoana care elaborează un text literar.

Orice text literar, artistic se creează pe terenul culturii și gândirii auctoriale, fiind o expresie subiectivă, emoțional-reflexivă asupra realității. Prin intermediul imaginilor artistice, autorul creează universuri paralele lumii reale. Prin capacitatea sa de a crea artistic, autorul implică afectiv cititorul/receptorul, îl face un coautor al textului, îi oferă posibilitatea „să trăiască” în planul acestui univers, în momentul în care se integrează artei. Autorul este o persoană bine individualizată, profesionalizată. Opera lui este expresia erudiției, a cunoștințelor retorice, a unei mentalități culturale.

De remarcat este faptul că specificul mediului lingvistic, apropiat din punct de vedere al cunoașterii limbii române, conform aprecierii respondenților, se plasează predominant la nivel avansat și intermediar, ceea ce ne permite să vorbim de un sprijin lingvistic familial în achiziția limbii, luând în considerare marja de subiectivism datorat aprecierii elevilor.

În contextul acestui tip de socializare lingvistică, se pune problema specificului obiceiurilor de lectură preferate, alese de elevi. Pentru sugestivitatea datelor, prezentăm comparativ preferințele de lectură în limba română, dar și în limba engleză, deoarece tendințele actuale sunt alinierea la standardele moderne... ..

Dedici, citec.	în limba română	în limba engleză
romane	19%	2%
proză scurtă	28%	8%
zine	27%	3%
revisdetinat	27%	9%
gatedespt	10%	2%
paginib	15%	31%

Lectura electronică	Lectura cărților
Imagini colorate, atrăgătoare, clare, ușor de asimilat	Imaginea e reconstruită “mental”, presupunând efort și gândire
Imagini totale, gata alcătuite, cu detalii și accesorii	Imagini sugerate, solicitând “investigație imaginativă”
Imagini reale, exacte, concrete	Imagini voit scriptice, simbolizate în metafore
Limbaj direct, simplu, accesibil	Limbaj mediat, polisemantic, ambiguu
Confortabilă, domestică, pasivă	Act complex, activ
Ireversibilă, flux continuu	“Reversibilă și meniabilă”

În actul de lectură/citire, este nevoie să se angajeze doi “actori”: textul și cititorul. În mod particular, pentru școală, textele trebuie să fie specifice și selectate pentru a putea fi înțelese de elevi, cititori cu particularități individuale și de vârstă. În consecință, lectura școlară și particulară are nevoie de texte școlare și lectori elevi.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

MODALITĂȚI DE EDUCARE A GUSTULUI PENTRU LECTURĂ

Prof inv .primar Vișan Mioara
Școala Gimnazială Constantin Brâncuși
București

Societatea mileniului al III-lea este o lume efectivă și nu una abstractă, totuși aceasta, chiar dacă nu plenar, e invadată tot mai intens de virtual. În această conjunctură puternic digitalizată, purtând amprenta iconicului și a percepțiilor de suprafață, ne adjudecăm un demers destul de curajos, credem noi, precum promovarea lecturii, pe de o parte, și a lecturii ca metodă didactică, pe de altă parte. Or, „reconsiderarea lecturii în termeni de competență-cheie capabilă să dezvolte studenților abilități de viață prin care aceștia să se ancoreze în concretul imediat, să se regăsească, să comunice și să relaționeze corect reprezintă o pledoarie pentru formarea unor cetățeni activi, adaptați societății și timpului”.[1] Lectura dar și o gamă foarte largă de deprinderi conexe, inclusiv citirea digitală, sunt esențiale pentru realizarea personală și socială a unui individ, pentru ca el să poată lua parte – activ și în cunoștință de cauză – la viața socială. Mai mult decât atât, aceste competențe sunt esențiale pentru accesul și promovarea pe piața muncii. Este importantă dezvoltarea unor deprinderi sănătoase în ceea ce privește lectura la tineri, deoarece le oferă posibilitatea de a-și atinge obiectivele personale, la trecerea către viața adultă. De aceea, achiziția cu succes a acestor deprinderi încă din copilărie sau pe parcursul adolescenței este fundamentală. În plus, competența de a citi, de a lectura stă la baza dezvoltării întregului parcurs școlar al individului, fără deprinderi solide în acest domeniu nu se poate vorbi despre succes academic. Mai mult decât atât lectura materialelor în format electronic capătă o semnificație din ce în ce mai mare în lumea modernă și constituie un element transversal. Abilitatea elevilor de a citi texte în format electronic, în comparație cu deprinderile necesare pentru lectura unui text implică chiar o gamă mai largă de deprinderi. [2 Coiro și Dobler, 2007]. Rezultate și discuții în urma prospectării anumitor bibliografii, am atestat unele tipologii ale lecturii. Printre acestea ne-a atras atenția viziunea lui Andre Maurois care deosebește : „lectura-viciu”, proprie celor care „găsesc în ea un fel de opiu prin care se eliberează de lumea reală”, „lectura-plăcere”, „lectura-muncă” a celui care caută în carte anumite cunoștințe, materiale documentare de care are nevoie. În opinia lui N. Georgescu-Tistiu, cunoscut bibliolog, există următoarele tipuri de lecturi: lectura analitică, pornind de la opera întreagă spre părțile componente; lectura sintetică, invers; lectura critică, în care cititorul se declară mai mult sau mai puțin motivat, de acord sau nu cu autorul cărții. Pentru lectura obiectivă, cartea fiind considerată exclusiv o sursă de informații, Costache Olăreanu distinge: lectura de studiu sau lectura de învățare, care are ca principală caracteristică obligativitatea, de existența sau inexistența ei fiind legat succesul ori eșecul în activitate; lectura complementară sau de informare; lectura de consultare aplicată tuturor tipurilor de materiale de referință. Problema lecturii se resimte nu doar la noi în țară, e una globală. Astfel, vicepreședintele Institutului Cultural Roman, prof. univ. dr. Mircea Mihăieș, consideră că lectura în învățământul preuniversitar este nu importantă, ci esențială în formarea capacității intelectuale a viitorului student. „Exista enorme lacune în cultura generală a studenților. Dacă, până în urmă cu câțiva ani, puteai să faci aluzii culturale, acum este imposibil. Trebuie să le explici, pentru ca nimic nu mai este de la sine înțeles. Seminariile și cursurile au un aer trist, un curs standard nu e nici pe departe cum era cu zece ani în urmă. Mereu o luăm de la zero și încercăm să construim ceva” [3]. De aceea, cadrul didactic, a priori, are datoria de a cultiva, de a dezvolta dexteritățile de lectură a textelor fie ele tipărite tradițional pe hârtie, fie în format electronic. Aceasta se poate realiza pe mai multe căi: lecturi obligatorii, lecturi publice, lecturi independente, lecturi ca metode didactice etc. Lecturile obligatorii reprezintă niște liste cu lecturi suplimentare, aprobate de către Ministerul Educației. Lucrări ce unora le provoacă desfătare, iar altora le trezește o oarecare adversitate. În ce ne privește, optăm pentru acest tip de lecturi utile, pentru că stabilește reperele și baza pentru o minimă cultură literară. Trezește interesul pentru a citi mai mult. Programa de lecturi obligatorii e un bun început pentru cititorii feroce, e posibil însă ca termenul „obligatorie” să comporte o oarecare respingere, să fie mai ostil, finalitatea procesului însă conduce, a posteriori, la volubilitate. Lectura publică, mai nou, lecturiada, este o activitate ce are în vedere nu doar ideea de a îndemna persoanele să citească în grup într-un mod cât mai plăcut, dar și să își lărgască orizonturile, prin cunoașterea altor tineri, altfel spus, să socializezi cu persoane noi, să-și facă prieteni noi etc. De menționat că această activitate este una interactivă, axată pe cititor . Lectura independentă îl face pe cel care citește să se găsească mereu în ipostaza de a fi împreună cu acea tensiune interpretativă care îl determină să ia în posesie textul sau imaginea, să le interiorizeze, să le dea sens și apoi, la rândul lui, să creeze sens. „Lectura reclamă întotdeauna simbolistica dublului care se traduce atât prin relația creator-receptor, cât și prin legătura dintre lumea noastră interioară plurală și viață”. În cazul lecturii ca metodă didactică, sursa informațiilor o constituie textul scris, în primul rând manualul, dar și lucrări de specialitate, dicționare, enciclopedii, reviste, culegeri .Elevii citesc cu intenția de a învăța, dobândind astfel cunoștințe prin efort propriu.Folosită în cadrul orelor de curs, lectura are rolul:

- de a fixa cele spuse de profesor;
- de a trezi interesul față de lecție;
- de a atrage atenția asupra caracteristicilor esențiale ale obiectului sau fenomenului despre care se vorbește; ...

Așadar, metodele activ-participative trebuie utilizate cu prudență. Însă metodele nu trebuie ignorate pentru că dinamizează procesul de învățare, tentându-i pe elevi să cunoască prin lecturi, să beneficieze de lecturi, să se realizeze grație lecturilor. Un argument plauzibil și sugestiv îl regăsim și în catrenul lui Cornel Stelian Popa: „Citatul te citează să citești, /Cititul te citește cine ești. / Cunoașterea cunoaște și citează, / Citind cunoști și ceilalți te citează.”

Bibliografie :

<http://lav2013.cnlr.ro/apud>

<http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice%20/docum>

<http://www.timpolis.ro/print.php?id=12699>

[ents/thematic_reports/130RO.pdf](http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice%20/documents/thematic_reports/130RO.pdf)

Exelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Lectura – un element necesar pentru reușita școlară și nu numai

prof. GHEORGHITA LIUȚE

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „TIBERIU CRUDU”, TUDORA / BOTOȘANI

„Fiecare carte pare că închide în ea un suflet. Și cum o atingi cu ochii și cu mintea, sufletul ți se deschide ca un prieten bun.”

Maxim Gorki

Toată istoria educației este jalonată de un discurs asupra cărții, de locul și rolul său în procesul educativ, în formarea ființei. Rousseau afirma în programul său radical de reformare a educației: „urăsc cărțile, ele nu ne învață decât să vorbim despre ceea ce nu știm”¹. Mai puțin categoric, Montaigne ne amintește de un calificativ (depreciativ) la adresa adevărului purtat de carte: „nu e decât o cunoaștere livrescă”², însă, pe de altă parte, „cartea ne permite să începem cu oamenii trecutului”.

E adevărat că la început omul putea stăpâni tot ce se găsește în cărți, pentru că acestea erau puține, însă, rapid, o dată cu progresul tehnic, cărțile se multiplică și nu mai sunt în concordanță cu ceea ce știe profesorul că reprezintă cunoașterea școlară sau cu acele cunoștințe individuale achiziționate din cărți care nu pot fi actuale, fiind o expresie a stocării. *Cartea*, asimilată cu *lectura*, o sursă principală de cunoaștere a elevului, dezvoltă nu numai capacitatea elevilor de a comunica și de a interacționa cu semenii, de a înțelege lumea din jurul lor și de a-și exprima gândurile, sentimentele, stările și părerile, ci și gustul elevilor pentru citit, formând progresiv un tânăr cu o cultură literară de bază.

Creativitatea, ca sursă de realizare și de particularizare a operelor culturale, își găsește și ea încununarea în cazul limbajului poetic, prin valorificarea extinsă a calităților expresive ale limbii. Limbajul poetic nu prezintă o lume, ci este el însuși o lume, care este de altă natură decât lumea obișnuită. În acest limbaj, structurarea discursului nu se face în maniera obișnuită, încât comunicarea lingvistică este convertită în comunicare estetică, al cărei scop este impunerea unui model de lume posibilă, alcătuită din imagini sensibile ce antrenează toate facultățile spiritului.

În acest context, intervine *lectura* ca metodă didactică, a cărei utilizare presupune valorificarea unor **tehnici de lectură** (cum ar fi: **lectura lentă, silențioasă, de profunzime; lectura rapidă, lectura activă, lectura explicativă, lectura selectivă, lectura critică**, care ajută pe cel care citește să înțeleagă în profunzime materialul; **lectura paralelă**, care evidențiază asemănările existente între textele propuse; **lectura problematizantă**, care se referă la întrebările sau la situațiile-problemă care apar între informațiile deținute de cititor și cele din text; **lectura pentru distracție și divertisment**³ etc.) precum și a unor deprinderi și obișnuințe de stocare și prelucrare a informațiilor (ca deprinderea de a lua notițe, a extrage ideile principale, a alcătui o fișă, un conspect etc.).

În plus, *lectura explicativă*, care îi oferă elevului instrumentele necesare decodării corecte a unui text literar, implică parcurgerea anumitor etape⁴: lectura inițială, integrală a textului; delimitarea fragmentelor logice ale textului și analiza acestora; povestirea orală a fiecărui fragment; identificarea ideii principale a fiecărui fragment; întocmirea planului de idei; povestirea orală a întregului fragment (valorificând planul de idei) și lectura finală,

integratoare a textului; cu precizarea că acestea capătă valențe specifice în funcție de tipul de text în abordarea căruia se valorifică această metodă.

Valorificarea acestei metode facilitează realizarea trecerii elevului de la un tip de *lectură pasivă* (în care se urmărește, eventual, firul epic al întâmplărilor sau se „vânează” fragmentele dialogate, cu ignorarea celor descriptive) la o *lectură activă* (cu identificarea elementelor esențiale ale textului, cu observarea detaliilor semnificative și chiar cu o perspectivă critică, interpretativă asupra textului).

În concluzie, lectura are rolul de a forma gustul elevilor pentru literatură, pentru frumosul din natură și cel creat de om, oferindu-le posibilitatea de a descoperi locuri, evenimente, povești, care îi ajută în dezvoltarea psihică, intelectuală, dar și afectivă. Cartea a fost, este și va fi lucrul de căpătâi al culturii unui popor. Întâi, cărțile au apărut pentru a învăța, a păstra în memorie faptele trecutului și, încetul cu încetul, a apărut și cartea pentru plăcere (plăcerea de a citi). De câte ori citea o carte, cititorul își imagina ceea ce se întâmplă, își folosea imaginația pentru a da „viață” întâmplărilor citite.

Bibliografie

Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2006.

Oprea, Ioan, *Suport de curs. Creația culturală și lingvistică*, Suceava, 2010.

Excelexența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Lectura – poartă deschisă spre o lume fantastică

Prof. Baltariu Flavia

Școala Gimn. „T. Crudu” , Tudora

Prin lectură, elevul nu-și lărgeste doar cercul de cunoștințe, ci își dezvoltă educația estetică și posibilitatea de a-și stabili criterii ferme de selectare a marilor valori cu care se operează în procesul lecturii: adevărul, solidaritatea, munca, disciplina, cooperarea, respectul. Lectura poate fi și trebuie să creeze virtuți formative, capabile să contribuie la transformarea elevilor dintr-un element care contemplă, într-un factor dinamic și activ, capabil să recreeze o lume nouă, mai bună și mai dreaptă. Exemplul personal și mai ales acțiunile în comun, desfășurate împreună cu copiii, sunt recunoscute de specialiști ca fiind cele mai bune metode de a stimula gustul pentru lectură al acestora. Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Cadrul didactic sau părintele trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața elevului, pe jumătate înspăimântat de tainele necunoașterii, pe jumătate crispat de efortul făcut de descifrarea acestor semne curioase și misterioase.

Între activitățile, procesele de învățare școlară autentică, lectura, ca activitate intelectuală, dar și ca necesitate spirituală de formare-dezvoltare a personalității, ocupă locul central, de aceea lectura a fost considerată dintotdeauna o condiție a reușitei elevului în școală și un mijloc de acces la cunoașterea generală și specializată. De aici rezultă importanța actului lecturii școlare în paradigma generală a actului învățării și necesitatea formării și evaluării autentice a acesteia – o competență-cheie necesară atât elevului, cât și adultului pe parcursul întregii sale vieți. Prin urmare, lectură trebuie urmărită în formarea și evaluarea pedagogică ca una dintre finalitățile de bază ale educației, în general, și ale educației lingvistice și literare, în particular.

Sunt copii care ascultă cu mult interes o poveste frumoasă, citită de altcineva, fără să fie tentați să citească ei înșiși altceva decât ceea ce li se cere la orele de curs. Uneori, nu au la îndemână cărțile potrivite, alteori, indiferența pentru lectură a persoanelor apropiate determină aceeași atitudine copiilor. În astfel de cazuri intervenția educatorului este absolut necesară.

Se pot organiza activități interesante cu scopul apropierii de carte ca de un obiect special. Am organizat astfel de activități cu ajutorul doamnei profesor documentarist Liuțe Gheorghiuța. O astfel de activitate a fost cea de sortare a cărților din mai multe materiale, apoi sortarea cărților după tip: cărți de povești, cărți de poezii, cărți de colorat, manual, culegeri, enciclopedii, albume, dicționare, etc. Viitorii cititori au avut ocazia să observe diversitatea informației pe care o oferă cărțile. Doamna documentarist le-a explicat criteriile după care se așază cărțile pe rafturi pentru a le găsi ușor și i-a sfătuit să facă acasă o bibliotecă personală. Le-a mai spus că ei pot cumpăra cărți de la librărie sau le pot împrumuta de la bibliotecă.

Într-o altă activitate am vorbit despre alcătuirea cărții – clasa a V-a (coperti, file, pagini, cotor), despre ce informații cuprinde coperta și cuprinsul unei cărți. Am făcut coperti cărților de colorat realizate de elevi în alte lecții. Începând cu clasa a V-a, vom forma biblioteca din clasă. Aceasta se va compune din cărți aduse de copii și profesor, se va stabili un bibliotecar al clasei și se apoi se vor împrumuta cărți.

Un rol important îl are conversația problematizată. După studierea textelor literare pe care le-am analizat și comentat în mod amănunțit, am recomandat lecturi potrivite vârstei, pe marginea cărora s-au purtat discuții. După ce textele au fost parcurse, am propus următoarele cerințe: să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor; să folosească cuvintele noi și expresiile artistice în contexte variate; să redea prin cuvinte proprii conținutul textelor citite; să recunoască ilustrațiile care înfățișează personaje sau scene din lecturile citite.

Foarte apreciat de elevi este și jocul cu versurile: profesorul recită unu-două versuri dintr-o poezie, iar elevii continuă. Filmele, piesele de teatru constituie un alt important mijloc de îndrumare a lecturii. Ele prezintă operele literare în imagini vizuale și auditive. După lectură, elevii pot face comparații, stabilind asemănări și deosebiri între întâmplările prezentate. Dramatizările făcute cu elevii după unele texte literare, i-au stimulat pe aceștia să citească mai mult.

Lectura necesită nu numai îndrumare, dar și control. Procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit. Pentru Profesor este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei ceea ce citesc.

Bibliografie:

Emanuela Ilie, . *Didactica limbii române*, Iași, Ed. Polirom, 2008;
Marilena Pavelescu, *Metodica predării limbii și literaturii române*, București, Ed. Corint, 2010;
J. Giasson, . *Înțelegerea în cursul lecturii*, Canada, De Boeck Université, 2008.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Îmbogațirea strategiilor de lectură

Prof. Damian Gina

Grădinița PP Dumbrava Minunată/PN NR.1

Aparent, lectura pare a fi o activitate destinată vârstei școlare, după ce copilul învață să citească și chiar este nevoit să ducă la îndeplinire teme pentru acasă ce presupun cititul individual.

În realitate, cărțile, care reprezintă poate cel mai la îndemână instrument pentru a modela intelectual un copil, pot face parte din viața micuților de la vârsta preșcolară.

Chiar dacă nu știu să citească, micuților le poate fi insuflat gustul pentru cărți încă de la vârste fragede. Iată câteva sugestii și strategii:

Cărțile cu povești ilustrate sunt de obicei primele care intră în viața copiilor. Urmărind succesiuni de imagini care construiesc firul narativ, copilul va fi capabil, prin exercițiu și cu ajutorul unui adult, să înțeleagă povești și să facă cunoștință cu eroi pe care îi va îndrăgi.

E bine să alegeți cărți cât mai viu colorate și frumos ilustrate, pentru a-i atrage atenția și să petreceți timp explicându-i poveștile.

O altă variantă este să petreceți timpul liber colorând împreună, alegând cărțile cu eroi din basme, cu care preșcolarii se pot astfel familiariza. De altfel, aceste cărți pot fi incluse și în rucsacul pentru grădiniță.

O variantă plăcută pentru cei mici o reprezintă și cărțile cu modele 3D sau cu efecte muzicale, atunci când sunt deschise. În acest mod, cărțile pot fi percepute și ca o modalitate de joc, de destindere.

Pentru învăța mai ușor literele și a-i stimula interesul pentru citire, puteți amplasa pe frigider magneti cu literele alfabetului, cu un aspect viu colorat. Va fi interesat să le pronunțe și vă va cere ajutorul.

Tot pentru a învăța alfabetul, vă pot fi de folos planșe cu fiecare literă, pe care puteți lipi sau desena imagini cu obiecte sau ființe ale căror denumiri încep cu litera respectivă. De exemplu: G de la girafă, M de la mașină ș.a.m.d.

Când ieșiți la plimbare pe jos sau cu mașina, formați-vă un obicei de a-i arăta și citi plăcuțele cu numele străzilor, afișele, firmele luminoase, explicându-i înțelesul cuvintelor și asocierile. Acestea sunt moduri simple de a-l familiariza pe copil cu literele și cuvintele.

Procurăți atlase cu animale și plante, cu ajutorul cărora copiii pot învăța speciile și totodată, pot învăța să pronunțe corect anumite cuvinte și să-și antreneze memoria, spiritul de observație și capacitatea de a face diferențe între două sau mai multe obiecte sau ființe.

Seara, înainte de culcare, este un moment potrivit pentru a le citi copiilor; e chiar indicat să faceți din asta un obicei, o rutină ce va ajunge să fie pe placul celor mici și să se impună ca o activitate de familie.

Metode prin care puteți face mai atractiv obiceiul de a le citi copiilor din când în când, faceți pauze pentru a-i cere celui mic părerea asupra poveștii, asigurându-vă că nu se plictisește. Îl puteți ruga să pună întrebări cu privire la personaje, îl puteți întreba care este partea lui preferată din poveste sau chiar să încercați să găsiți împreună nume noi pentru personaje. Fiți atent la anumite cuvinte și expresii din cărți, pe care copilul pare să le îndrăgească și inserați-le în conversațiile de zi cu zi.

Puteți asocia momentul lecturii de seară cu mici ritualuri care îi fac plăcere. De exemplu, *întotdeauna când citim povestea de seară, bem un pahar de lapte sau ne învelim cu păturica preferată* nu prelunghiți foarte mult lectura, pentru că cei mici se plictisesc destul de repede adoptați un ton prietenos, vesel și chiar poznaș; pentru copiii mai mici, puteți imita voci sau diverse tonalități amuzante.

dacă observați că are o poveste preferată, pe care o cere destul de des, rugați-l pe copil să fie el cel care vă spune povestea, pentru a-i stimula capacitatea de exprimare, de memorare și de atenție întrebați-l frecvent ce fel de cărți îi plac, ce i-ar plăcea să îi citiți mai des, pentru a putea adapta activitățile la preferințele lui.

dacă volumul din care veți citi este ilustrat, puteți începe prin a-i arăta ilustrațiile și a-l întreba despre ce crede că este vorba, stârnindu-i curiozitatea de câte ori aveți ocazia puteți alege diverse poezii pe care să le cântați împreună, incluzând băta din palme, gesturi demonstrative sau chiar sărituri.

O altă metodă prin care copilul poate fi atras de partea cărților o reprezintă cercurile de lectură, care pot fi organizate la grădiniță sau la bibliotecă - aici de obicei sunt citite povești pentru copii de aceeași vârstă și pot fi în același timp un prilej bun de socializare... ..

Un studiu arată că numărul de cuvinte pe care le aude un copil de doar 8 luni influențează densitatea vocabularului său la vârsta de 3 ani.

auzindu-vă citind în mod corect, copilul va „înregistra” cum se pronunță corect cuvintele și va învăța să se exprime cu o mai mare ușurință, atât ca nivel de pronunție, cât și în ceea ce privește cursivitatea, coerența. lectura dezvoltă imaginația copiilor. Veți observa că citindu-le frecvent povești, copiii vor avea mai mult „material” pentru a țese întâmplări imaginare cu personajele favorite și nu de puține ori vor crea finaluri diferite pentru povești pe care le-au auzit de mai multe ori.

lectura dezvoltă curiozitatea copiilor. Întâlnindu-se cu idei noi și cu personaje deosebite, copiii vor pune mai multe întrebări și vor fi interesați să știe cât mai multe despre întâmplările eroilor pe care îi îndrăgesc.

lectura dezvoltă capacitatea copiilor de a gândi logic, de a face legătura între cauză și efect, de a recunoaște diverse tipare de acțiune.

cititul poate avea și o finalitate terapeutică, într-o anumită măsură, atunci când copilul se poate identifica cu unul dintre personaje. Dacă de exemplu, îi este teamă de dentist, poate fi ajutat să depășească anxietatea, dacă i se citește despre un personaj cu aceleași temeri, care a reușit să le depășească.

povestea de seară, spusă de vocea familiară și caldă a mamei, îl poate ajuta pe copil și să treacă peste momentele de tristețe, irascibilitate, agitație.

obiceiurile bune se formează de timpuriu; alocând timp zilnic pentru a-i citi copilului, există șanse mai mari ca mai târziu, când poate citi de unul singur, acesta să aleagă lectura, în fața altor modalități de petrecere a timpului liber.

Bibliografie:

<http://www.romedic.ro/importanta-lecturii-in-dezvoltarea-prescolarilor-0P32695>

<https://www.earlymoments.com/Promoting-Literacy-and-a-Love-of-Reading/>

Exelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

Lectura pentru cei mici

Prof.Înv.Presc. Galea Ioana-Amalia

Învățământul preșcolar este mediul ambiant în care copilul își dezvoltă anumite deprinderi , prin activitățile variate desfășurate de cadre didactice menite să educe copiii din grădinițe, unde se însumează dezvoltarea capacităților intelectuale, a proceselor psihice , a unor trăiri afective, morale și estetice, precum și exersarea și îmbunătățirea deprinderilor de exprimare corectă și coerentă.

Aici avem de a face cu lectura, care la grădiniță este pe bază de imagini, ca activitate a limbajului, constă în perceperea și organizarea dirijată de către educatoare a imaginilor pe baza analizei, sintezei și a generalizării, prin relevarea cauzelor și relațiilor dintre elementele constitutive ale imaginilor. Copiii trebuie să analizeze imaginile, să le descrie , să le compare și să le interpreteze folosind un limbaj propriu.

Prin natura sa , materialul intuitiv contribuie la dezvoltarea gândirii, la îmbogățirea reprezentărilor copiilor și sistematizarea percepției. Particularitățile de vârstă ale copiilor trebuie să fie în concordanță cu lectura imaginilor, de aceea se impune dirijarea percepției și interpretarea datelor sub îndrumarea educatoarei. Materialul trebuie să fie clar, accesibil , vizibil, atractiv, să corespundă programei, să fie interesant, să aibă valoare estetică. Ca și teme pentru lectura pe bază de imagini ar fi: „Copiii se joacă”, „Micul gospodar”, „Toamna în parc”, „De ziua mamei”, „În livadă” etc.

O activitate care este considerată una dintre cele mai plăcute pentru copii este povestirea , întrucât le satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate, le stimulează imaginația și constituie cadrul optim de exersare a capacității de comunicare, astfel gândirea se dezvoltă având ca suport limbajul, iar limbajul este expresia nivelului de dezvoltare a gândirii. Totodată, atenția copiilor este atribuită memorării numelor personajelor, a fragmentelor de povestiri și povești, rețin succesiunea întâmplărilor, trăsături și comportamente ale personajelor. Astfel , prin conținutul ei, lărgeste sfera de cunoaștere a copiilor, cele mai accesibile pentru trei ani fiind atât povestirile realiste, cât și cele fantastice, care corespund nevoilor de cunoaștere și de afectivitate și care le pot influența comportarea.

Poveștile copilăriei au rămas cele mai îndrăgite de către copii, ele fiind ușor de însușit, atât prin firul poveștii care este atractiv și captivant , cât și prin lejeritatea expunerii. Cu cât expunerea este mai interesantă și mai atractivă , cu atât mai mult copiii le rețin mai ușor. Deghizarea în personajele poveștii sau jocul cu mlafe care reprezintă personaje din povești este o altă activitate care îi atrage pe copii spre expunerea poveștii, totul prin joc , face ca lectura să fie plăcută de copii. Evident , educatoarea trebuie să fie o bună formatoare putem spune, în acest sens, ea trebuie să cunoască frumosul , plăcutul , bucuria , celor mici , transmitând aceste lucruri prin expunerile pe care le face. Copilul recepționează mesajul etic al textului literar cu mare rapiditate, dar se exprimă mai greu datorită lipsei de flexibilitate a vorbirii. Cadrul didactic poate duce completări și explicații suplimentare pentru o mai bună înțelegere a conținutului. În cadrul vizionărilor , copii dispun și de modele de interpretare. Acest moment poate fi de convorbiri pe baza cărora se caracterizează personajele, se surprinde cadrul în care se desfășoară acțiunea.

Pentru a îmbina lectura cu dezvoltarea personală a copiilor, am compus la grupă povești bazate pe viața lor personală. Un exemplu în acest sens ar fi :

Ursulețul Martinel

Ursulețul Martinel este cel mai micuț din grupa ursuleților. Dimineața când se trezește să meargă la grădiniță, îi este cam lene să treacă pe la baie pentru a se aranja cât de puțin. Acolo îl așteptau săpunul, peria de dinți cu pasta, piaptănul și oglinda. Mama îi tot spunea:

Martinel, hai să spălăm un picuț ochisorii!

O fff, nu vreau acum! spunea el.

Martinel, hai să ne spălăm pe dințișori, pentru că altfel se vor caria.

Vai, mi-e prea somn acum!

Și tot așa în fiecare dimineață. Până când într-o zi, pe aleea grădiniței , alți trei ursuleți se jucau șotron. Martinel , vesel, dar murdărel și nepieptănat, le spune colegilor:

-Bună dimineața ! Pot să mă joc cu voi?

-Vai Martinel, zice unul, dar cred că nu te-ai trezit prea bine. Ești cam murdărel!

-Și ce dacă? zice Martinel.

-Noi nu ne jucăm cu copii murdari.

-Și mai ales nepieptănați, spune celălalt ursuleț. Și se îndreaptă toți spre grupă.

Acolo Martinel vrea să se joace cu o jucărie a colegului, dar acesta nu i-o dă, spunându-i că nu dă jucăria unui ursuleț murdar. Atunci doamna educatoare văzându-l întristat, l-a întrebat:

-Ce s-a întâmplat?

-Nimeni nu vrea să se joace cu mine, pentru că sunt murdărel!

-Ei, uite, ce ar fi dacă am merge la baie să spălăm ochii, mâinile și fața, iar de mâine dimineață tu vii și cu dințișorii spălați.

Bucuros, Martinel a făcut precum a zis doamna educatoare, iar a doua zi , ursuleții l-au primit cu bucurie în joaca lor.

*****Dacă nu vrei să pățești la fel ca Martinel, trebuie să folosești în fiecare dimineață pasta de dinți, periața , săpunul și piaptănul.*****

Povestea Împăratesei

Prof. Galea Ioana-Amalia

A fost odată ca niciodată, o împărăteasă care trăia într-un palat de cleștar. Ea era foarte bună la suflet și era foarte frumoasă.

Într-o zi, a venit la ușa palatului o bătrânică necăjită tare ,aducând un coș cu gheme de ață.

Bună ziua, frumoasă împărăteasă, am adus câteva gheme de ață ,aș vrea să le vând pentru a avea câțiva bănuți. Sunt tare săracă și nu am mâncat de ceva vreme de când străbat pădurea aceasta.

Bună ziua! Desigur că aș vrea să cumpăr! Pofțiți doar de luați un loc la masă.

Mulțumesc ,draga mea!

Și de-ndată ce se așează la masă, bătrânică a fost servită cu bucate care mai de care. Împărăteasa a cumpărat ghemele de ață, iar apoi și-a croit o rochie din toată ața cumpărată. După ce a fost gata rochia, toată ața s-a transformat în cristale. Era nemaipomenită.

După câteva zile , iar a bătut cineva la ușa palatului, dar de data aceasta era o bătrânică ce avea un coș cu pere.

-Bună ziua , am venit să-ți aduc un coș cu pere, de le vei mânca, vei întâlni prințul dorit.!

-Nu, mulțumesc! A spus împărăteasa! Și repede a închis ușa.

După cum a vorbit bătrânică, împărăteasa și-a dat seama că o poate păcăli.

Peste câteva zile , împărăteasa a mers la plimbare prin pădure. Nu a colindat prea mult , când l-a întâlnit pe un băiat , care a devenit prințul ei și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți.

Astfel , motivarea copiilor pentru lectură depinde în primul rând, de efortul pe care îl face fiecare educator în parte, clarificându-și el însuși anumite aspecte privind punerea în scenă a lecturii în grădiniță. Rolul educatoarei este de a urmări nu numai „cât”, ci și „ce” și „cum” reușesc să însușască pe parcursul unei expunerii a unei lecturi. Nu numărul mare de povești expuse contează , ci valoarea artistică și educativă a acestora. Odată format gustul pentru lectură, acesta se poate transforma într-o pasiune, ce poate fi resimțită toată viața. De aceea , un obiectiv important pentru fiecare grupă de copii este trezirea interesului elevilor pentru lectură.

Excelența Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

MODALITĂȚI DE STIMULARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. înv. primar Suciu Doina, Liceul cu Program Sportiv F. Fleșeriu Sebeș, Jud. Alba

Cartea, comoara fără de preț, este învățătura care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi sau să plângi. Din păcate, într-o perioadă în care suntem invadați de vizual, internet și televiziune lectura devine o variantă mai puțin accesibilă de petrecere a timpului liber pentru tinerii din ziua de azi. De aceea, putem constata că ei citesc mai greu, nu le place să citească, nu înțeleg ceea ce citesc, iar dorința de a se informa este mai rapidă. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o îmbinare a factorilor educaționali (școala și familia), o muncă ce se caracterizează prin răbdare, perseverență, continuitate și voință. Citirea cărților contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea exprimării. Ceea ce citesc în copilărie se întipărește în amintirea lor toată viața, influențând personalitatea fiecăruia.

Pentru a ajunge la actul lecturii, copiii învață mai întâi să citească. Stimularea interesului pentru lectură, începând chiar din clasa I, contribuie la exersarea unei citiri corecte și conștiente. Învățătorul trebuie să aleagă pentru școlarul mic o lectură adecvată pe care mai întâi i-o citește cu voce tare și mai târziu o va citi el însuși.

De asemenea, este important să fie folosite diverse forme de îndrumare care să aibă drept scop stimularea interesului pentru lectură, iar cea mai deasă formă folosită este *povestirea*. Elevii citesc povestirea acasă, iar în oră povestesc lectura citită. Conținutul povestirii e redat de mai mulți elevi ceea ce duce la activizarea și antrenarea lor în activitate. Lectura în clasă și în afara clasei are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit, să-i apropie de creațiile literare, să le satisfacă interesul de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor. Lectura contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat și colorat și la educarea lor etică și estetică.

Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o necesitate dorită și trăită, e potrivit ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. Familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia. Familia are un rol important în promovarea lecturii, în formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură. Când în familie nu există o mică bibliotecă sau când membrii familiei nu citesc, rareori se poate aștepta ca un copil să dovedească de timpuriu pasiune pentru lectură, pentru carte în general. Exemplul personal în familie este esențial în îndrumarea elevului. În acest scop, povestirea conținutului, comentarea unei cărți în mediul familial reprezintă un bun mijloc de dezvoltare a dragostei pentru lectură.

Gustul pentru lectură se dobândește din frageda copilărie, cu îndrumarea părinților și mai târziu a dascălilor, pornind de la cele mai simple întâmplări, basme și, pe măsură ce crește, ajungând la intrigi mai complicate, personaje formate, însă din ce în ce mai captivante și mai pline de sens. Și așa, încetul cu încetul, învățăm despre lumea care ne înconjoară, despre viață, despre oameni și noi înșine, căci „nu există cunoaștere înăscută, pentru motivul că nu există copac care să iasă din pământ cu frunze și fructe.” (Voltaire) Cine nu știe a citi, nu se poate instrui, nu poate avea acces la cuceririle genului uman transmise prin cuvântul scris.

Există însă o adevărată prăpastie între a ști să citești și a ști să explorezi textele lecturate și să le folosești în procesul autoinstruirii și autoeducației. Învățătorului îi revine sarcina de a-i învăța pe elevi tehnica lecturii eficiente, a conștientizării și valorificării celor citite.

Iată câteva modalități de stimulare a interesului pentru lectură începând din clasa I. Știm că micii școlari sunt vrăjiți de carte, sunt purtați de aceasta în universul minunat al cunoașterii. Învățătorul este dator să îndrume pașii tinerelor mlădițe pe acest nou drum, plin de neprevăzut. În clasa I, un rol important îl are *conversația problematizată*, care menține vie relația dascăl - elev. După studierea textelor din abecedar, analizate și comentate în mod amănunțit se recomandă lecturi potrivite vârstei, pe marginea cărora se poartă discuții. După ce textele au fost parcurse, se lansează următoarele cerințe: să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor; să folosească cuvintele noi și expresiile artistice în contexte variate; să redea prin cuvinte proprii conținutul textelor citite; să recunoască ilustrațiile care înfățișează personaje sau scene din poveștile citite; să le așeze în ordinea desfășurării faptelor.

Începând cu clasa a II-a, o altă formă de îndrumare a lecturii o constituie *formarea bibliotecii de clasă*, precum și a *bibliotecii personale*. Prima se compune din cărți aduse de copii și învățător, se stabilește un bibliotecar al clasei și se apoi se trece la împrumutarea cărților.

La clasele a III-a și a IV-a interesul elevilor pentru lectură se amplifică. La studierea unor autori, elevii sunt stimulați să citească și alte opere scrise de aceștia. Se întocmesc cu elevii *portofolii* pentru fiecare scriitor cunoscut, cuprinzând portretul, date biografice și aspecte esențiale din opera lor, prilej cu care am stârnit curiozitatea și interesul pentru lectură. Prima condiție a lecturii corecte o constituie cunoașterea tuturor cuvintelor, înțelegerea sensurilor în contextul dat, îndeosebi a cuvintelor necunoscute. Fiecare dintre modalitățile de explicare a cuvintelor nou întâlnite, constituie premisa unor variate tipuri de exerciții lexice. Astfel *exercițiile cu sinonime* pot avea următoarele cerințe: găsirea cuvintelor cu același sens (ex: nemșecat, împietrit); formularea unor propoziții cu fiecare dintre cuvintele grupate pe baza sensului (ex: a însufla, a provoca, a inspira) ținându-se seama de nuanțele exprimate; formularea unor propoziții din care să reiese sensurile diferite pe care le au cuvintele (ex: vie, toc); *exercițiile cu antonime* pot cere: descoperirea cuvintelor cu sens contrar dintr-un text; indicarea deosebirilor dintre antonime și în genere termen cu sens contrar, care numai parțial intră în aceeași serie lexicală (ex: mic, mare); găsirea antonimelor necesare pentru a caracteriza două personaje puse în opoziție.

Ghicitorile literare sunt mijloace pasionante ce-i invită pe copii la lectură. Acestea se pot desfășura astfel: se citește un fragment și se cere elevilor să indice opera și autorul, sau să recunoască lectura în care erou principal este

Nică etc. Foarte apreciat de elevi este și jocul cu versurile: învățătorul recită unu-două versuri dintr-o poezie, iar elevii continuă. *Diafilmele, benzile audio și video* cu povești constituie un alt important mijloc de îndrumare a lecturii. Ele prezintă operele literare în imagini vizuale și auditive. După lectură elevii pot face comparații, stabilind asemănări și deosebiri între întâmplările prezentate. Lecțiile de popularizare a cărților, a unor scriitori, reprezintă, de asemenea, un mijloc de îndrumare a lecturii particulare. O carte pentru copii nou apărută se citește mai întâi de către învățător, apoi se prezintă elevilor. Aceștia își notează titlul și autorul, pentru a o putea procura. *Expozițiile de carte* se pot organiza în clasă și cuprind cărți despre o temă anume ce pot fi lecturate de elevi (Din viața plantelor, Trecutul glorios al patriei, Povestiri despre animale). *Șezătoarele și medalioanele literare* invită din nou elevii la lectură. Dramatizările făcute cu școlarii după unele texte literare îi stimulează pe elevi să citească mai mult din dramaturgia românească. În afara de citirea independentă a lecturii particulare se poate folosi și citirea în colectiv. Această citire se realizează de către învățător sau elevii care citesc corect și expresiv; are rol de a aprofunda și purta discuții pe marginea lecturii citite. Lectura necesită nu numai îndrumare, dar și control. Procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit imediat: anchetele, controlul fișelor de cititor de la bibliotecă, convorbiri cu elevii, fișe de lectură. În afara de toate acestea, orice plimbare poate fi un motiv pentru lectură, dar un alt tip de lectură și anume cea a comportamentului, a culorilor, a reacțiilor celorlalți. Chiar și călătoriile prin și în afara localității reprezintă un prilej de a povesti istoricul locurilor, pentru amintiri și impresii. Pentru învățător este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei să citească o carte. E important ca elevii să înțeleagă ceea ce citesc, să fie în măsură să deosebească ceea ce este bun, util, constructiv și educativ, de ceea ce poate fi dăunător, în sfârșit, să-și poată formula clar o opinie despre cartea citită.

Dascălul are astfel dificila misiune de a-l întoarce pe cititor la carte folosind diverse metode, cât mai active, mai antrenante și mai atractive. „Profesorul citește și știe să citească bine. Dacă vrea să-i facă pe elevi să iubească lectura este necesar să nu-și satisfacă gustul personal, ci să se străduiască să caute cărți construite în jurul polilor de atracție ai acțiunii și imaginației.” (Nazareno Padellano).

Bibliografie:

Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2002;
Alexandru, Gheorghe; Șincan, Eugenia, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „M. Dușescu”, București, 1993.

Exceleanța Sa, Lectura Nr.5, iunie 2017

ISSN 2285-7435 , ISSN-L 2285 -7435